

309109

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4.

జేన్న పట్టణము 1917 సం॥ నవంబరు నెల 21 వ తేది బుధవారము

No 193

నంపుటము. ౪.

పింగళ నామ సంవత్సర శార్దూల మాస శుద్ధ సప్తమి 2.

నంచిక ౧౯౩

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126
(రిజిస్టరు కబడినది.) ఆటో దిబాహార్. (రిజిస్టరు కబడినది.)
ఇప్పటికాలపు దుబి కనువగునది, సాటిలేని మనోహరముగు సువాసన గలది.
అల్పాహలుగాని, సాధారణముగాని, శిశుబడకయే నిధము
చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
నీ తుపాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించి చో, మనోహరముగు
సువాసన ని స్ఫులగించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
జిన్నలైజ్ (అర డ్రాం) సీసా 1-కి రూ 0-6-0
మధ్యరకము లైజ్ 1-డ్రాం " " 0-12-0
చేరొకలైజ్ 2 " " " 1-4-0
పెద్దలైజ్ 4 " లేక 1/2 బౌన్సు " " 2-0-0
వి. పి. ఖర్చులు రూ 0-4-0 ప్రత్యేకము.
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిషాపులలోను దొరకును. దీనికి
అనేకమగు నకలు సెంటు కలవు. కావున, తాము కొనుగడుచు సీసాపై
న, కార్డుపైను ఆటోదిబాహార్ అను పేరును పరిశీలింపుము. ఈ ఆటో
దిబాహార్ ను కృష్ణ సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువనానికి
వ్రాసినచో అతాకిమ్మకుల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదుము.
పోల్ వజంట్టు అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జుమ్మామసీదు బొంబాయి.

నర్వవృశ్చిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టరు కబడి మార్కు) 504
ఇది మనోహరముగు సంతోషముతో పోవుచును.
గుణము లేదని గుణపు చేయవారలకు రూ 100 ఇవ్వాలి.
ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు దుండ
కలసి ఉండవలయు. అంగ్ల,
యునాని, తేలికైన ద్రవ్యముతో పా
ధగాంచినదియై యిది ఎన్నికలము
లంచినను నెందు గుణము మోడు.
లేలుకు మాత్రమే కాక అలకు.
కుక్కు, పామ, జట్టి మొదలగు
విషజతువుల కంటెంట్ నకయో
గించును. పాలపాకెట్ 1-కి 0-8-0
పొస్తేజి 0-8-0. 1 డెజ్ పాకెట్టు
వల రూ 5-0-0. పొస్తేజి కేజి.
విశేషం 2 ప్యాకెట్టు తెప్పించుకొనువారికి పొస్తేజి ఇవ్వాలి.
వర్తకాలకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియమమును.
చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కింగ్ వెన్.
1. ఇంకా తెలియజేయు విధి. పాకెట్టు పోసు, మదరాసు.

సుందరము! స్వదేశీయము!! ఉపయోగము!!!
అందమైన 1918 క్యాలండరు

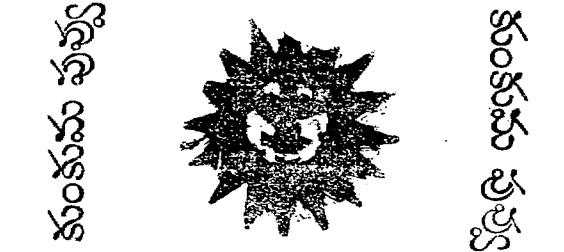
జనవరి 31- తేదీలోపు అమృతాంజనము డిపోవారి రూ. 5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు
ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.
వి. పి. గ కాక, ముందుగా పీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.
కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాశంకము గలగకుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరలైలము	పండ్లపాడి	మోహినిలైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధము
చక్కని డబ్బీతో! వల రూ. 0-8-0; డెజ్ 1-కి రూ. 5-4-0.
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయించబడుచున్నది.
అమృతాంజనం డి పో,
109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి. 6, తింబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావట్లదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును
గమనింపుడు. కరస్పాన్ డెన్సు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎన్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.
విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,
మాంటు రోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు ప్రస్తకము లన్నియు న్యాయమైన
వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీవతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.
(948) మేనేజరు.

మలయచందనము

(957) పెరిరోమునకు కుశారము.
మందు పుష్కలముగా ఉన్నందున ఎకరికిని
తేలియదు. ఇథ్యము లేదు. పిచికారీ
యన్ని కు కుచికిల్ల పనిలేదు. రుచ్య
మై. మా మలయచందనము ఎలుపు,
శిలపు, పచ్చ ఆకు మూడు విధముల
కోగలు. మూడు పూటలలో మాన్సును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0.
గంధ ర్ప పార్త్స్.
రాజమండ్రి, తేజ 16, తింబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

క్రిష్ణలైజ్ గోపాలకృష్ణ గోకలేశ్వరి చక్కని
రంగుల చిత్ర పటము
వతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
అంధ్రవత్రికా, శార్దూలయము
పోస్టు ఖాక్కు 212, మదరాసు.

శార్దూలంబు
ఇది శ్రీ భగవద్గీతిని నామ నాటకము.
సంఘముచారిత్ర సంస్కరణమునకు మార్గ
మిందుటావలసినది. అందరును జదివి తీర
నలయును. వల 4 అణాలు. పోస్తేజి వేరు.
అంధ్రవత్రికా శార్దూలయము,
7, తింబుశెట్టి వీధి, మదరాసు

“వేదహాదిత మగు నీ ఆయుర్వేదమును గూర్చియు, అందుల వివరములను గూర్చియు వివరింప వర్ణితపర్వణ మని విడిచితిని. అయినను అందరి కొన్ని యంశములను చెప్పట అవసర మని విన్నవించుచున్నాడను. ఆయుర్వేద మనునది మనుష్యుల స్వాస్థ్యమును కాపాడుటకును, వ్యాధులను దూరము చేయుటకును ఏర్పడిన చికిత్సాశాస్త్రము. అట్టి చికిత్సలు సృష్టియందలి భుజి (ప్రాణిజ కాన్తజ పదార్థముల యధీనము. ఈ త్రివిధమస్తుకాలము సృష్ట్యముగ నెరింగిన గని చికిత్సాకలాపమున ప్రవేశింపనవశము లేక యున్నది. అట్టి వస్తుజ్ఞానమునకు ఆధికాలమునుండియు ఆయుర్వేదవిదులు భేషజా ద్యానములను వస్తు ప్రదర్శనకాలలను వెలకొల్పి వానినుండి వస్తువిజ్ఞానమును సంపాదించుచుండిరి. మరియు, ఆ వస్తువులయందలి రస వీర్యాదివిజ్ఞానమునకును వానిచే జేయబడు జౌషధ నిర్మాణమునకును రసకాలలను ఏర్పరచి పెక్కు-పరిశోధనలను గలుపుచు ఆయుర్వేదీయా-షధములను నిర్మించుచుండినట్లు నాగార్జునాది రసతంత్రములయందును శుక్రనీతి మొదలగు ప్రాచీన గ్రంథములయందును పెక్కు-దృష్టాంతములు గలవు. అట్టి ప్ర

రసకాలము గాని, రసకాలముగాని రాజాదరణలేకపోవుటచే పరిపరలు తీరించెను. "పిమ్మట వారు మన దేశమున ఇతర ప్రదేశములలో నీ ప్రదర్శనము తెల్పు జనపవనఃచున్నవో వివరించి ఈ ప్రదర్శనములు లేని కారణమున మన యాయుర్యైద్యవైద్యమునకు సంబంధించిన వస్తువులు ఇతరదేశముల నుండి మనకు దిగువతి యగుచున్న వైద్యకస్తువులనలన మనకు కలుగుచున్న వస్తువులు తెల్పుతెల్పులవలన నిరూపించిరి:— ఇతరదేశములనుండి దిగువతియగుచున్న వైద్యకస్తువులపై ఏటేట రు. 42,28,200 లు ఆయా దేశములవారికి మనము చెల్లించుచున్నామని కాశ్మీరీగారు చెప్పివచ్చును ప్రతిసభ్యుని గుండియయ జల్లుచునియెను. వైద్యకస్తుప్రదర్శనములను కొంచెపు సాయుతో మనము జరుపగలుగుచున్నదియ, మన పౌరుషములను కంచెలలోను పెరిగి నశించుచున్న మూలికలవలన మన జబ్బులు నివారణ యగుననియు, ఇన్ని లక్షలు స్వధాగా ఖర్చుచేయు నవసరము లేదనియు కాశ్మీరీగారు సెలవిచ్చినప్పుడు ఈ ప్రదర్శనముయొక్క యాశ్చర్యకర ప్రతిపాదకని బోధపడెను.

ఈ ప్రదర్శనమును కాశ్మీరీయుగ నుంచుటకై కాశ్మీరీగారు చెప్పినవిషయములు ప్రతివారము ఆలోచింపదగినవైయున్నవి. అవి యేమిటగా:—

"అయ్యుర్యైద్య ప్రదర్శనకాలమునకు స్థిరముగ స్థాపించుట. (2) దానికనుబంధముగ భేదజోద్యాయమును నిర్మించుట, అనగా ఓషధీకముదానుములు నాటి వృద్ధివొందించి మూలికలు పచ్చినిగాను నిలువయుండగలిన మూలికలను ఆయా ఋతువులయందు తీసికొనుటకును అనుకూలముగ తోటలను స్థాపించుట. (3) ఆయ్యుర్యైద్య వస్తుసముదాయమును ఓషధీకము విభజించి ఆయాపదార్థములయందుండి గుణములను సవిమర్శముగ నిర్ణయించి ప్రకటించుట. (4) చరకాదులయందు చెప్పబడినయోషధులను వాని వాని వైజమగు స్వరూపములను తెలియజేయు చిత్రరూపములతో గూడ ప్రకటించ వలయును. వానిస్వరూపాదుల నన్నింటిని నిరూపించవలయును. భేదభేదములచే గలగు నానుభవములను సూచింపవలెను."

ఈ విషయమును గూర్చి బెజవాడ మ్యునిసిపల్ కౌన్సిల్ దినపత్రిక వెంకట హనుమంతరావు పంతులు గారితో ముచ్చటించగా, ఈ మ్యునిసిపాలిటీలో మంచినీటిని ఇప్పించెద మనియు, అచట భేదజోద్యాయమును పెంచుటకు తగిన వీలుండుననియు చెప్పినదియు గూడూరు లక్ష్మణరావు పంతులుగారు కొంత ప్రవృత్తయమును చేసెదమనినదియు, మరియూ వారిలోలో కొన్ని మూలికలను వేయుదుమని కూడ వాగ్దానము చేసినదియు, ఈ వాగ్దానములకుతోడు, కీర్తిశేషులగు మాడపాటి వేంకటేశ్వరరావు పంతులుగారు ఆయ్యుర్యైద్య విద్యాలయమును స్థాపించుటకై సం. 1 కును 2500లను వ్రాసి యుండినదియు, ఈ కారణములవలన బెజవాడపట్టణము ఆయ్యుర్యైద్య వైద్య కస్తుప్రదర్శనమునకు కాశ్మీరీ స్థానముగ నుండుటకు తగినదనియు కాశ్మీరీగారు సెక్కునక్కాటించిరి.

ఈ యుపన్యాసాంతరము అత్యుజ్వల కాశేశ్వరరావు పంతులుగారు ఉపపాదించి, బోధాత్మక పద్ధతినాథ్యుగారును డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతిగారును విజయనగరము వాస్తవ్యులగు మాండలిక వేంకటేశ్వరరావుగారును బలపరపగా, కరతాశ్చర్యముల చెలరేపించుచు, గాజా నూరానేని వేంకటసాహాయ్య రావుబహదరు ఒమిందారుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించి తమ యుపన్యాసమును ఇట్లు చదివిరి:—

నేటిదినమున మన మందరము ఈభవనంబున సమావేశమయిన విషయము మీకందరకు తెలిసినదే. ఈవిషయము సర్వజనులకు ముఖ్యకర్త్యకమైనది. ప్రతినిమిషమున దేశోద్యోగము చాల ముఖ్యము. మన మీప్రపంచములో క్షేమబోవు ప్రతిపనికైన మొట్టమొదట చూడవలసినది దోహదగ్యము. అది బాగుగ తనియెడల నేవిషయములోను మనము ముందంజ వేయలేము. అట్టి దేశోద్యోగము భద్రోపమగుటకు గాని బాగుచేయుటకు గాని వైద్యసహాయము తప్ప నుండేదియు లేదు. మన కాశ్మీరీయులలో "వైద్యో నారాయణోహరిః" అని వైద్యుడే నారాయణ స్వరూపుడని చెప్పబడియున్నది. పూర్వకాలమునకు ఈవిద్య మన దేశములో చాల వృద్ధిలోనుండిది. కాని, కొన్ని కారణములవల్ల గాను దాను చాలభాగము నశించిపోయినది. మన భరతఖండము ఓషధులకు పుట్టినిల్లగుటచేత పాశ్చాత్యులకంటె కూడ భారతీయులే వైద్యకాస్త్రాభివృద్ధియందు నిపుణులు కాదగిన యవకాశము గల్గియుండియు, అట్టి యోషధులు మొదలగునానిని తెలిసికొనుటకు గ్రంథములు మొదలగు సులభోపాయములు లేక పోవుటచేత మనము ముందునకు గాజాలకపోతిమి. మన భారతవర్షము తరుచుగా దండయాత్రలకులైన యుండుటచేతను మనవైద్య గ్రంథము లన్నియు వారి చేతులలో చిక్కి పోవుటచేతను ఇప్పటివరకె గ్రంథవ్యాపన చేయుటకు తగిన సులభోపాయములు లేక పోవుటచేతను మన భారతీయులలో దరభ్యసించిన విద్య యితరులకు చెప్పక వారిలోనే నశించిపోవుటచేతను ఈవిద్య యభివృద్ధికాదగిన యవకాశము లేక పోయినది. కొద్దికాలమునుండి దేశోపకార పార్శ్వములను

బుద్ధిచుంతులు కొందరు కథిలపూర్వమునై యున్న తాళపత్ర గ్రంథములను గొన్నిటిని సంపాదించి ముద్రింపించి యాద్యుల యాశ్చర్యమును కేటపడె పరోపకారముకొనిన పాటుపనుచున్నారు. ఇప్పటికాలములో మనవారు కొందరు ఆయుర్యైద్యవైద్యకాలల నిర్మించి యావిద్యనభివృద్ధిలోనికి తీసికొని వచ్చుచున్నారు. మన గాజుధానిలో మొట్టమొదట నీవైద్యవిషయములో బాగుగాకృషిచేసి పేరుకాంచినవారు పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారు. ఇతర రాజధానిలలోకూడ చాలమంది దేశోపకారముగల పాటుపనుచు ఆయుర్యైద్యాభివృద్ధి గావించుచున్నారు. మనవారు ఇంగ్లీషు వైద్యమునుకూడ కచ్చుసింపి ప్రస్తుత కాలమునాకగా నాయుర్యైద్య వైద్యమునకు గడంగినయెడల విద్య చాల అభివృద్ధి సొందగలను. ఈవిధముగానే మనకుందరము సంపన్నమున కొకపాద యయినను ఒకచోటచేరి మాస్సుగాభిప్రాయములను దేశోపకారమునకై వెల్లడి చేసికొనుచుండిన యెడల విద్య యభివృద్ధి సొంది దేశము మంచి స్థితిలోనికి వచ్చుటకేమియు సంభవములేదు. ఇట్టి సభాభివృద్ధికి చరమేశ్వరుడు తోడ్పడును గాత!

పిమ్మట ప్రదర్శనకాలకు గాజాగారును సభ్యులును వెళ్లి ఆచటనున్న పచ్చిమూలికలు మొదలగునూ మొదలగునూ వానిని పీక్షించిరి.

ఈ ప్రదర్శనమున, 1. ఔషధవిభాగము, 2. ఓషధి విభాగము, 3. వ్రాచిన ముద్రిత గ్రంథవిభాగము, 4. శబ్ద తంత్ర విభాగము మొదలగు విభాగములు గలవు.

ఆంధ్రమండలము లన్ని భాగములనుండియు వైద్యులు వేంకటేశ తమవద్దకున్న మేలు వైద్యకస్తువులను ప్రదర్శించిరి.

డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు ఆధునికశబ్దతంత్ర శస్త్రచికిత్సాది యంత్రములను శస్త్రములను ఇంక ననేకోపకరణములను ప్రదర్శించిరి. చిన్నిచిన్ని క్రిమినైగరాలు ఏలగున పుట్టి జబ్బులను పుట్టించుచున్నవో ఆయాగ్రముల నన్నింటిని తెలుపు చిత్రపుణ్యములను మ్యాటికలాంతరున ప్రదర్శించిరి.

ఈ చెన్ను ప్రతి ఆయ్యుర్యైద్య కళాకాలవారు ఓషధి చిత్రపులను, అగ్నిపంజరములను, ఖల్వములను, వ్రాచిన యంత్ర శస్త్రముల యాకృతులను, అముద్రితాయుర్యైద్య గ్రంథములను ప్రదర్శించిరి. ఇంకను కొండపీటసేను విజయనగరము కాకినాడ విశాఖరము మైసూరు అంబాజీపేట ఏలూరు బందరు వ్రాహ్మణకోడూరు నూజివీడు మొదలగు ప్రదేశములనుండి ఆయ్యుర్యైద్యవైద్యులు హాజరులు మొదలగువారు వచ్చి తమ వైద్యకస్తువులను ప్రదర్శించిరి.

చంద్రాలో సభాచిత్రము.

మాతావా మహారాజాగారి యుద్యోగియును పార్వగ్రామము జమిందారు బాబు రాజదేవ నారాయణసింహాచేపుగారును సంకేతములుచేసి ఈ నెల 13వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు మాతవారాజాగారి మందిరమున హోమయాల ప్రతిపాలసభ జరుగుననియును ఎల్లరునుకచ్చి తమ బావములను తెలుపదగుననియును ప్రకటించిరి. ఆనాడు సాయంత్రము సరిగ నానేళ్ళకు 56 నెలయందు జనులు రాజమండలము కడచేరిరి. చంద్రాహోమయాల లీగు యుద్యోగులను వ్యాస వాడులును ఇతరులను వచ్చిరి. గాగానే హోమయాల లీగు వారు లోపలకు రా వీలులేదని ద్వారముయొద్దనున్న పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు తెలిపెను. వచ్చినవారు ప్రకటన పత్రకయందట్టి నియమము లేదని తెలిసి వ్రాతములము కావలెననిరి. ఆత్మదోక వ్రాతములము నశము చూపెను. ఇది రహస్యసభ, పాదబాటున ముద్రితప్రతులలో ఈవిషయము వ్రాయబడలేదని దానివైసందేను. అంతట వారందరూ వెనటిపోయిరి గాని ఇంకను వెక్కుమంది వాకిట నిలిచియుండిరి.

సాయంత్రము 5-30 గంటలకు సభ జరిగినది. యవకులగు మహారాజాగారభ్యక్షత వహించిరి. సంస్థానోద్యోగులను స్వంతసభ్యులను ప్రత్యేకముగ వ్యయములను భరించి వారు గ్రామములనుండి రప్పించిరి. మాతావాగారి సంస్థానము పాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులను గూడ (విద్యార్థిభాగ్య కారుల నియమమును పాటించుట) హాజరునుండి ప్రత్యేకమీసభకొరకు చంద్రాకు రప్పించిరి. మహారాజాగారును జమిందారుగారును గూడ లో కానుభవముచాలని 20 ఏండ్ల ప్రాయముగల యవకులు. వారికి హోమయాల మంచి చెడ్డతేమా తెలియదు. ఆ సభకు కలక్టరు కచేరీ కుర్చీలను పంపుటకుగాను నాజరుకు వ్రాసిరి. అతడు శిరసావహించి వానిని పంపెను. ఈసభకుగాను పాఠశాలకును కలక్టరు కచేరీకిగూడ సెలవిచ్చిరి. ఇన్ని శ్రమలు పడినను సభకు వచ్చినవారే వాకరులు కనాలు గ్రామోద్యోగులు మున్నగువారు మాత్రమే. బహిరంగసభచేసిన పాగదని తోచగనే వారీయుక్తిని పన్నిరి. ఇందులకు ప్రభుత్వోద్యోగుల ప్రోత్సాహము కారణమైయుండుననితలపడుచున్నదని యొక విశేషగుడు మ్యుండియా పత్రికకు వ్రాసెను.

ఆంగ్ల ఇండియను పత్రికలు.

జే. రామ్మేమెడ్కో వాల్డుగారి అభిప్రాయములు.
పార్లమెంటు సభ్యులగు జే. రామ్మేమెడ్కో వాల్డుగారు "అవేకనింగు ఆఫ్. ఇండియా" అను పత్రిక కలుల వ్రాసిరి.

"భారతీయ శాతీయత నభివృద్ధి వొందించుటకు కలుగుచున్న వివిధ ప్రోత్సాగులలో ఆంధ్ర ఇం. పత్రికలు మాత్రము అనర్థ కరములుగ నున్నవి. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు రాజద్రోహము పట్ల గల భావమే ఆ ప్రభుత్వముయొక్క ఆసచుగ్ధతను స్పష్టముగ చూపుచున్నది. భారతీయుల కధికాగారిహమును కలిగించు విషయములను ఆంధ్ర ఇం. పత్రికలు ప్రకటించుటకెట్టి అభ్యంతరమును లేదు. ఆ పత్రికలట్లు ప్రకటించి దేశీయులను ప్రభుత్వరములకు పురోగిలుపుటయే గాక అధికారులకు లేనిపోని అహంభావములను కలిగించి వారి విధులను వారుసరిగనిర్వహించుట కభ్యంతరమును కలిగించు చుండును. ఆ పత్రిక లింతచేసినను వాని కెట్టిభయమును లేదు. అందులకు దేశీయులు ప్రభుత్వరములనుగనవో నధికారి తిరస్కారమనియు, పరస్పర విరోధ కారణమనియు వారివైని రాజద్రోహమునకు చర్య జరుపబడును. ఇండియాలోని ప్రత్యేకప్రతికా భావమును గానిని బలపఱచుట కీటిగల చేయబడిన ప్రయత్నములను గాకీయాంధ్రోద్యమము నెరిగినవాని నందరిని హతాశులనుగా నెునరింప బాలియున్నది.

ఆంధ్ర ఇం. పత్రికలలో రెండు పత్రికల సంపాదకులు తీవ్రముగ నపరాధమును గావించిరి. పత్రికా భావము సరిగ్గనములు జరుపబడినవో వారి సరిక పార్వధాముని కతి ఘటై కారాగృహ కారంత్యవరణమున సావకాశముగ తమ తప్పదములను గూర్చి ఆలోచించుకొని పశ్చాత్తాపమును చెంది యుండవలసి యుండును. కలకత్తా ఇంగ్లీషుమను, లాహోరు సివిలు మింటరీ గజెటు పత్రికలను గూర్చి నేను వైవాక్యము నుపయోగించితిని. లాహోరు పత్రిక భారతీయులకును ప్రభుత్వోద్యోగులకును వైమ్యములను కలిగించుటకు చాలకృషి సలుపుచుండును.

ఇంగ్లీషుమను పత్రిక భారతీయ విషయములను గూర్చి కేవలము సత్యదూరములగు వాస్తవము వాయించుండును. దినదినము నాపత్రిక హానికరములగు వాస్తవమువాసి ఇరుకత్తుల వారికిని ఆగ్రహమును వృద్ధిపొందించుచుండును. దానికంటె పయెనీరుపత్రికయు పయెనీరు పత్రికకంటె వైయు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికయు మాత్రము మేలనదగును. సానుభూతిని కనబరచు వ్యాసము నాపత్రికలో నే నెన్నడును చూడలేదు. అనర్థకములగువాని నెన్నిటివో చూచితిని. వైట్లనును పత్రికగూడ తన వెనుకటి యుచిత విధానమును పరిత్యజించి పయెనీరు వైయుపత్రికల విధానము ననుసరించుచున్నది. ఈ పత్రికగూడ నిటులే స్థిరముగ వ్రాయుటానినవో చాల కోవ నీయుచును. ఆంగ్లదేశపు విషయములను బాగుగా నెరిగిన వారి కీ పత్రికల వ్రాతలు వింతను కలిగించుచుండును. భారతీయులకొరకు పంపబడు కంత్రివాద్రులను చూచిన కంపరమే కలుగగలదు. ఇండియానుండి మనకు పంపబడు కంత్రివాద్రుల గూడ నట్టివే. ఈ రీతిగా నచటి ఆంధ్ర ఇం. వాస్తాపత్రికలను అటకు పంపబడు కంత్రివాద్రులను పుబల హానికరములుగా నున్నవి.

బెంగాలి, అమృతిబాజారు, పంబా లీ, మున్నగు దేశీయ పత్రికలు రాజద్రోహ పత్రికలని భావించుట ప్రభుత్వ విభ్యాతికి భంగకరము. ఇంగ్లీషుమను, సి. ఎం. గజెటు, పత్రికల వ్రాతలు నిరుద్ధములని అధికారులచే తలపబడినపుడు గూడ వానివలన కలుగు ననర్థమున సహసాంగ్గమైనను దేశీయ పత్రికలవలన కలుగజాలదు.

అని మెడ్కో వాల్డుగారు 10 సంవత్సరముల క్రితము ఆంధ్ర ఇం. పత్రికల వ్రాతలనుగూర్చి వ్రాసిరి. అప్పుడు కర్ణాట ప్రభువు దూరదృష్టితేండ చేసిన కొన్ని కార్యములవలన దేశమున ప్రస్తుతకాలము నందువలెను తివాగ్రిందోద్యమము కలిగియుండెను. అప్పటికింటె వైయుఆఫ్ ఇండియా మున్నగు సెకటరెండు పత్రికలవై లిలో కొంతమార్పు కలిగినను మొత్తముమీద తక్కిన పత్రికలరీతి అంతకంటె నధమముగ కూడ! మారకున్నను యథాపూర్వముగ నేయున్నది. ఇప్పుడు ప్రబలతమార్పాటమును గావించుచున్న మదరాసు సెయిటుపత్రికను గూర్చి మెడ్కో నల్లుగారేల వ్రాయలేదో తెలియకున్నది. వారు దానినిచూచుట సంభవించి యుండును. ఏలనన నేను ఇండియాలో స్వల్ప కాలముమాత్రమే యుండితిని. అంతటిలో ఆంగ్లదేశమున నియోజనములు జరుగుటచే నాపని పూర్తికాకమునుపే నరల వలసి వచ్చినదని ఆయన వ్రాసినది వి. వి. నుబ్బారావు బి. ఏ. గాయన్యాయుండియా పత్రికకు వ్రాసినలేఖ ఈ నెల 19వ తేదీ నంచితయును ప్రకటించబడినది.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వార్తలు

వేములపల్లి వాస్తవ్యులను సంస్కృతాంధ్ర భాషాప్రవీణులను, సహిత వీరశైవ మతాధారకులను వేదస్వరూపులగు నగు ములుగు నుబ్బారాయ కాశ్మీరీ గారు కీర్తిశేఖరై నటకంఠయు జేరించుచున్నారు.

ఏలూరు దీపావళి వసూళ్లు:— రూ. 7-0-0 లు వసూలైనవి. ఈ మొత్తములలో రూ. 0-2-0 మనీఆఫ్ఫీరు కర్కరూ పోస్టేజీ రూ. 0-1-0 యనుపాను, మిగిలిన రూ. 6-13-0 లును ఈ నెల 17-వ తేదీన ఆంధ్రజాతీయకళాశాల కార్యదర్శి గారికి మణిఆఫ్ఫీరుద్వారా పంపబడినదని మంత్రిమెండ్ల మాన్యుండేయులుగారు మాకు వ్రాసిరి.

యవతీవిద్యానిలయు, రాపట్ల:— ఈపాఠశాల యందు జరిగెడి విద్యార్థిసలకు ఇరువురు నెలనెలకు రెండు, 7 లును, ఒక నెలకు రూ. 6 లును, ముప్పైకి నెల కొక రూ. 4 లును, మొత్తముమీద రూ. 32 లు విద్యార్థిభారము విద్యార్థి వీరేశ్వరముల సొంతగురువలన తమయదగించు గవర్నమెంట్ కెరియజేయటకు సంతసచుచున్నది. ఈనిలయును పోషించుటకది చదువరిల కెక్కుడు ప్రోత్సాహమున కర్పించుగాక!

అకాల చరణము:— రాణి సంయుక్త, పురుషార్థ ప్రకాశక గ్రంథముల కర్తయు గుంటూరు వాస్తవ్యుల నగు వేలూరు నుబ్బారాయగారు కడచి 9-వ తేదీన పలాకగంగులై రనట కెంతయు చింతించుచున్నారు. వీరి కించమించు 34 సంవత్సరముల వయసు. వీరికి స్వయతాభిమాన మధికము. వీరు చిరకాలము నుండి గురుకులములో విద్యాసంపాదనము గావించుచు పురుషార్థప్రకాశక వాంఛీకరించుచుండిరి.

హిందూఉన్నత ప్రథమపాఠశాల, మేలుపాక, విశాఖ పట్టణముజిల్లా:— ఈపాఠశాలకు సహాయముగా ఈసంవత్సరము వీపాశీచందాలు వసూలుచేయబడినవి. మాకుగుల వోడవరము అనకాపల్లి ఎలచుంచిలి దివిలి ములగపాక మొదలగు గ్రామములలో మొత్తము రూ. 39-1-6 లు వసూలైనవి. ఈ పాఠశాలకు సహాయముచేసిన దాతలకును శ్రమకొల్పి గ్రామములలో వెల్లివసూలుచేసినయోపాధ్యాయులు మొదలగు వారికిని అనేక కృతజ్ఞతాపూర్వకపదనములు:— మేనేజరు.

“స్వరాజ్యము”:— మదనపల్లి స్వరాజ్యసమితి వారిచే ప్రచురింపబడిన ‘స్వరాజ్యము’ యొక్క ప్రతులను బంపమని మా కనేకులు వ్రాయుచున్నారు. మొదటి ముద్రణమునందు 1,500 ప్రతులు మాత్రము ప్రచురింపబడినవి. మొన్న లోక మాన్య గాంధీగారి సంస్కరణవిధానమునందు ప్రతు లన్నియు నుచితముగా పంచిపెట్టబడినవి. అందువలన గ్రంథమును సరలముద్రించుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నది. సాధ్యమై నంతవరకు ఒకపక్షము దినములలోగా గ్రంథములను ఆంధ్రలోకమునకు సమర్పింపగలము. ఆలస్యమునకు తమించ ప్రార్థితులు:— ఎం. వి. ఎస్. కర్కరూ.

శ్రీవాణి పతనమందెము:— ఏలూరుతాలూకా పోతు నూరు గ్రామమున క్రొత్తక నెలకొల్పబడిన శ్రీవాణి పతన మందెమున కైలూరు తాలూకా వహా పట్టణము గ్రామ స్థులు వీరవనేని అబ్బయ్యగారి అధిపత్యముక్రింద దీపావళి మహోత్సవమును గురించి గొప్పసభ జరిగెను. అందు గ్రామ పురోహితు లగు శివాధ్యాయుల శ్రీరామకాశ్మీ గారును గుంటుగొలన నివాసి కోడూరి విశ్వనాథశర్మగారును పురాణాధికమైన నరకాసురపక్షను గురించి విశలేషముగ వాస్త్రోక్తముగను గంభీరముగను ఉపన్యసించిరి. సభ మంగళహారతులతోను జయజయధ్వనులతోను ముగిసెను.

వేములపల్లి యధికృష్టి:— కడచిన వీపావళి నాటి సాయంకాలము 7-30 ఘంటలకు కొంచెము తుప్పర ప్రారంభమై నిమిషమున కొకరిలిగా వృద్ధి పొందుచు భారాసంపాతమై లొబ్బునందు నాకాశగంగపుడమి తేలెమరీతి తెల్లనగు జాము 4 గంటలవరకు కురిసిన వృష్టి యిదివర కెన్నడును చూడలే దని పొయి లనుకొనుచుండిరి. పదునాల్గు పదునైదు ధుక్కుల వర్షము కురిసియుండును. గ్రామమునందలి పూర్వ మధ్యము లన్నియు శిథిలము కాబడు గాక, 5 ఇండ్లు కూలి పోయెను. 4 ఇండ్లు కూలుటకు తయారాయెను. భగవదను గ్రహంబున నంటట మేముండు కళారహితుం డయ్యె. ప్రాణ నష్ట మేమియు సంభవించలేదు.

ఆంధ్రభాషాభిమాని సమాజము, నెల్లూరు:— వై సమాజమువారి యాజమాన్యమున ఏకశ్రమజాన్యక్షులను సంస్కృతాంధ్ర పండితులను అగు వేదము వేంకటరాయ కాశ్మీరీలవారు 16-వ తేది సాయంకాలము 12.30 వరకెడిగారి పురమందిరమున “ఆంధ్రనాటకము”లగు నాన్య యుపన్యసించిరి. ఆధునిక నాటకములలోని లోపములను తీవ్రముగ ఖండించిరి. తమ పరి సమాజము పక్షమున సుసన్నాంధ్రులను, కాశ్మీరీలవారి “భాషాసాహస్రము”లో చేరినవారును అగు, ఒంగోలువేంకట రంగయ్యగారు కాశ్మీరీలవారి పాండిత్యమును కవిత్వమును వేయినోర్లక ప్రశంసించిరి. కళభాగ్యములతో సభ ముగిసెను. — ఒక విలేఖరుడు.

ఒక జవాబు:— ఈ నెల 16 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికా ముఖంబున “పలాసవార్త”లను శీర్షికక్రింద మేము ప్రకటించి యున్నరీతి “ఉమాపతివిజయము”ను కోరినను పంపించియుండ లేదని ప్రకటింపబడి యున్నది. పలాస గ్రంథాలయమువారి కవరు మా భండాగారమునకు చేరిన వెంటనే నాటి లిరుగుటపాలోనే పుస్తకమును పంపించి యున్నాము. వారికి చేరి యుండలేదు కాబోలు. అటుపిమ్మట, గ్రంథము మాకు చేర లేదని యొక లేఖనైన వారుకూడ వ్రాసియుండలేదు. ఆంధ్ర దేశ గ్రంథాలయములకు చాలవరకు పుస్తకములను పంపియున్నాము. అందు, ఈ గ్రంథాలయమునకు గూడ పంపినట్లు వ్రాయబడియున్నది. పలాసగ్రంథాలయమునా కీ విధముగా లొందరపడినందున కెంతయు శ్రమించియున్నాము. — అని కృష్ణాజిల్లా ఆంగ్లాయ శ్రీ బాలసరస్వతి పుస్తకభండాగారమువారు వ్రాయుచున్నారు.

ఘోరిపూడి వార్తలు:— దీపావళి నాడురాత్రి యిచ్చట 15 ధుక్కులవర్షము కురిసి సస్యములకు హానికలిగించినది. ఇంకను జలదములు ఆకాశమున దాడి వెడలుచున్నవి. “వేదవిద్యార్థి సహాయనిధి సంఘము” వారు దీపావళికి దివ్యము చేసికొని యీ గ్రామమునను సీవాన్యాయుడును దిరిగిరి. గ్రామములోనున్న సెకండరీ పాఠశాల యుపాధ్యాయులును విద్యార్థులును, జాతీయగీతములతో, బాడుచున్న సంఘము! వారి వెంటదిరిగిసాయబడిరి. ఏలేటిపాలెము బెల్లంవారిపాలెములలో గూడ ద్రవ్యసంపాదన చేయబడినది. వర్షమువల్ల చాల ఆటంకము కలిగినది. 17-11-17 జరిగిన సభలో దివ్యము తెరువబడినది. వచ్చినద్రవ్యము రూ. 58-10-9 లు, అయి రూ. 5-0-0 లు బందరులలోని జాతీయకళాశాలకును, హిందూ సెకండరీ పాఠశాల విద్యార్థి బృందమునకు రూ. 8-0-0 లును ఇచ్చినట్లు తీర్మానింపబడినది.

కుంభవర్షము:— 14 వ తేది సాయంకాలము 6 గంటల మొదలుకొని ఉదయము 5 గంటవరకు కురిసిన అత్యంత భయంకరం బగు కుంభవర్షముచే 15 వ తేది యందయము 6 గంటలకు సుగం చాగగ్గమాడి ఎత్తపల్లి వల్లె రా గ్రామము లలో వైల్లు సంపూర్ణముగ మునిగిపోయినవి. వోడ నుమారు 11 అడుగులు వచ్చినది. ఒకే గ్రామంలో ఇంత వర్షమును జల మయం బగు నింత ప్రదేశమును నెన్నడు చూడలేదని 50 వత్సరములవారు చెప్పుచున్నారు. ఇంతకును లెక్కకుమిగిలిన పాలములలో నిలవులవైగా వర్ష నీరు 5 పూడిపోయిన చిన్న తూములగుండ పూడి యిరుకైన మురుగుకాల్య యగు గుంటూరు పల్లగుండ పోకలెను. ఈ మురుగుకాల్య యింతవరకెన్నడు బాగుచేయక యుండుటచే పూడి నీటిపట్టము వృద్ధియై మిటిలేని నష్టము గల్గినది. ప్రస్తుతము మాలపల్లెలోని నీళ్లు జాతులేమి గ్రామములోని ప్రజలేమి కూటికిని పకువుల గ్రామముకును నిలుచుటకు మెగకకును బాధపడుచున్నారు. పాలములవైల్లు సంగతి వేరే చెప్ప నక్కరలేదు. అంత తెల్లని జలమయం బగు ప్రదేశము ప్రజయ మన్నట్లు ఒకే గ్రామంలో ఇంతవర్షము అద్భుతముగా నున్నది. లాకుకు ఇబ్బంది లేకుండు నట్లు అధికారులు గండి కొట్టినారు. అధికారుల ముందు ఈ మురుగు కాల్యవిషయమై శ్రద్ధపుచ్చుకొనెద రని నమ్మచున్నారు. — ఒక విలేఖరుడు.

కాళహస్తి సమావేశము.
సర్వశక్తిగల శ్రీ జగదధీశ్వరులకు సార్వభౌములయిన మన చక్రవర్తిగారికిని కేవలము విభేదములమై భక్తివిశ్వాసములుతోడ నునకొరతల నన్నిటిని విధ్వంసించుకొనుట విభక్తి ములము ఉన్నది గాన ఈనెల 25 తేది ఆదివారంకోజున మధ్యాహ్నము 2 రెండుగంటలకు గద్వాలము క్షేత్రము లయిన కాళహస్తిలో శ్రీకాళహస్తిశ్వర స్వామివారి దేవాలయపు

దక్షిణ గోపురమువద్ద సహోదరులయిన నునమందరము కలసి, ఆలో ఇండియా కాంగ్రెస్, మాన్ లీము లీగు ల యొక్క యేర్పాటుల మేరకు మనప్రాధ్వనల నన్నిటిని తీర్మానించుకొని నాటిని రైట్ హోనరరీల్ శ్రీమాన్ టేక్ మహాప్రభువువారికి సమర్పించుటకయి మ-రా-రాశ్రీ రాజా దామరకుమార వేంకటలింగ నాయనిం బహద్దరు కృమారరాజా ఆప్ శ్రీ కా మాశ్రీవారిఅగ్రాసనాధిపత్యముతోడ సభ జరగబోవుచున్నది గాని అందరును దనుచేయవలసినదిగా ప్రార్థించుచున్నాము. రాజా దామరకుమార చిన్న వెంకటప్పనాయనిం బహదర్, కాజీ ఆవుల్యా సాహెబు, కురువాడ రాఘవయ్య, మురారి చంగయ్య.

కాళహస్తి శ్రావ్యమైతరసభ.
యథాశక్తి
కాళహస్తి వాస్తవ్య లోకరు మా కిట్లు వ్రాసిరి:— ఈనెల 17-వ తేది గురువారము నాడు సాయంకాలమున శ్రీపానుగంటి పార్థసారథి గాయనింగారి అధిపత్యముక్రింద జరిగిన సభ కేవలము నాయమా త్రిమనకు జరిగినసభ. ఈ సభకు వచ్చిన కొద్దియందొకమన జమిందారీ యువోగ్యులను నాకరులునేగాని ఇతరులుగారు. బల్ల వారాయణస్వామి సెట్టి గారు ఎత్తేటు మా నేజరు మాలెకొండ రాఘవులు నాయుడు గారు గూడ జమిందారీ యువోగ్యు గియే. ఈ రాఘవులునాయుడుగారు మహోగ్యగంగాన సిద్ధపరచిన విజ్ఞప్తి ని ఒకగంటసేపు చదివి అంగీకరించినంతకము చేసియున్నారు. శ్రీ దామర కోడండరామస్వామి నాయనింగారుకూడ నాని జ్ఞప్తిలో, సంతకములు చేసినవారే. ఇట్లు ముప్పది నలువది మంది తిమ్మపూషించుచున్న జమిందారుల కాగ్రహము కలుగకుండుటకుచేరి తీర్మానములు చేసినంతమాత్రమున నది యొక మహాసభయని భ్రమపడ గూడదు. అట్లేగును మోసపోకుండు రని నమ్మెదను.

ద్రాక్షారామవార్తలు.
(ఒక విలేఖరునియొద్దనుండి)

నిన్న సాయంకాలము (17-11-17) ద్రాక్షారామ మందు ఒక బహిరంగసభ జరుపబడినది. రంగనాథ మొదలి యారు గారి గ్రాసనాధిపత్యము వహించియుండ, గాడిచెల్ల వారిసర్వోత్తమరావుగారు ప్రతిమానవుని హృదయమున తొండవ మాడుచున్న ‘హోమరూలు’ (స్వరాజ్య) తత్త్వమును గుఱించి అతి విపులముగా ప్రేక్షకజనులకు సులభముగ బోధయగునట్లుపన్యసించిరి. పూర్వము మనదేశ మనుభవించిన యాన్నత్యము పరిశ్రమభిన్నాన్ని సాఖ్యము పరిపాలనా శక్తి సామర్థ్యములు ఇప్పటి పేదదేశ చేరిగానితనము నున లోపములు స్వలాభపరాయణులగు కొందఱు మనలో మనకుర గల్పించుచున్న భేదతంత్రములు స్వపరిపాలనము దానివలన గలుగు లాభములు నునకృతులు మొదలగు వానిని గుఱించి తేటతెల్లముగా చెప్పిరి. స్వలాభ పరాశాణుల బోధకులు దక్క ఏమి యుర దెలియక యున్నవారి కి యుపన్యాసము చాలమేలు గావించినది. వీరి ప్రాంతముల కొంతకాలముసందరించి యుపన్యాసములు గావించిన, స్వలాభపరాయణుల బోధలయందు గల నిజము వెల్లడియై స్వ పరిపాలన యన నేమో ప్రజలకు ప్రార్థిగా నగ్గము కాగలదు.

గ్రంథాలయ సంపాదకార్ధ్యార్థి యైన దువ్వూరి జగన్నాథ శర్మగారు ప్రోత్సాహమున నిట చూచుతి గ్రంథాలయ మును పేరట మొక భండాగారము స్థాపించ బడినది. ఊరి వారందఱు అభిమాన ముంచినయెడల త్వరలో నభివృద్ధి గాంచ గలదు

ఈ నడుమ 5-6 దినముల నుండి కురిసిన యత్యంత ముల వల్లను గాలివల్లను పండినచే లన్నియు నడిపోయినవి. కోతలు కోయబడు నీలులేకపోయి. ఈ వర్షము గడ్డికి కూడ కొంత నష్టమే యని చెప్పుచున్నను.

దక్షిణకాళి యుం ప్రసిద్ధిగాంచిన నీపురమున వెలసిగొన్న భీమేశ్వర స్వామివారికిని మాణిక్యాలకును భూములకలనను, ఇతర క స కు ల వల్లను విశేషముగా నాదాయము వచ్చుచున్నది. అగ్నికులు హాయిగా ననుభవించుచున్నారు. పూర్వముకన్న ఉత్సరములకు ఖర్చుసహితము లెగిపోవుచున్నది. ఆదాయము హెచ్చుచున్న ను, వ్యయము తక్కువేయగుచున్నది. కారణమేమి? ఎంత యాదాయమునచ్చుచున్నది? ఎంతసామ్యు ఉత్సరములకు వ్యయమగుచున్నది? ఆదాయములో చాలభాగము అప్పుకులేయను భవించవలసినదా? శిథిలమగుచున్నప్రాకారము మొదలగునవి బాగుచేయుటకు సామ్యులేదా? ఒకపాఠశాల స్థాపించి పోషించరాదా? భూములన్నియు వారిభోగములకే యొసంగబడిన వా? నల్లూరి నూర్కనారాయణరావుగారి రివిషయమై శ్రమ పడి యొకసారి దయచేసి సత్వరరసి భనము అగ్నికులభోగములకు భోగకాంతలకు మొదలగు వానికై వ్యయము గాకుండ చేసి, పుణ్యము గట్టుకొందురుగాక యని కోరబడుచున్నది.

చెన్నపురి శాసనసభ.

ఈ శాసనసభ సభ్యులు ప్రభుత్వమువారి నడుగబోవు ప్రశ్నలు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు 17-వ తేదీనండి ప్రకటితములగుచున్నవి.

గౌ. బి. వి. నరసింహ అయ్యర్ గారు.

(2) ప్ర. గుంటూరు జిల్లాలో వ్యాయవాదులు స్వరాజ్యోద్యమమున పాల్గొనుటను గూర్చి జిల్లాజడ్జిగా హాసంగియ త్తరువులగుర్చి వేరుబడిన ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వము వారిట్లు ఉత్తరమిచ్చిరి:—(1) వైన బేగ్గూనబడిన యుత్తరువు నందలి అంశములను ప్రభుత్వమువారిపక్షము నుంచియున్నారు. (2) (3) ఆయుత్తరువు నకు ఇచ్చుటలేదు. (4) లేదు.

గౌ. ఖానుబహదరు అహమ్మదు

తంబి మరక్కయ్యగారు.

(8) ప్ర. ముగిసిపలు ప్రశ్నలలో నిర్బంధిత ప్రారంభవిద్య నేర్పరచుటకు డిప్యూటీ ముగిసిపాలిటి శాసన సదరణను గూర్చి.

(ఉ) (1) డిప్యూటీ ముగిసిపాలిటి శాసనమున సదరణ గావించు బిల్లు యింకను సంపూర్ణముగ సంసిద్ధము కాలేదు. (2) ఈ రాజధానియందు ప్రారంభవిద్యకు మంచి వసతుల నేర్పరచు విషయమై శాసన నిర్మాణము గావించు సమస్యను గూర్చి ప్రభుత్వమువారిలో చింతింపుచున్నారు.

(9) (ప) చెన్నపురి ప్రభుత్వ కార్యదర్శి కార్యస్థానమునను, రిజిస్ట్రార్ ఆఫ్ నందును, చెన్నపురి కలెక్టరు కార్యాలయమునందును 50 రూపాయలవైగా జీతముగల జాతుల సంఖ్యనుగూర్చి వారి ప్రాతినిధ్యమును గూర్చియు వేయబడినది.

(ఉ) (1) ఉద్యోగముల గూర్చి తెలుపు పట్టిక బల్లమిడ నున్నది. (2) ఈ క్రింది వివరములు మిశ్రమలకు తరముల నియమంతు: (i) వివిధజాతుల పరిమాణామిత్రాండ భాంతు పరుపబడినది:—

బ్రాహ్మణేతర హైందవులు 78.9, మహమ్మదీయులు 11.4, భారతీయ క్రైస్తవులు 5.2, బ్రాహ్మణులు 6.2, ఇతరులు 3.1,

(ii) ప్రతిజాతి సంఖ్యకును 100-కి యీ క్రింది విధమున వై కార్యాలయములలో నియమితులై యున్నాడు. — బ్రాహ్మణేతర హిందువులు .019, మహమ్మదీయులు .017, భారతీయ క్రైస్తవులు .106, బ్రాహ్మణులు .64, ఇతరులు .15.

(3) ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు మిగుల జాగరూకతతో యోచింపుచున్నారు.

గౌ. రా. బి. వి. కె. రామానుజాచారిగారు.

(14) ప్ర. బరంపురమున శ్రీ బుచ్చిపాణిగ్రామి గారిని స్వేచ్ఛలు చేసినట్లుచదవి భృత్తులనుగ జేయుటకు కారణములగుగూర్చి.

(ఉ) గౌ. యుత్తరువునకు గల కారణములను వెలువ ప్రభుత్వమువారి సందర్భముకా లేదు.

(18) ప్ర. దక్షిణాంధ్రయా ఆంగ్లో ఇండియన్ సంఘము"ను గూర్చిన ప్రశ్న.

(ఉ) ఈ విషయమై యిప్పుడాలోచనలు జరుగుచున్నవి.

(20) ప్ర. — కంచి నగర నివాసి యగు కృష్ణస్వామి శర్మగారి విషయము.

(ఉ) — (i) కృష్ణస్వామి శర్మగారు ప్రజాక్షేమమునకు భంగకరముగ వర్తింప నున్నారని నమ్ముటకు తగిన కారణము లుండుటచే వారిపై నిర్బంధములు విధింప బడినవి. (ii) వీరి విషయము గూర్చి ప్రభుత్వము వారు మరల యోచించి ప్రస్తుతము వీరిపై నిర్బంధముల నుంచుట సరసమని అభిప్రాయపడినారు. (iii) అవును; ఆయుత్తరువును ప్రభుత్వము వారు ప్రస్తుతము తీసివేయ జాలరని వారికి తెలుపబడినది.

(21) ప్ర. — చెన్నపురి హైకోర్టు వ్యాయమాదుల సంఖ్యను వృద్ధిచేయుటను గూర్చి.

(ఉ) ఈ విషయమై 161 ప్రశ్నకుగల యుత్తరమును చూడవలయును.

(22) ప్ర. — గుంటూరు, డిప్యూటీ ముగిసిపాలకు గ్రేడులను మార్చుటను గూర్చి.

ఉ — ఈ విషయమై 160 ప్రశ్న కోసంబడిన యుత్తరమును చూడవలయును.

(28) ప్ర. — 511 జి. ఓసుగూర్చి.
(ఉ) — (1) అవును (11) 20 రూపాయల జీతముగల యుద్యోగమునకు సంపూర్ణముగ నున్నట్లుచదవి సర్టిఫికేటు యుండవలయు నను నియమము 104 నెంబరు జి. ఓకు పూర్వము ఉద్యోగముల గలవారికి వర్తింపదు.

గౌ. రామానుజ రాజాగారు
(29) ప్ర. న్యూఇంగ్లండు కళాశాలలో ప్రతివాదనకును యెంతవరకు వ్యయముగలను విషయము.

(ఉ) ప్రతివాదనముకై స్థితిగతులను, సందర్భములను అనుసరించి వ్యయము చేయుటకుమందును. ప్రతివాదన కగు వ్యయ వివరములు ప్రభుత్వమువారివద్ద లేవు. వానిని ప్రకటించుట మంచిదికాదని వారి అభిప్రాయము.

(30) ప్ర. అయిదారుగురు వాదకుల కలసి కొందరు సేవకులను నియమించుటను గురించి.

(ఉ) న్యూయింగ్లండు ప్రతిష్ఠాపనము కోర్టు ఆఫ్ వాడ్స్ వారిచేతికింద నుండుటచే, ప్రతివిషయమునకును ప్రభుత్వము వారి అనుమతిని తీసికొన నవసరము లేదు. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు వారిని ఆలోచింపలేదు.

(31) ప్ర. కోర్టు ఆఫ్ వాడ్స్ చేతి క్రిందనున్న ఎట్టే నుండి యెంతెంత సామ్యము యుద్ధమున కీయబడినది.

(ఉ) ఈ పట్టిక యిచ్చుట నున్నది.
(36) ప్ర. పల్లికు సర్వేను కమిషనువారి నివేదికముపై ప్రజాభిప్రాయమునుగూర్చి.

(ఉ) ఇప్పుడీ విషయమై ప్రత్యుత్తరముల ప్రకటించ ప్రభుత్వమువారు సంసిద్ధులు కా లేదు.

(37) కలెక్టర్ల సభాతీర్మానము లేదా?
(ఉ) ఇది బహిరంగసభ కాదు. కావున సభాతీర్మానములు ప్రకటింపరాదు. ఈ సభ కెవరూ లోకంబందు, మున్నగు మండల పరిపాలనా విషయములను, మలేర్యా మున్నగు వ్యాధుల నివారణను గూర్చియు, చర్చ జరిగినది.

(49) ప్ర. — చెట్టులలో తురుగుగ ప్రతిష్ఠాపన నిర్మాణమునకై డాక్టరు నంజుండరావుగారి సలహాను గూర్చి.

(ఉ) ప్రభుత్వమువారి లేఖను చదివిరి. కానివైద్యవిషయ చర్చకు వైద్యకృత్రిక తగినసాధనము లేకుండుటచే ఆ లేఖపై ప్రభుత్వమువారిచే కార్యమును చేయజాలరు.
(50) ప్ర. — కృష్ణానది గురించి.
(ఉ) 1898 సంవత్సరపు కృష్ణానదిగల శాసనమును చెన్న రాజధాని కనునర్జించేముటను గూర్చి ప్రభుత్వమువారు యోచించి, ఆ శాసనము నిరాజధానికి, తగిన చికిత్సలనుము నిర్మిత మైనతోడనే, వర్తింపజేయుటకు నిశ్చయించిరి. చెంగల్పట్టులో నిట్టివైద్యశాల నిర్మింపబడును. ఇందులకు తగిన భూమి యున్నది. ఇందులకు మదింపుజేయబడిన 3.43 లక్షలను యొ సంక సేవవీయబడినది. కాని, వైద్యవ్యవస్థనుగల సంఖ్య తక్కువగ నుండుటచేత, యుద్ధమువలన భయము చాలకుండుట చేతన, యీపని ప్రస్తుతము ప్రారంభింపబడునని తోచదు. కావున, యీ శాసన మిరాజధానికి యుద్ధానంతరమువరకు వర్తింపదు.

కృష్ణానదిగల శాసనమును క్రియింపకుండుటకై, 1904 సంవత్సరపు మదరాసు సెటిల్యుసిపాలిటి మున్నగు శాసనముల వలన స్థానిక సంఘములు ప్రక్షింపించుచున్నవి.
(స తేషము)

శ్రీకాకుళ వార్త.

అయ్యో,

శేలంజిల్లా శేలామంగలం గ్రామంబున 18-11-17 తేదీని జరిగిన సభ తీర్మానమును జదివి వారికి గల యభిమానమునకు మిక్కిలి సంకసించితిమి. మా శ్రీకాకుళ వార్తకు గల వ్యాయవాదులు భవార్జనసంకల్పితై గాని సాహసపరులు గారు. మహారు 120 ఇండ్లవరకు వైశ్యశ్రేష్టులు గలరు. వారికి జాత్యభిమానముచుకైన కోసినను లేదు. చెన్న శాసనసభాసభ్యులీ విషయమై గవర్నరుగారి సభలో ననువదించి శ్రీకాకుళ వైశ్యరాజ శ్రేష్ఠిగారియొడ సముకలక్తుగా హొర్చిన దారుణచర్యకు సరియైన పాతముచెప్పించి తమయాద్యోగమును వెల్లడించెదరు గాక!

చే శాభిమాని.

విద్యార్థులు, దీపావళి నెలపు: — గత 14 వ తేదీ దీపావళి నెలపుల సందర్భమున షే గెయిందరియొకపాతకాలలోని పద్యార్థులకును ఉపాధ్యాయులకును వాదము సంభవించెను. విద్విత్ నెలపు గాన పాతకాలను మూయవలసినదని విద్యార్థులు వాదించిరి. పాతకాలయందు హైందవ భావము లేనందున పాతకాలను మూయరాదని పాఠశాలవాదులు నిశ్చయించెను. పాతకాలయందు 180 వందల విద్యార్థులు కలసి వీరిలో 80 మంది పాతకాలకు రా లేదు. విద్యార్థులు డెక్కరు గారి యుత్తరువువరకు తాత్కాలికముగ పాతకాలకు రాని యబదుచుండిరిని రంగూనునుండి తెలియవచ్చెను.

మాంటెగుగారికి విన్నవములు

గౌ. సయ్యద్ అలీ షేఖ్, సంయుక్త రాష్ట్ర మహమ్మదీయ సంఘ ప్రతినిధి డాక్టరు మూజియద్దీను మాన్సేను టాసా దుక్కు అహమ్మదు; దియోబాండు హాలీబి ప్రతినిధులు మన్సు ఉల్లులా మాహాఫీసు మహమ్మదు, అహమ్మదు హాలానా హాలిబి హబీబురహమాను, హాలిబి జాహురఅలీ, మజ్లిసు మూయిద్దలు ఇస్లాము ప్రతినిధులు, హాలిబి సలామద్దల్లాఖాను బహద్దరు, సీలామదుహుస్సేను, హాలిబిహుస్సేను; సంయుక్త రాష్ట్ర మహమ్మదీయ సంఘ ప్రతినిధులు, గౌ. నవాబుమహమ్మదు ముజామిల్లాఖాను, సయ్యదుఅబ్దుర్రాహ్మఖాను బహద్దరు ఇబ్నీ అహమ్మదు, నవాబు అహమ్మదు సయ్యదుఖానుషేఖ్ అబ్దుల్లా; పంజాబు మహమ్మదీయ సమితి సభ్యులు జాడిల్లి జమ్మూరుసీదు ఇమామ్ హాలిబి సయ్యదు అహమ్మదు, మన్సు లాలామా; డాక్టరు ఘాజియద్దీను ఆగామహమ్మదుసస్థాన, మోషిషుగాడ్డకు 19 వ తేదీని దర్శన మియబడినని ఢిల్లీ నుండి తెలియవచ్చెను.

సంయుక్త రాష్ట్రములు, బీహారు ఒరిస్సా, రెప్రిసెంటు గవర్నర్లు తమ యంతరంగిక కార్యదర్శులతోడ ఢిల్లీని వై తేది యుదయమున చేరిరి. రాజ ప్రతినిధి మందిరమున వీరి కతిధి సత్కారము జరుగుచున్నది.

ఇండియాపత్రికి 20 వ తేదీని రెండుసార్లు వ్రతము లిప్పింపబడెను.

సంయుక్త రాష్ట్ర సర్వసంఘము సంఘమువారి తరపున బిహారువారు గారు మాంటెగు గారికి స్వాగత మొసగిరి. హిందూజేత్రు టాకశ్యకులు, యందు ఆర్థికాభివృద్ధి కడుప్రాముఖ్యము. హిందూజేత్రు టాకశ్యకు సమస్యల పరిష్కారమునకును, రాజ్యాంగ సంస్కరణమునకును సంబంధ మధికముగ కలదు.

సంయుక్త రాష్ట్రముల నోకరాజధాని నొనర్చుటయు శాసన కార్యనిర్వాహకసభల వివిధ యొనర్చుటయు కర్తవ్యములు. కార్యనిర్వాహక సంఘమున భారతీయుల కధమపక్షమున సంధి గోరు సభ్యత్వము లుండవలయును. శాసనసభలయందు నియోజితసభ్యు లధికముగ నుండుట యుక్తమని వర్తకసంఘమువారి సన్మానపత్రము విన్నవించెను.

అఖిలభారత ఆహింస క్షత్రియ మహాసభ. సంయుక్త రాష్ట్రముల సౌక గవర్నరుకిందరాష్ట్రము నొనర్చుట, నిర్బంధ ప్రాధవిద్య, గోసంరక్షణము, భారతీయ సిపాయిల జీతముల హెచ్చించి యువకుల నుత్తత వైని కోద్యోగములకు తరిఫియతు చేయుట, గాంధీయస్వపరిపాలన మభివృద్ధి చేసి చేతిపనుల పెంపొందించుట, పంజాబు, సంయుక్త రాష్ట్ర) పచ్చిపూజాగమునను పర్వ నెంటు రెవెన్యూ సెటిల్యుంటు సప్తతిని ప్రవేశ పెట్టుట యున్నగు కోర్కెలు క్షత్రియమహాసభవారి సన్మానపత్రమున పొందుపరుపబడెను.

రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము ప్రతినిధివర్గ సభ్యులకు వందనముల నాచరించుచు, విన్నవములలోని యంశములు పరిశీలించుట నని రాజప్రతినిధి చెప్పెను.

కోపెను హేగనునకు చేరిన తేయాకు ప్రజాసభయందు ప్రశ్న

లండను నవంబరు 20: — హెగ్-హేనుండి 5 లక్షల 96 వేల పౌనుల తేయాకు తోడ క్రియోనియాపుయను తటస్థ జేత్రుకాకోపెను హేగనును జేరియుండెను. జర్మనీదేశ సామిశ్యమున నుండు తటస్థదేశముల కింతతేయాకు పోనియగూడదని ప్రజాసభయందు లాఫ్ గారనిరి. అనిర్బంధముగ నరకులు డెన్మార్కునకు చేరినిచ్చుచుండుట లేదనియు డెన్మార్కువారి యుపయోగము నిమిత్తము కామలసిన నరకు అచటికి చేరుచుండె నని ఆంగ్ల దొరతనమువారికి ధ్రువమైనదనియు డెన్మార్కునుండి యీ తేయాకుమరల ఎగుమతి కాదనియు రాబర్టుపెసిలు ప్రభువు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

ఆంధ్రసంరక్షణి (వ్రథమ సంపుటము)

అనేక మంచి విషయము లిందు జర్జింపబడియున్నవి. ఆంధ్రులందరూ జరివిత్తరవలయును. ప్రాశస్త్యము నడివిన వారికి బోధపడగలదు. కొన్ని ప్రతులుమాత్రమే మిగిలియున్నవి. త్వరపడు. 3/6 పుటలు. వెల ఒకరూపాయ మాత్రమే.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
(961) గోవిందరాజు హరిశ్చంద్రరావు,

ఆంధ్రసంరక్షణి పరికాధిపతి, కాకినాడ, గోదావరి జిల్లా

ఆంధ్ర పత్రిక

1917 సం॥ నవంబరు నెల 21-వ తేది

బుధవారము

మద్రాసు శాసన నిర్మాణ సభ.

ప్రస్తుత రాజ్యాంగ విధానమున వెంటనే మార్పులు గలుగుట యవసరమని, శాసన నిర్మాణ సభా కార్యక్రమము నొకమారు పరిశీలించిన బోధ పక్షగలను. ప్రజాప్రతినిధులు శాసన నిర్మాణ సభలలో ప్రజలకు జేయగలుగు సుపకారమెన్నియూ మాకు గన్పించునో లేక, వీరకును ప్రశ్నలన్నిటికిని ప్రభుత్వము వారు ప్రత్యుత్తర మొసగవలసిన బాధ్యత గన్పట్తును. ప్రభుత్వము వారు అనుగ్రహించి ప్రత్యుత్తర మొసగవలసినను, ప్రశ్నల నమకువారి సందియముల దీర్చు సమకట్టవలసిన బాధ్యతయు గాన్పించును. ప్రతినిధులంపు తీర్మానములు ప్రభుత్వము వారు నిరాకరింప నచ్చును. నిరాకరణ కారణములు చెబువ నక్కరలేదు. అటుల నిరాకరింపని తీర్మానములు గూర్చి, ప్రతినిధులు ఏదో చూడము చేర్చించినను ఫల మొకటి గనే యుండును. అందుచే కొందరు బుద్ధిమంతులు తీర్మానముల జోలికిబోరు కొందరు ఉపపాదించు కయే నడుచుచున్నారు. మరికొందరు తీర్మానముంగీకృతము కాదు తెలిసి, గౌరవమును కాపాడు కొనుటకు బాధ్యత ఉపసంహరించికొను చున్నారు. అనవసరము నెవరొక్కఁడుకు వెనువని వారు, తీర్మానమును సమ్యక్ సమ్యక్కి బెట్టుట కంగీకరింతును. ఏవలేమార్గ మవలంబించినను, ఫలితము నందెట్టిమార్పు కలుగ బోదు. శాసన నిర్మాణ సభా పరిణవమునకు మార్తము కొరతయుండదు. నన్నటి సభలో జరిగిన కార్యక్రమము జూచినపుడు, నిరుత్సాహము దప్ప పేరు భావము పొడగట్టజాలదు. నూతన పరిస్థితుల ప్రాబల్య మెక్కడను గాన్పించును. నూతన దృక్పథ మేమూలను జూపట్టదు. స్వపరిపాలకము త్వరలో ప్రసాదించ బడునని యుద్విఘ్నమును సమయమున, అట్టి చిహ్నము తెచ్చి యున్నచు యీ శాసన నిర్మాణ సభా కార్య కలాపం గన్పడునని ప్రజలు దలంచి యుండురు. క్రొత్తు జెప్పేటటు, క్రొత్త మద్యమును ప్రాతలు క్లలో బోయటకు వీలుండదు. నూతన విధాన ముగాని ప్రజలకు ప్రభుత్వము బాధ్యత వహించును. అపుడు ప్రతినిధు లడుగు ప్రశ్నల స్వభావ మును, అందు కిచ్చెడి ప్రత్యుత్తరముల స్వభావ మును పూర్తిగా మార్చివేయును. గౌరవనీయులగు రామానుజాచార్యుల గారు మద్రాసు గ్రామ శాసన సంస్కరణముగూర్చి మాటలాడుచు, దొర తోడువా రుపపాదించు చట్టము సంగీకరించుట కన్న, పునర్నిర్మాణంతరమున నేర్పడు సభలో తృప్తికరమగు చట్టము ప్రవేశ పెట్టవలెనని వేదియుండ కోర్కెగలవని చెలిపిరి. అట్టి మార్పు నకు చూడకునై చికోర కత్తువలె ప్రజలును వేదియుపాడు.

మద్రాసు గ్రామ శాసనమును సంస్కరింపవలెనని చట్టమును గౌరవనీయులగు గిల్లెను గారు ప్రవేశపెట్టిరి. కొని యిప్పటికైనను గ్రామ పంచాయతీ సభలకు సంపూర్ణాధికార మొసగుటకు ప్రభుత్వ సభ్యుల కిష్టము లేదు. నూతన శాసనమున గ్రామములకు లభి గౌరవము దగ్గదు, అట్టితగాదా

లను పరిష్కరించుకొనుటకు ప్రజలు డిస్పిజు మనసబువచ్చును వెడలవచ్చును. అట్టితరీ గ్రామ పంచాయతీ సభలకు వెడలుటకు ప్రజల కెట్టి యుత్సాహ ముండునో యూహించుట సులభము. పంచాయతీ సభ్యులను ప్రభుత్వమువారు నియమించెదరు గాని, ప్రజలెన్నికొనరు. అట్టి నియమిత సభ్యులపై ప్రజలకు విశ్వాసముండుట దుర్లభము. ఈ చట్టము గూర్చి యోచించుట కొక యుక్త సంఘ మేర్పడినది. ఉపసంఘమువారు శాసనమును కయుక్తముగ సవరించుట ధర్మము. విద్యార్థులు రాజకీయ సభలకు వెడలకూడదను ప్రభుత్వపు టుత్తర్యును రద్దుగావించవలయు నను తీర్మానము లను ఆంగ్ల ప్రజాప్రతినిధు ల పియండిరి. ఆంగ్ల విద్యులును తమ తీర్మానముల నొక్కమా రుపసంహరించికొని, మనోధైర్యము జూపిరి! వీరింతకన్నను నెక్కుడు జేయగలుగునది పేరుగాప్పింపదు. రైల్వే పక్షు ఈ సమయమున గూడ వసూలు జేయబడుచున్నది. నూతన రైలుమార్గము లింతలో నిర్మింప బడట కెట్టి యవకాశమును లేదు. సంగ్రామాన సరముల కొరకై యిదివరకున్న అయోమార్గములు గొన్నిటిని దీసివేయ నవసరము గలిగినది. అట్లే, యింకను ప్రజలనుండి రైలుపన్నుల నసూలజేయుట కెట్టి యవసరమును గాన్పించును. అందుచే గౌరవనీయులగు రామానుజాచార్యుల గారి కను వసూలు నాపివైచుట యుక్తమని తీర్మాన ముపపాదించిరి. కాని అధికారవర్గము వారు తీర్మానమునకు సమ్మతించు నూచనలు గాన్పించక బోవుటచే, రాజాగారు తీర్మానమును సమ్మతులకు బెట్టుటకు అగీకరింపలేదు!

విద్యావ్యాపకమునకు బూనుట ప్రభుత్వ ధర్మములలో ముఖ్యధర్మముని నాగిరి దేశముల దెల్ల యంగీకరింప బడినది. విద్యను బడయుటకు దారిద్ర్య మొక యభ్యంతరముగ నుండకూడదు. ప్రాచీన ఆర్యవధ్ధతి ననుసరించి, ప్రపంచ సాఖ్యమును త్యజించిన తపోధనులు విద్యాలాభముల బడసి లోకోపకారము గావించిరి. గురుకుల వాసమున, శిష్యవీర్త మాసించి గురువు బోధింపలేదు. అట్టి విధానము ప్రస్తుతకాలమున యాపుమాసి, ధనవంతులకే విద్య యందుబాటులో నుండవలయునను సిద్ధాంతము అమలులోనున్నది. అన్ని రాజధానులకన్న చెన్నరాజధానిలో నీ సిద్ధాంత మతివ్యాప్తిగాంచినది. గౌరవనీయు లగు వేంకటపతి రాజాగారు పాఠశాలలందును కళాశాలలందును జీతములను తగ్గించవలయునని తీర్మానముపపాదించగా, ప్రజల దుస్థితిని ప్రభుత్వము వారు చక్క జరుచుటకు వారి దారిద్ర్య మొక కారణము గాజాలదని, విద్యాధికారియగు కా. ప్రియగారు మరియొకమారు తమ కారిత్యతను గనుపఱచిరి. ప్రజలకు కోశాధికార మొసగి నపుడు గౌరవలసిన కోర్కెలను, యీ తరుణమున గౌరవనీయ సభ్యులడిగి తీరస్కారము బొందుట ఏటిలాభమో చెలియకున్నది. ఇక నైనను ప్రజలు జాతీయ విద్యాభివృద్ధికి ప్రయత్నించుట లాభదాయకము.

గుంటూరుజిల్లా జడ్జిగారి చర్యను గూర్చి ప్రభుత్వమువారిచ్చిన యుత్తరముచే, నొక్క విషయము మాత్రము స్ఫుటమైనది. హాంరూలు స్వదేశోద్యమములలో పాల్గొను చున్న న్యాయ వాదుల గూర్చి గను గొన నుని ప్రభుత్వమువారిచ్చి యుత్తరమును వీరి కంపియుండలేదు. మద్రాసు లా ట్రైబ్యునల్ ని వ్యాసము నిపుడే జూదితిమనియు, జడ్జిగారిపైన ప్రకటనము తమ యొద్ద లేదనియు ప్రభుత్వమువారు జెప్పిరి. దిన పత్రికలలో తరుచుక ప్రాజుబడిన యీ విషయ

మును ప్రభుత్వమువారింతవరకును జూచియుండక బోవుట చిత్రముగనున్నది విశేష కాలము పర్యంత శృంగములపై నుండుటవలన గలుగు నష్టముల కీ విషయము లోర్కాణము. ప్రకటనము గూర్చి ప్రభుత్వమువారిచ్చిన జడ్జిగారిని ప్రశ్నింపలేదో చెలియకున్నది. ఈ విషయమై నూరుకొనక, ప్రభుత్వమువారు వానినుండి తగు సమాధానము గోరుట భావ్యము. గుంటూరు న్యాయవాదుల సంఘ మి విషయమై తగిన ఆందోళనమును వెలువ జరుపవలెను. మద్రాసు కార్యకర్తల హాంరూలు ఆందోళనము గూర్చి ప్రభుత్వాధికారు లెట్టి యుత్తరములవై నను బ. పి. బి. యని ప్రశ్నించగ "అవును" లను సమాధాన మొసగబడినది. ఇక నైనను అట్టి యుత్తరము రద్దుజేయుట యవసరము. హాంరూలు అత్యవసరముని బాధ్యతగల రాజకీయ లే అంగీకరించుచుండగ, ఉద్యమముగూర్చి యనుమానముల గలిగియుండుట కవసరములేదు. ఆంగ్లో హైదరాబాద్ సంఘమున ప్రభుత్వ సభ్యులు గూడ గలరని, ప్రభుత్వమువారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరముబట్టి యూహించనగును. డాక్టరు న. జుండరావుగారు హిందూపత్రికలో, డి. యవ్యాధి నివారణమునకై స్థాపించు ప్రతిష్ఠాపనము గూర్చి వ్రాసిన వ్యాసమును పరిశీలించిరా అని ప్రశ్నిననుగ, వైద్య విషయముల గూర్చి చెప్పించుటకు వాస్తవ తగిన స్థానముగానని ప్రభుత్వమువారు జెప్పిరి. ఈనూతన సిద్ధాంతమున కెట్టి యాధారము గలదో తెలియదు. కళాశాలాధికారుల సమావేశము రహస్యమైనది గావున ప్రభుత్వమువారు బాని కార్యక్రమమును వెల్లడింప సమకట్టలేదు. మద్రాసుమెయిలు వ్యాసముల గూర్చి గాని, స్పృహతటాక విషయము గూర్చి గాని, ప్రభుత్వమువారిచ్చి చర్య దీసికొనదలచలేదు. ఇట్టి ప్రత్యుత్తర మొసగబడునని మేము ముందే సూచించితిమి. కాని స్పృహతటాకపు గడవికగూర్చి, అన్వేషక శాఖా విలేఖలు ప్రభుత్వము వారికి సమీపైరవుగు నిజవృత్తాంతమొందును బంపలేదో దురదృష్టముగ నున్నది. జావాప్రభుత్వ నియమితుడగు డాక్టరు వాండరు వానుగారు బంగోలునందలి మంచినపులను కొని బైటికి బంపుచున్నారు. ఇందుకు ప్రభుత్వము వారు అంగీకరించిరని చెలుపబడినది. మంచిజాతి సంతను విదేశీయులు దీసికొనిబోయిన పిమ్మట, హిందూదేశమున మిగిలెడి పశుసంతతి ఎంత దౌస్థిల్యముగ నుండనో యూహించ వచ్చును. ఇట్టి కార్యమునకు ప్రభుత్వమువారింగీకరించుట, ప్రజలలో నాశాభంగము కలిగించును. గుంటూరు నెల్లూరుజిల్లావా రీ విషయమై తమ యసమ్మతి దృఢముగ చెలుపుట యవసరము.

మొత్తముమీద శాసన నిర్మాణ సభా కార్యక్రమము సత్వరమగు మార్పుల కోరుచున్నది. ప్రజాధికార ప్రాబల్యము, స్వపరిపాలనా ప్రదానానంతరమే సాధ్యమగును. ఈ లోపుగ స్వల్ప సంస్కరణముల గోరుటతో కాలము గడుపుట భావ్యముకాదు. గౌరవనీయ సభ్యులు తమ కాలమును శాసన నిర్మాణ సభలో నిర్లక్ష్యముగ వ్యయ పుచ్చుటకన్న, దేశమును తిరిగి స్వపరిపాలనావసరముగూర్చి ప్రజలలో ప్రబోధము గలిగించిన, దేశమున కెక్కడ మేలొనర్చిన వారగుదురు.

త్రిశంకు స్వరము.

యూరపియనులకును, భారతీయులకును సహచర్యభావము గలిగించుటకు, కలకత్తాలో కొందరు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈ ప్రయత్నములు జయముగాంచుట మాకును సంతసమే. కాని దేశభక్త్యదయమును ప్రధానముగ దీసికొనక,

వృత్తాంతములు

జి. శంకరశర్మగారు:— తిరువేదములలో రెండవజ్జిక నుండిన జి. శంకరశర్మ, బి. ఏ. ఎస్., గారు జిల్లాజడ్జిగ నియమింపబడిరి.

అంటువ్యాసము:— తంజావూరులో కలగా మహాది మొదలగు అరేటావ్యాసములు వ్యాపించుచున్నది. వాటిని నశింప జేయుటకు యేర్పాటులు చేయబడినది.

జడ్జిపదవి:— మైసూరు ముఖ్య న్యాయస్థానము జడ్జి కె. ఎస్. చంద్రశేఖర అయ్యగారి నెలపు కాలములో జిల్లాజడ్జిగ నున్న హంబామన్నేశ్వరగారు ముఖ్య న్యాయస్థాన జడ్జిపదవికి నియమింపబడిరి.

తంజావూరుజిల్లా, రాజకీయ మహాజనసభ:— వైకళకు సభాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన గౌ. బి. ఎస్. శర్మగారును ప్రతినిధులు అల్ ఇండియా కాంగ్రెసు కమిటీ ప్రతినిధి సంఘసభ్యులుగ మాంటాగూగారిని, రాజప్రతినిధిగారిని ఈ నెల 26 వ తేదీన ద్వారముటకు ఢిల్లీకి వెళ్లినందున, ఈ నెల 17 వ తేదీన జరుపబడవలసిన సభ డిలీటుచు నెల 1 వ తేదీన తిరుత్తు రాముపండిలో జరుపబడును.

బాతీయప్రాంతినిధ్యము:— ఈనెల 18 వ తేదీ సాయంత్రము బెంగళూరులో రావులహమ్మద్ బి. బి. ఆస్థానాస్వామి మొదలయిన సి. వి. ఇ. గారి ఆధ్వర్యమున బ్రాహ్మణేతర ప్రతినిధులు లండనుకు చాలచుండి సభకు వచ్చిరి. సంస్థానచందలి ప్రతినిధులకు కార్యాలయములందును బాతీయ ప్రాంతినిధ్య ముండవలెనని సభవారు తీర్మానముచేసిరి.

గినిలో ప్రమాదము:— మైసూరు గినిలోని 89-వ పరంబాలో గత శుక్రవారమున నొక ప్రమాదము జరిగెను. పరంబా వై ఒక మేస్త్రీయు ఇద్దఱు కూలీవాండ్లను పనిచేయుచుండిరి. వారు పనిచేయుచుండగా నొక పెద్దరాయి ప్రవేశించి. వారికి గాయములు తగులుటచే వారు ఆస్పత్రికి దీసికొనిపోయిరి. మేస్త్రీయును ఆర్మ్యుగ మను నొక హాలివానును ఆ దినుసుననే ఆస్పత్రిలో భుజించిరి. మూడవవాడు బ్రతికియున్నాడు.

బ్రాహ్మణేతర నాయక మహాజనసభ:— ఈనెల 20వ తేదీన తిరువల్వేలిలో వైకళ జరుపబడును. తెలప్రోలు రాజా గారు సభాధ్యక్షులు వహించెదరు. డాక్టరు నాయుడు, రావు బహదూరు త్యాగరాజుపెట్టిగార్లు మొదలగు గౌరవ ప్రతినిధులు సభకు వచ్చెదనని తలంపబడుచున్నది. సింగంపల్లి జమిందారుగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగ నున్నారు. పి. వెల్లియప్ప పిల్లగార్లు ఆహ్వాన సంఘకార్యదర్శులుగ నున్నారు.

అత్తువత్తు:— మధురలో రైలు జేలో ఘోరకడకు నుండిన బ్రాహ్మ గారు సుమారు 3 మాసముల క్రిందట కాల భగ్గము నొందిరి. వారిభార్య నాటినుండియు మనస్సులోని బెంగచే గిద్రాహారములు లేక షీజించుచుండెను. స్వదేశమును స్కాటులంబడనకు పోవుటకు సామానముల సిద్ధపరచెను గాని ఏకారణమునో మరల నా ప్రయత్నమును మానుకొనెను. గత శుక్రవారమురాత్రి ఆమె తన యింటపొరుగుననే యుండిన చెరువులోపడి ఆత్మహత్యను గావించుకొనినట్లు తెలియుచున్నది.

మ్యూజిసింగు స. ఘోషాధ్యక్షులు:— బొంబాయి రాజధాని యందలి ప్రతి సభ్యమునకు మ్యూజిసింగు సంఘాధ్యక్షు డామూన్యసిసాటిటీ వారిచేతనే ఎన్నుకొన బడవలయునని గవర్నరు గారు ఉత్తరువు చేసిరి. ఇదివఱ కప్పటికి 14 నగరము లీ స్వేచ్ఛను ఆనధవిందుచున్నవి. ఒక ముందు వట్టి 14 లుగ నగరము లీ స్వేచ్ఛను ఆనధవిందునని తెలియుచున్నది. సింగు చేతపు కమిషనరుగారు గూడ యిట్టి ఆజ్ఞను సింఘజేశమున ప్రకటించిరి. ప్రస్తుతమున్న ఆధ్యక్షుని అధికార కాలము ముగిసిననే నియోజకుని అధికారము ప్రారంభ మగును.

తిరువనావల్లి ఆదివ్రాది సంఘము:— ఈ నెల 19 వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు వైకళము వారి యజమాన్యముక్రింద తిరువనావల్లిలో సెలవహారంగ సభ జరుప

బడెను. డి. ఏ. జి. రత్నము, బి. ఏ. గారు సభాధ్యక్షులు వహించిరి. స్వరాజ్యాంధోళమును ఆత్మపణతేయుచు సభాధ్యక్షులు ఉపన్యసించిరి.

సభవారు స్వరాజ్యాంధోళమును నిరసించుచున్నార. మాంటాగూగారికి స్వాగత మొసంగుచున్నారు. నిర్బంధప్రారంభవిద్యను మిక్కిలిగ గోరుచున్నారు. అను తీర్మానములు చేయబడెను.

భారతీయ క్రైస్తవులు-స్వరాజ్యము:— ఈనెల 18-వ తేదీన కొయిలబుత్తూరు జిల్లాలోని భారతీయ క్రైస్తవు లందఱును కొయిలబుత్తూరులో సెలవ సభను గావించిరి. సభకుం పు మొదలయ్యెనుగాని సభాధ్యక్షులు వహించిరి. సభకుం దారుగురు క్రైస్తవ మతబోధకులుండిరి. రెండవభాగమున ఎన్ బాండిగారు సభజరుపబడుటకు గల ఏర్పాటులలో చాలశ్రద్ధ వహించిరి. సుమారు 500 వంద ప్రతినిధులు సభను ఆలంకరించిరి. వ్రవిడములోనే అందఱు సుపన్యసించిరి. హిందువులు స్వరాజ్యమునకు తగియుండ లేదనియు, హిందువులకు స్వరాజ్యమునిచ్చుట సభవారికి సమ్యక్తము గాదనియు కాసనంబొ ణసభలోను, బోర్డులలోను, క్రైస్తవులకు ప్రాతినిధ్య మొసంగ బడుటకు సభవారు కోరుచున్నారనియు మదికొన్ని విషయ ములనుగూర్చియు తీర్మానములు చేయబడెను.

రంగూను వార్తలు.

కోక్రిక్లెట్ ఫాలోజిషియవ గాను (1) కపర్ షియల్ క్లబ్ (2) రంగూన్ మహమ్మదీయ క్రిక్లెట్ క్లబ్ (3) పోర్చ్యుగీస్ క్లబ్ (4) ఇస్లమిక్ క్రిక్లెట్ క్లబ్ (5) డయాస్ యన్ ఫాల్ట బాయిస్ క్లబ్ (6) ఇండియన్ క్రికెట్ మన్ (7) టెడ్ ఫోర్డ్ రిజిమెంటు (8) ఎస్. రెడ్డియార్స్ మైసూరులు ప్రవేశించెను.

ఈ నెల 7 తేదీ బుధవారమున ఆల్ బర్మాపోలీసు టోర్న మెంటు కాలిబంతియుట టాంగు జిల్లావారికిని రంగూన్ జిల్లావారికిని జరిగెను. టాంగు జిల్లావారు ఒక మూడును గెలిచిరి. టాంగువారిలో ఆడుటకు అర్హులైనవారు ఆడినందున గెలుపు గెలుపు కాదని ఖండితముగా అభిప్రాయము తెలుపుటకు రంగూన్ టీము మాండలేకు వెళ్లెను.

అక్టోబరు 27 వ తేదీతో ఆరవవస వారములో బర్మా రైల్వేస్ రాబడి రూ 4, 95, 807 లు, గత సంవత్సరము ఇదే వారముకు రాబడి రూ 5, 21, 854 లు; మొత్తము రాబడి 1 వ అక్టోబరునుండి రూ 15, 57, 317 లు, గత సంవత్సరపు రాబడి ఇదేవారమువరకు రూ 17, 44, 869 లు.

చెన్నరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసభా సమావేశము

నిన్న సాయంత్రము జరిగిన సభలో ఆరు ఇండియా కాంగ్రెసుకమిటీకి 1918-వ సంవత్సరమునకు ఈ దిగువపేర్లు గల ప్రముఖులను నియోజించిరి. దివాన బహదూరు ఎస్. ఏ. గోవిందరావును; ఎస్. కస్తూరిరావును; దివాను బహదూరు పి. కేశవశర్మ; గౌ. బి. వి. నరసింహయ్య; ఎస్. జి. నరేశ్వర; జి. ఏ. నరేశ్వర; గౌ. మోచెర్ల రామచంద్ర రావు; గౌ. వి. కే. రామానుజాచార్య; కి. పి. రామస్వామయ్య; ఏ. రంగస్వామయ్య; గౌ. బి. ఎస్. శర్మ; గౌ. బి. ఎస్. శ్రీనివాసకృష్ణి; గౌ. బి. వేంకటపతిరాజు; బి. పి. వాడియా; గౌ. యాదాబుహుస్సేను సామెలు బహదూరుగార్లు.

ఈదిగువ తీర్మానము లేకగ్రీకుము నామోదించబడినది. 1 మహమ్మదాలీ మోకతాలీగార్లు నిర్బంధవాసమును నెంటునే రద్దుపరచవలెనని ఈసభవారు రాజప్రతినిధిగారిని కోరుచున్నారు. 2 బంగాళమున కొందఱు పాశ్చాత్యులను భారతీయులను కలసి సభిచేసి నూవించిన ప్రభుత్వ విధాన సంస్కరణములు ఈ దేశమునందలి రాజకీయభివృద్ధికి చాలహానికరము లని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు. 3. కాగ్యనిర్వాహకసంఘమువారి కవసరముని లోచనతో చెన్నపురిలో డిశంబరు నెల మూడవ వారమున ప్రత్యేక రాష్ట్రీయసభజరుపుటకును ఆసభకు ఇండియామంత్రి రాజప్రతినిధి గార్లు నాహ్వానించుటకును ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. 4. డిశంబరు నెలలో కలకత్తాలో, జరుగనున్న కాంగ్రెసు సభకు ఆంగ్లదేశమునందలి కార్మిక సోదరీ సంఘప్రతినిధులు పంపుటకు కార్మిక సంఘకార్యదర్శి యగు రైలు హానరును ఆర్డరు ఆండర్సను గారికి ఆహ్వానమును పంపుటకు కాంగ్రెసు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుని కార్యదర్శులకు కోరుటకు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉభయసంఘములకును ఎటులయినను సమాధానము సమకూడిన జాలునని దలంచువారు దేశ హితమును సమకూర్చుజాలరు. కాంగ్రెసు సంస్కరణముల ముఖ్యసూత్రము రాజ్యాంగసభ కాసన నిర్మాణసభకు లోబడియుండుట. ఈ సూత్ర మవలంబించబడిన గాని, బాధ్యత గల ప్రభుత్వ స్థాపనము సాధ్యము గాదు. ఈ సత్యమును మాంటాగూగారు తమ మొసపాటేమియూ నివేదికమున ప్రస్తుతము గావించిరి. ఇందుకు భిన్నముగ విధాన మొకటి దయారుజేసి, దానికి యూరపియునును హైందవులును అంగీకరింపవలయునని గోరుట, ధర్మము గాదు. నూతన విధానవాదులు గోరునది స్వపరిపాలనము గాదు. స్వపరిపాలనమును శకలములుగ నొసకవలయునని వారి యాశయము. అట్లాసగటలో గూడ ప్రజల స్వపరిపాలనా శక్తిని కరిక్షించుటయే పిరి ముఖ్యోద్దేశము. కొన్ని శాఖలను ప్రజల యధీనముచుంచుచి, మరి కొన్ని శాఖలను అధికారవర్గమువారియందుంచి కోశాధికారమును ప్రజల కొసగకుండు, ప్రభుత్వ యంత్రము నమపుట దుస్సాధ్యము. ప్రజలు స్వపరిపాలనమున కనర్హులని యతిసులభముగ నిరూపించుట కింతకన్న మార్గము వేరు గాన్పించదు. ఇట్టి విధానమునకు బాతీయవాది యగు సి ఆర్. దాసుగా రెటుల యంగీకరించిరో తెలియుదు.

నూతనవిధాన వాదులస్థితి త్రిశంకు స్వస్థము చిత్ర అంతరాళమున వ్రేలాడుచున్నది. దేశహితము గోరు భారతీయు లెవ్వరి విధాన మంగీకరింపరు. మొయిలు పత్రికయు, ఇంగ్లీషుమొయి పత్రికయు, యీ విధానమును తీరస్కరించు చున్నవి. భుపేంద్రనాథ బాసుగారును, కర్పిసుగారును చేతులుగలిపి, నూతనవిధాన మొకటి ప్రదర్శించబూనిరి. ఉభయపక్షములకును సమాధానము గుడుడుట, సమాన వేషక యుండవలెను. స్వపరిపాలనము నంగీకరించుచు యూరపియునులక్ష్యమును పెంపొందించుట కవసరముగ విధానము గోరుచో, సమాధానము గురువరవచ్చును. పునాదులగూర్చియే యంగీకారము లేనపుడు, సమాధానముకొరకు బ్రయత్నించుట నష్టదాయకము. ఇందు విషయమై నిన్నటి మొయిలు పత్రికగూడ మేము సూచించిన యభిప్రాయమునే సూచించినది. భారతీయనాయకులుకాంగ్రెసుసంస్కరణములకు బద్ధులైయున్నారు యూరపి యనులు వారి సభాతీర్మానములకు బద్ధులైయున్నారు. ఉభయసంఘములవారు కలసి యోచించని ఎట్టి విధానమైనను ఉభయములకును ప్రామాణ్యము గాజాలదు.

అనవసరముగ దేశాభ్యుదయమున కభ్యంతరముల గల్గింపక, భారతీయు లందఱును కాంగ్రెసు విధానమునకు బద్ధులై తమ పాంథల తెలుపుట ధర్మము.

లాయడుజార్జిగారి సమాధానము

వీరు ఆంగ్లేవులగారి కిచ్చిన యువన్యాసము ప్రజల సందియములనెల్ల బాపగలుగును. నిజము దాదాక, యున్నదున్నటుల తెప్పటయే, లాయడు జార్జిగారి ప్రధానోద్దేశము. సత్యము రుచికరముగ నుండుట కష్టము. కాని సందిగ్ధ సమయములలో నిజము దాచిన యెడల, విపత్తు వాటిల్లును. లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగముచే, సంగ్రామవ్యూహపు విక్రమసు కన్ని జాతులవారును సమ్మతించిరి. అమెరికానా రత్నవృత్తాసము జూపిరి. ఇట్టి భావమును మిత్రమండలిలో ప్రజ్వరిల్లజేయుట, లాయడు జార్జిగారికి విజయ మని చెప్పవచ్చును.

స్థానిక చార్తరులు

(-o-)

జరుగజూపు సమాచారములు.

21-11-17 నెలకుమిటింగు సా|| గె|| 4-80
మ్యూజియము నాటకశాలలో గానవిశోదము సా|| గె|| 6-15
22-11-17 వీరవీరవీరవీర వట్టప్రదానసభ సా|| గె|| 4-80
80 ఆస్పత్రి నాక సహాయము స్కూలులో తాగులు
ప్రవర్తనము మ్యూజియము నాటకశాల సా|| గె|| 6-15
1-12-17 నెలకు ఆంధ్రము చరిత్ర భవనము ఆస్ప
త్రినాక సహాయము గార్హస్థ్యము సా|| గె|| 4

బాండువానిద్రవ్యము:— నేటి సాయంకాలము 5 గంటలకు పీపుల్స్ పార్కులో చెన్నపురి వంటియరుగార్లు బాండు వారు బాండును వాయిచెదరు.

ప్రీక్షల పరిక్ష:— గత అక్టోబరు నెలలో జరుపబడిన పీక్షల పరిక్షలో ఈ దిగువ నెంబరు వారు కృతార్థులైరి. 11, 12, 13, 15, 20, 22, 26, 34, 37, 40, 44, 46, 51, 52, 54, 55, 58, 59, 61, 63, 69, 70, 71, 74, 78, 82, 84, 87, 89, 91, 92, 100, 101, 102.

కలవల కల్లునక్షేపి బాలికా పాఠశాల చింతాద్రిపేట:— ఈ పాఠశాల వార్షిక తీర్మాన బహుమాన ప్రదానసభ ఈ నెల 23-వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సాయం కాలము 5 గంటలకు పచ్చపు కళాశాల భవనమున గా|| న్యా|| టి. వి. శేషగిరిఅయ్యరు వి. ఏ. వి. ఎల్. గారి ఆధ్వర్యమున జరుగును.

గుంటూరు స్వరాజ్యసమితి:— గుంటూరు స్వరాజ్యసమితి సంవత్సర తీర్మానము రాబోవు 25 వ తేదీని త్రియత పంపినాన కాళీనాథ, తెలంగాణ అధ్యక్షత క్రింద జరు పబడును. దాక్షిణ్య పట్టాభిషేకారామయ్యగారు సభనలంకరించెదరు మహమ్మదాలీ సోదరుల నిర్బంధవిమోచనమునుగూర్చి తీర్మానము ప్రవేశపెట్టబడును. అందఱును రావ్రాధితులు. (తంతివార్త).

మళయాళ కల్లవారు:— ఈ నెల 22 వ తేదీ సాయంకాలము 6-15 నిలకు పైక్లబ్ వారు యాసంకర్షరము పట్టుమును బడసిన మళయాళ విద్యార్థులకు రాజధాని కళాశాలమండరమున విందుచేయుదురు. కలవల్లర మో సిల్ గారు సభాధ్యక్షమును వహింతురు, సి. కన్నె రామకృ, వి. ఏ. వి. ఎల్. గారు విద్యార్థులకు స్వాగతముచెప్పగలరు.

ప్రత్యేక గుంటూరుమండల సభ. ఈ నెల 25 వ తేదీని జరుగజూపు గుంటూరు మండల సభకు చేపట్టినవానులను, విద్యార్థులను, భూస్వాములు నగు పాతూరి అప్పయ్యచౌదరి గారధ్యక్షతవహింప దయతో నంకిరించిరి. పోయినసారి జరిగిన గుంటూరు మండలసభకు మీరు ఆహ్వాన సంభాష్యులుగ నుండియుండిరి. మండలమునందలి వివిధభాగములనుండి ఆసేతులు సభకు వచ్చెదరని విశ్వ సింపబడుచున్నది. (తంతివార్త).

మ్యూనిసిపాలిటీలకు విరాళములు:— ఈక్రింది మ్యూనిసిపాలిటీలకు యీ దిగువ మొత్తములకు దొరతనమువారసగిరి. అనంతపురము 2040; చాలాజపేట 2400; హోగు పేట 4830; మంగళూరు 2300; కోయంబుత్తూరు 5000; భర్మపురము 2000; ఈలోడు 3000; కడప 10710; కాకినాడ 1250; ఏలూరు 5000; నర్సూరు 8128; దిండిగలు 7600; తల చెర్ల 3550; విదూరిపల్లి 4080; నేలము 5000; తిరునల్వేరి 9150; మొత్తము 76043 రు.

చెన్నపురి ఆంధ్రసంఘము:— ఆంధ్రస్వాతంత్ర్య కాలిభ్యము:— ఈ సంవత్సరము పట్టప్రదాన సభయందు పట్టుములను బడసిన స్వాతంత్ర్యులకు చెన్నపురి ఆంధ్రసంఘము (ఆంధ్ర యూనియను) వారు ఈ నెల 23 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 4-30 గంటలకు విక్టోరియా పురమునది రమునందు ఆతిథ్యము సేసంగుదురు. గా|| ఎ. ఎల్. కృష్ణ

రావుపంతులుగారు సభాధ్యక్షమును వహించెదరు. కార్యక్రమము ఉపాహారములు, వైభవాధ్యక్ష, సభాధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము, స్వాగతపద్యములు, హాస్యగీతములు, ప్రహసనము, సాంస్కృతికమునకు మాతృభూమికి స్వాతంత్ర్యము వరుసగా ఆధ్యక్షులును బాంధ్యులు ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణగారును వేపా రామేశంపంతులుగారును స్వస్తిచరముల నుడువుట; స్వాతంత్ర్యప్రత్యుత్తరము, వరయొక ప్రహసనము, సభాధ్యక్షుని ఆంత్యోపన్యాసము, వందనములు.

వదంతిలు:— చెన్నపురి బహులలో చాల వదంతిలు నిరాధారముగ కలుగుచుండును. ఇపు డట్టివందలి యొకటి మరల వివరముచెప్పెదామి. ఇదివరకు పలుసారు లీ వదంతిని వినియుండుటచే మరల వివరముచెప్పెదామి. వందలకొను కొడగు ప్రాంతములను ఇండియా దొరతనమువారు చెన్నపురి దొరతనమువారి కిచ్చివేయుట కిపు డారెండు ప్రభుత్వములకును రాయబారములు జరుగుచున్న వని వదంతి కలిగియున్నది. ఈ రెండు ప్రాంతములకును చెన్నపురి దొరతనము వారు కార్య నిర్వాహకో ద్యోగులను నియమింతురట. ఆ కారణమును బట్టి యే దాని యందు కొంత యాచిత్యము కలదు. దీనియందు దెంత నిజము కలదో మాకు తెలియదు గాని లాస్యవేషప్రభువు రాజప్రతినిధిగా నున్న పు డట్టిమాన్యుజుగగూడదని కొడగువారు మైసూరులో విజృంభి సమర్పించిరి. అట్టిమాన్యు జరుగదని రాజప్రతినిధిగారపుడు నుడిచిరి. ఇపుడు హిందూదేశమునందెంతయును మార్పు కనంబడుచుండుటచే కొడగుప్రజలయందు గూడ నట్టి మార్పు కలిగినదేమో మేము చెప్పజాలము. (మదరాసు మెయిలుపత్రిక)

దక్షిణ ఆంధ్రాట్రామండల ఆనంద మహాజనసభ:— ఈనెల 18-వ తేదీని కడలూరులో జరుపబడిన దక్షిణ ఆంధ్రాట్రామండల జిల్లా కార్యక్రమ కమిటీసభ్యుల సమావేశములలో ఈ నెల 25-వ తేదీని చిదంబరములో జిల్లామహాజనసభను జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. ఇండియను పేట్రియట్లు ప్రతికా సంపాదకులగు దివానుబహదరు కరుణాకర మీననుగారు సభాధ్యక్షమును వహించిరి.

సందర్శనములు:— రాజప్రతినిధి ఇండియా కార్యదర్శులు 20 వ తేదీ నీక్రింది మహానీయులకు దర్శనమిచ్చిరి:— సంయుక్తరాష్ట్ర వర్తకసంఘ ప్రతినిధి బాబు విక్రమాజితు సింగు, రాయ కృష్ణాజి సంయుక్తరాష్ట్ర వర్తకసంఘము అభిభారత క్షత్రియమహాసభా ప్రతినిధులు బాబు గంగా రామ, బాబు రావివిహారిలాల్, ఆహీరు క్షత్రియమహాసభ బాబు మిశ్రసింగు, బాబుపాపిసింగు, రిడరు ప్రతికా సంపాదకుడు సి. వై. చింతామణిగార్లు.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ:— విశ్వాకాము గూర్చి పట్టిక రెవ్వరు కవిమను వారొనర్చినసిఫార్సుల సంబంధించిన రిపోర్టును విమర్శించునమిత్రము రాష్ట్రీయసంఘ మొకటి యేర్పరుపబడుననియు ఈ సంఘమున భారతీయుల ప్రతినిధులు బలముగ నుండుననియు 20 వ తేదీ సభయందు ప్రత్యుత్తర మియ్యబడినది. నవంబరు 18 వ తేదీలోపున 810 మైనిట్లు; 60 మంది అనుచరులును పంపబడినారు ఇండియా రక్షణ సేనయందు చేర, 2250 మంది దరఖాస్తుల నంపిరియు వేరొక ఆదేశికర సభ్యులకు ప్రత్యుత్తర మియ్యబడినది. బాధ్యతా పూర్వకమగు పరిపాలనము నెలకొల్పుట తమ కిష్టము లేదని చెప్పెను ఇండియా కార్యదర్శి కనుపబడు విన్నపమున సంతకముల చేయుట మానవలసినదని పోలిసుయూద్యోగులు బోధపఱచుచుండిరను నింద తెల్పిభయము సాధారములేదని గా|| అత్తులు చంద్రమౌళిగారికిప్రత్యుత్తరమియ్యబడినది. బంగాళమున విప్లవోద్యమమును గూర్చి గవర్నరు గారు తమ ప్రసంగమున వివరించిరి.

బాఫా, రామెలరు బట్టుట లండను, నవంబరు 19:— బాఫాను మూడువందలమంది కైటిలతో ఆక్సికదిశము లాక్రిమించినవి. ఫలవంత మగు మొక ప్రదేశమునకు మధ్యమమున లిడారామై అనుస్థానము కలదు. ఈ ప్రదేశము విస్తారముగ సాగుబడిలో నుండి, కిట కిటలాడు జనసంఖ్యకు జీవనాధారమై యున్నది. తురుష్కులతి త్వరితగతి నీ పురమును వీడినందున నష్టము కలుగలేదు. ఆబాఫామెయొద్ద 15 వ తేదీని చిన్న యుద్ధము జరిగెను. ఈ యుద్ధమున మొదలము లతి తీవ్రతతోడ పర్యవేక్షించి దాటుకొనిపోయి తురుష్కుల సేన చిచ్చువచ్చినట్లు ఖండించెను. మూడు వందలమంది తీవ్రమైనవీరులను బంధించిరి. చచ్చినవారి సంఖ్య నాలుగువందలు.

ఇంగ్లాండు ఇండియాదేశములు.

ఒక కలకత్తా పత్రికకు లండను విలేఖకుడు ఇటుల వ్రాసెను.

యుద్ధమునలన ఆంగ్ల దేశమునకు చాల మేలు కలిగినది. అది నిస్సంశయము. యుద్ధరంగమునకు మేము చాల సమీపముగ నున్నాము. మీరు మిక్కిలి దూరముగ నున్నారు. నిజమగు యుద్ధరంగము స్థాండ్యుడేమేకాని వేరొకటిగాదు. యుద్ధమునలన మాకుగల వివేక హీనతచాలవరకు తొలగి పోయినది. ఆ కారణమున ఆంగ్ల దేశమునందలి సమీపాంగులకు ఇండియాదేశమునందున్న "యూరోపియను అసోసియేషనులు" అను విచిత్ర సంఘముల విషయమంతగా తెలియదు. ఈయూరోపియను అసోసియేషనుల భావములందు యుద్ధ మెట్టిమార్పును కలిగించినట్లు కనబడదు. అవి ప్రస్తుత కాలమునకు ప్రాచీన శిథిలతుల్యములు వివేక శూన్యములు. నిజముగ వానిని తలచుటన్న మాకు సందిగ్ధత కలుగుచున్నది. ఆసియానెంటుగారి విడుదలనల సాంస్కృతికాహము కలిగినదని చెన్నపురి అసోసి ఏషనువారు మాకు వ్రాసిరి. మాంటాగూగారిని గూర్చియు వారి సంస్కరణములనుగూర్చియు తమకు చాల భయముకలిగి యున్నదని కలకత్తా అసోసియేషనువారు వ్రాసిరి. ఈ వ్రాతలను చూచి మేము కనులను బాగాగా నలుపుకొని పరికించి ఆవ్రాత నిశ్చయమని గ్రహించి ఏల ఎందుకని అడుగుచున్నాము. యుద్ధమునలన మార్పుకృషయ మొనరినది. ఉదాహరణకు పూర్వాచారలలోను గూడ మార్పు కలిగినది. స్థితిగతు లన్నియు మారినవి.

ఇండియాలోనున్న యూరోపియను అసోసియేషనుల భావములు గూడ నటులనే మారవలెను. వారి ఆశ్చర్యపరిపాటి వారి భీతికి వారి ఆగ్రహములకు ఇచ్చట వెనుక హంగు చేయు వారెవరును లేరు. యూరోపు నందలి అన్ని దేశముల వారి భావములను సంపూర్ణముగ మార్చివేయుచున్న ఈ మెనప్రశయము ఇండియాలో నున్న మాప్రశ్నల సోదరుల భావముల నేమియును మార్పు కలిగి యుండలేదా? ఈ మహా ప్రశయమును గూర్చి గ్రహించుటలో మీరెంత వెనుకబడి యున్నదియు మాకిప్పుడేపుడే గోచర మగుచున్నది.

ఇండియాలోని పాశ్చాత్యులకును యుద్ధాత్ములైనస్థితినిగూర్చియే భ్రమయముచున్నారా? వారింకను గతకాలము నందే యున్నారా?

"ఈయూరోపియను సంఘముల వారిని ఆరువారములు కందకములలో నుంచినవారికి బుద్ధిరాగలదు. ఇదేమే మంచినది" అని ఒక పూర్వాచార పరాయణుడగు (బాగుగాగమనింపుడు ఉదారకక్షలోని వాడుగాడు) పార్లమెంటు సభ్యుడు వాలో చెప్పెను. వారిభావములు మాకు తెలియకుండుట వింతగాదు. ఈ విశ్వప్రశయమునలన మాభావములు పూర్తిగా మారినవి. ఇండియాలోని పాశ్చాత్యుల భావములు మారలేదన విషయము లను మేము విశ్వసింపజాలకున్నాము.

ఆంగ్లదేశమునా రెట్లు తలందుచున్నారు. విద్యండు ఇండియాదేశముల సమస్యలు వారి కొక్కరికితీనే గోచరించుచున్నవి. ఆ రెండుసమస్యలను ఒక మెట్టునందే యున్నవి. పురోగమనము హానికరమైనను చలనము కలిగింపకుండుట ప్రబల హానికరమని ఎల్లవారు శేకాభిప్రాయములై యున్నారు. యుద్ధ మంతివర్తము వారందరును మాంటాగూగారి పక్షమున నున్నారు. ఇండియా సమస్యలను పరిష్కరించుట నుండు కర్తవ్యము, మిల్ను ప్రభువులును బోసర్లాగారును మాంటాగూగారి విధానము నామోదించి యున్నారు. ఈ దేశమునందు పూర్వాచారపరాయణులు గూడ కాలానుగుణ్యముగ ముందంజ వేయుచున్నారు. ఇండియాలోని పాశ్చాత్యులలో గొప్పవారును కొద్దివారును గూడ వెనుకంజయే వేయుచున్నట్లున్నది.

ఇందులకేమి కారణము. అది మేము తెలిసికొనజాలకున్నాము. ఈ మహాత్కారమును మహాత్తరముగ నొనర్చవలె ననునదియే ఈయుద్ధమునలన మేము ముఖ్యముగా గోర్చుకొనిన విషయము. నిశ్చయముగ యధాధ్యముగ నిది సామాన్యమగు నీతికాదు. వారి సోదరులమును జ్ఞాతువులు నగు మేము ప్రహసనాకముకొరకు పోరుచున్నామను విషయమును ఇండియాలోని పాశ్చాత్యులు మరచిరా?

ఆంగ్లదేశ మిప్పుడు నూతనభావభరిత మగుటకేతే మోంటాగూగారి విధానమునకు ప్రతికూలవాద మేదియును వివరముచుటలేదు. సిడన్ హము ప్రభువు చిరుము గొక్కెను. అతడెవ్వరి ప్రతినిధియును గాదు. ఆంగ్లదేశము లందరు వారినవర్తన ఆశ్చర్యముతో తిలకించి అతడు శిలాప్రాయుడని భావించిరి.

ప్రధానవిషయ మేమనగ లేపు ఏర్పడవన్న సామ్రాజ్యమహాసభయందు స్వపరిపాలనమును బాధ్యతయు గల భరతఖండమునకు స్థాన మేర్పడవలెను. గత్యంతర మేమియును లేదు. చక్రభ్రంశము సంపూర్ణమైనది. మా దొరతనమునకు ఆంగ్లదేశమునందలి ప్రజాస్వామ్యపాదు లందఱు మూలాధారముగ నున్నార. (హిందూపత్రిక)

చెన్నపురి శాసనసభ.

(0)

నిన్నటి కార్యక్రమము.

చెన్నపురి శాసన సభ నిన్నటి మధ్యాహ్నము సభా భవనము నందు గవర్నరు గారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశ మయ్యెను. ముందు ఎ. బట్టెరకర్లు, జె. జె. హాల్గార్లు, ఎం. ఇ. కొచ్చేన్ గారును ప్రమాణములను జేసిన వెనుక తమ తమ స్థానముల నలంకరించిరి. సభ్యులడిగిన ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరములు ప్రకటించబడిన. వెనుక అధ్యక్షులు ఏజెన్సీ మండల ములలో వడ్డీలు, పట్టా పరివర్తనలను గూర్చిన శాసనము గవర్నరు జనరలు గారిచే జూలై 26-న తేదీ నామోదించబడినట్లు తెలిపిరి. ఈ శాసనము చెన్నపురి శాసన సభలో గత మే 24 తేదీని అంగీకరించ బడినదియు, దానిపై జూన్ 23-న తేదీని గవర్నరుగారు తమ సమ్మతి తెలిపినదియు, శాసన సభా కార్యక్రమ శాసనపు 23, 24, 31, 32 నిబంధనల సందర్భ మున మే 22-న తేదీ సభలో నుపపాదించబడిన సవరణలు జూలై 11-న తేదీని గవర్నరు గారిచే సంగీకరింప బడినదియు కార్యదర్శి ప్రకటించెను. గ్రామకోర్ట్ల శాసనపు సవరణ బిల్లు సందర్భమున ఎం. ముప్పిర నాయుడు గారు, సి. సి. కవన్ దస్ (ఉత్తరార్కాటు) గారును లేఖలు ప్రాసరినియు కార్య దర్శి తెలిపెను.

గిల్బర్టు గారు గ్రామకోర్ట్ల శాసనపు సవరణబిల్లు నుప పాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి. ఈ బిల్లు నుపపాదించుటయందు విలేజ్ కోర్ట్ల లాభములను ప్రజలయందు వ్యాపింపజేయుటయు ను ఆకోర్ట్లకు గల అధికారము నెక్కువజేయుటయును మా ముఖ్యోద్దేశములు. విలేజ్ మునసులుచే 125 వేల కేసులు వైసలుచేయుటగా విలేజ్ కోర్ట్లచే 8 వేలకు తక్కువకేసులు వైసలు చేయుటయే. కోర్ట్ల నిర్ణయము విషయమున ప్రజలలో ఈ కోర్ట్లయందు నుముఖ్యత్వము వ్యాపింపలేదు. విలేజ్ కోర్ట్లలో నియమింపబడుచున్న తమను నియమించినవారి వైపు ననే పక్షపాతము గలిగియుండును. దీనివలన ప్రయోజనము లే నందున రెండు 12 మంది వజరులకు సభ్యులుండునట్లుకపంచా యికోర్ట్ల సేర్పజుచుటకు ఈ బిల్లు 7 వ క్లాజులో గలదు. ఈకోర్ట్లల విచారణాధికారము 20 రూ॥ల నుండి 50 రూ॥ల వజరు వృద్ధిచేయుటకును, సివిలు కేసులతోపాటు, చిన్న చిన్న క్రిమినలు కేసులనుగూడ విచారించుట కధికారము నొసంగు టకును నిశ్చయింప బడినది.

శ్రీవాస అయ్యంగారు తీర్మానము ననువదించిరి. గౌ॥ ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు బిల్లు నాడేపించుచు పంచాయితీదార్లు ప్రజలచే నెన్నుకొనబడక కలెక్టరుగారిచే నియమిం పబడుచు రెనియు దానివలన ప్రయోజనములేదనియు, పంచాయితీఅధికారమునే విలేజ్ మునసులకుచ్చుటయు ఆడేపణి యనునదియు చెప్పి ఈబిల్లును కడపటిపర్యాయము సమీంచున వ్వును ఈ విషయములను జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలెనని నడిచిరి. పి. కిరావుగారు తాము బిల్లును పూర్తిగా త్రోసివేయ జాల మనియు, కాని బిల్లు ఉపయోగము చుట్టుకు సందేహస్పద మనియు చెప్పి పంచాయతులకును విలేజ్ మునసులకును సమా నాధికారము నొసంగుట నాడేపించి సివిలు అధికారమైనను పూర్తిగా గ్రామకోర్టుల నీయవలెనని చెప్పిరి. ఒకగ్రామము నందు ఒక్కకోర్ట్ ఉండవలెనని గాని రెండుండగూడను కలెక్టరులచే నేర్పబడునని కొద్దియందు గ్రామస్థులవిశ్వా సముండదు. రంగాచారిగారు తీర్మానము నాడేపించుచు ప్రజలచే నెన్నుకొనబడిన పంచాయితీదారులు లేనిదే పంచాయతుల వలన ప్రయోజనము లేదనియు అట్టి పంచాయతులు వాస్తవమగు పంచాయతులు గాదనియు, పంచాయితీ దారులను నిలుపుదలచేయుటకును, బర్రపుచేయుటకును కలెక్టరుల కధికార ముండగూడదనియు, ఈ అధికారమున్నచో మర్యాద స్థులగు గ్రామస్థులు పంచాయితీదారులుగా రానొల్లరనియు, బుటుంబా దాసువిభాగముల తగాదాలు, మున్నగు సివిలు కేసు లు ఎంత విలువగలవైనను ప్రజానియుక్త పంచాయితీ దార్లనే సమర్థింప బడవలెననియు ఈ పంచాయతులు జిల్లాకోర్టులకే పూర్తిగా లిగి యుండవలెననియు చెప్పిరి.

పి. కె. రామానుజాచారిగారు బిల్లునుగూర్చి చెప్పెను బిల్లులో విలేజ్ మునసుల అధికారవర్ధనములు తప్పికిరముగా లేనదియు పంచాయితీదార్లు ప్రజలెన్నుకొనవలె ననియు నడిచిరి.

మో. రామచంద్ర రావుగారు నడువుచు ప్రస్తుతము పంచాయతుల అంక్షవోట్ల బిల్లునందు నూడింపబడిన వ్యాయ కాభాధికారము దాని కొనంగవలెనని చెప్పిరి.

కె. రామయ్యంగారు చెప్పెను భన విషయము గాని అన్ని కేసులను విచారించుటకు పంచాయతుల కీయవలెనని చెప్పిరి.

తరువాతబిల్లుసభలో చదువబడిన. బిల్లునుగూర్చి ఆలోచించుటకుముందు దానిని ప్రకటించుచున్న చెప్పిరి. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు నావ్ గారు, అజిబుడ్డిక్ సాహెబ్ గారు ఎస్ రామచంద్రరావుగారు, యం. రామచంద్రరావుగారు, ఆ. నుబ్బరాయలరెడ్డిగారు, సదాశివ భట్టుగారు, ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు, గిల్బర్టుగారుగల ప్రత్యేక సంఘమువారి బిల్లు ను చర్చింపవలెనని నిశ్చయింపబడిన. కడపటితీర్మాన ముమోదితమయ్యెను.

మొదటి రిజిస్ట్రేషను శాసనము

ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు 1914-వ సంపు మొదటి రిజిస్ట్రేషను శాసనపు సవరణబిల్లు నుపపాదించ ననుజ్ఞ చేడిరి. కొన్ని మరతుల క్రింద బిల్లు నుపపాదించుటకు ప్రభుత్వము వారు, సమ్మతించితిమని తెల్పిరి. కాని ప్రభుత్వము వారి మరతులు గల ఉత్తర మింకను రానందున కృష్ణరావుగారు కొంత కాలమైన తర్వాత నుపపాదించెదమని తెల్పిరి.

కృష్ణజిల్లా విభజనము

కృష్ణజిల్లా విభజనము విషయపు నూచనలను విచారిం చుటకు ముందు దానిని ప్రకటించ వలెనని మో. రామచంద్ర రావుగారు నూచించిరి. దీనిని కే. ఆర్. వి. కృష్ణరావుగారు నడిచిరి. గిల్బర్టుగారు నూచనము సంగీకరించిరి.

సహాయ రిజిస్ట్రేషనులు

గౌరవ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రేషనులు పని నేర్చుకొను నవ్వ డు వారికి భృత్యుల నియవలెనని పి. కె. రామానుజాచారిగా రుపపాదించిరి. దీనిని వేంకటపతి రాజుగా రనువదించిరి. 180 వ పర్శిము సమాధానము వినిన తర్వాత ఈతీర్మాన మనక సరమని కార్యదర్శిగారు చెప్పిరి.

విద్యార్థులు, రాజకీయసభలు.

తాము గవర్నరుగారిచే 559 నెంబరు జిఫోనుగూర్చి సంప్రదించితి మనియు, ఈ విషయమును గూర్చి ప్రభుత్వము వారు యోచించుచున్నారని గవర్నరుగారు చెప్పిరినియు చెప్పి పి. కె. రామానుజాచారిగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరిం చుకొనిరి. అట్టి తీర్మానముల నుపపాదించగోన వారందఱు గూడ దాని నుపసంహరించుకొనిరి.

ముంపు నోటిను ఇయ్యకుండ, మునిసిపలుసభలోను లో కలు బోర్డుసభలలోను ఇతర ప్రశ్నలను వేయుటకు ఆవకాశ ముండునట్లు నిబంధనలను మార్చవలెనని సరసింహయ్యగారు పపాదించిరి. వేంకటపతి రాజుగారునువదించిరి. రాజగోపాలాచారిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఏమున్నపాల్పిండ్డిగానిలో కలుబోర్డునుండిగాని ఇట్టి విషయపు విజ్ఞాపనము రాలేదనియు ప్రభుత్వమువారు బాగుగా యోచించి నిబంధనలను సవరిం చుచు ఉత్తరువులను బంపెదరనియు చెప్పిరి. ప్రతి ఫిర్కా యొక్కయును కొన్ని యూనియనులయొక్కయును ప్రతి నిధు లుండునట్లు తాలూకాబోర్డులను వృద్ధిచేయవలెనని సర సింహయ్యగారు పపాదించిరి. ఎ. నూర్యనారాయణరావు గారు దీని ననువదించిరి. తాలూకా బోర్డులలో సభ్యులసంఖ్య ఎక్కువైనచో సభ వీలుకాకుండుననియు, ఈ విషయమును గూర్చి జిల్లాబోర్డులకు తాలూకా బోర్డులకు ప్రాసి తెలిసి కొనెద మనియు రాజగోపాలాచారిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. తీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడిన.

యధ్యక్షు ఆఖరై మంచినయ్యను వయ్యరకురై రైల్వే సెన్సుసు నిలిపివేయవలెనని రామ్మూరురాజుగా రుపపాదించిరి. దీనిని కె. ఆర్. వి. కృష్ణరావుగారు రనువదించిరి.

రాజగోపాలాచారిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఈపని జిల్లాబోర్డునుండి ఆరంభము కావలెననియు ప్రభుత్వమువారు రైల్వేసెన్సుసు నిల్పివేయుచో బోర్డువారి విధుల కభ్యంతర మొనర్పనవారగుదురనియు చెప్పిరి.

ఈ తీర్మానమును దీనివైనవ్వును జిల్లాబోర్డులకు పంప వలెననియు, ప్రభుత్వమువారేమియు చేయజాలరనట అనంద గృహనియు మో॥ రామచంద్రరావుగారు చెప్పిరి. పి. వి. సర సింహయ్యగారు ధీకా తీర్మానమును గూర్చి ప్రభుత్వము వారిని నిర్బంధించుట మంచికాదనిరి. గార్డన్ ప్రేసరుగారు తీర్మానము నాడేపించుచు యధాసంతరము రైల్వే ఉపకరణుల భరణు వెగి పోవుననియు అప్పటికొకరు రైల్వే సెన్సుసు ఉండుట ఆవగతమనియు చెప్పిరి. సర్. ప్రాన్సిన్

స్రింగుగారు నిట్లే చెప్పిరి.

ఈ తీర్మానమును జిల్లాబోర్డుకుపంపి వారి ప్రత్యుత్తర ములు వచ్చినవెనుక తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా ప్రత్యుత్తరము వచ్చినప్పుడు తీర్మానమును వదలుకొందుమని రామ్మూరు రాజుగారు చెప్పిరి.

కాలేజీలలోను హాయిస్కూళ్ళలోని బాలిరచ్చు జీతములను తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము చేయవలెనని వేంకటపతిరాజుగా రుపపాదించి తమమీటుబడిక్రింద నుండు జనులకు విద్యనొసంగు భారము ప్రభుత్వమువారిపై కలదని చెప్పి తీర్మానపు అవసరమును తెల్పిరి.

యూహాబహుసక్ సేటుగా రనువదించిరి. స్ట్రోనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు రాజధానియందు విద్యకై విశేషభవ్య యముచేయవలెననియు, జీతములను తగ్గించుచో బాలరసంఖ్య పెరుగును గనుక బాలురసంఖ్యకు దగినట్లు ఉపాధ్యాయుల సంఖ్యను హెచ్చించవలె ననియు వెకండరివిద్యా పాఠశాలమును తగ్గించుచో దేశద్రోహము గలుగుననియు, ఇటీవల విద్య కొరకు వ్యయపఱుపవలసిన భనము ఆరంభమై నెన దనియు చెప్పిరి.

పి. కిరావుగారు తీర్మానము ననువదించి కాలేజీ విద్యకొరకు ఎక్కువభనము నొసంగవలెనని గాన ప్రాథమిక మాధ్యమిక విద్యావ్యాప్తికే ఈ తీర్మానము సంగీకరించవలె ననిరి. ప్రాథమిక విద్యకొరకు ఈ రాజధానిలో అధమము 80 లక్షల రూ॥లు వ్యయ మగు నని కార్యదర్శిగారునిరి.

ప్రభుత్వమువారి సహాయముగల పాఠశాలలే పనిచేయు చున్నవనియు, వానియందు జీతములు తగ్గించుచో నవి బాగుగా పనిచేయజాలననియు పి.కె.కృష్ణరావుగారునిరి. ఎం. రామచంద్రరావు, కె. రామయ్యంగారు తీర్మానముపట్ల సానుభూతి జూపిరి.

గవర్నరుగారు నడువుచు విద్యకొరకు వ్యయమెన్నటి కినితగ్గదనియు, ప్రభుత్వమునగా పన్నులను చెల్లించువారే యనియు కొందఱ యుపయోగముకొరకు పలువురవై భారము వేసివ్యయమును భరించుట బాగుగాదనియు ఇం కేనియయు నను వ్యయముతగ్గించుటకకాశముగనవ్వలేదనియు ఇంక 6 తీర్మానమునందు వ్యయమునెక్కువ చేయుటకు నూచింపబడిన దనియు విద్యావిషయమున ప్రభుత్వమువారు విశేషముగా శ్రమనొంది విశేషప్రయత్నము వ్యయపఱచినదియు కనుక ప్రస్తుత సందర్భములందు ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము సంగీకరింప జాలరనియు నెలవచ్చిరి. (నశేషము).

(0)

ఉద్యోగములు:—ప్రస్తుతము నెలవుగో నున్న డి ఎల్. నేతుగారు తమ నెలవు ముగియగనే నెల్లూరు జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరుగ పనిచూచెదరు.

నెల్లూరు జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరుగ నున్న సి. వి. సి. ఆఫీసుగారు 1918-వ సంవత్సరము జనవరి నెల 13-న తేదీ నుండియు చిత్తూరు జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరుగ పనిచూచెదరు.

మోస్తాసభ:— కల్లరవానా తాలూకా కొంత్తూరు గ్రామమున హిల్ డెయ్లూతో ఇస్లామ్ అను వేరిట నొక సభ కొత్తగా నేర్పరపబడినది. మహమ్మదీయులలో విద్యను, వర్తకమును పరిశ్రమలను వ్యాపింపజేయుట సభవారి ఉద్దేశ ములగునట్లు తెలియుచున్నది. ఈ ఉద్దేశముతో నిధి యొకటి ఏర్పరపబడినది.

జముఖండి సంస్థానమున విద్యాభివృద్ధి:— తమసంస్థానము విద్యాభివృద్ధినిమి త్తము దర్శావులనునెన్ని మూచనముల కొనర్చు శ్రీవారోకర్ పశురామరావు రావునామొయ పట్నంనుగా నొక సంఘము నేర్పరదిరి. సంఘమువారు సంస్థాన భూములనన్నిటిని స్రుమ్యురుకు. సంస్థానపు టుద్యోగులు నలుగురు గాక కమిటీయందు ఎ. వి. పట్నంను పి. ఎ. ప్రా సెసు, ఆర్. డి. రనెడి ఎమ్. ఎ. పి. వి. మహాబిల్ గార్లు గూడకలరు. సంఘములవారి భర్తావు అచిరకాలముననే ప్రారంభమగును.

మాంటేగుగారి రాక, బ్రాహ్మణులు భారతీయ సమాజము:—బ్రాహ్మణులు భారతీయ సమాజాభ్యుత్థుడు బాన్సుల్య నుండి కాంగ్రెసు ఆచార్యసంఘమువారి కిట్లు తంత్రివార్త నంపెను. మాంటేగుగారి రాకవలన భారతీయ సమాజ లాభము కలిగి, భారతీయుల వ్యాయసమృత్తము లగు వ్యవసాయవా కయులు లాభరింపబడుననియు, మహాత్మాజీ వేంకట్రామ్ మున్నగు రాజకీయబంధులు క్షుణ్ణింది విక దల చేయుచుననియు ఆధినివేశనముతోడ సమాన మగు స్థానము భారతీయ సమాజ కొనగలను ననియు సమాజమువారు కిట్లెనిచుచున్నారు. ఈ యంతులను ఇండియా క ర్మికి నిన్నువింప ప్రార్థన.

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Great Britain

Unity of Allied Control.

Premier's Speech in Parliament.
Mr. Asquith Criticises the Paris Speech.

LONDON, November 20.

Immense interest was taken this afternoon in the debate in the House of Commons, initiated by Mr. Asquith on the Premier's speech in Paris. The House and galleries were crowded. Mr. Vanebo was seated in the Diplomatic Gallery.

Discussion arose on the motion for adjournment. Mr. Asquith laid down two propositions which he hoped would not be controverted. First, that in war ultimate responsibility for what was done or not done rested on the Government and, secondly, that it was vitally important that frequent and intimate consultations should be held between allied statesmen and soldiers and that co-ordination should be as complete as possible. Nevertheless he deprecated the establishment of any organisation interfering with the responsibility of the general staff to Government or derogating in any way from the authority and responsibility of each of the Allied peoples to their respective Governments. He emphasised that Mr. Lloyd George in Paris did not mention the Navy which in many respects dominated strategic considerations and he asked which would decide disagreements between the Allied staff and the general staff.

Sir E. H. Carson, interrupting said "The War Cabinet".

Mr. Asquith continuing said that the object of the present debate was to dispel certain misapprehensions arising from the Premier's Paris speech. He pointed out that Mr. Lloyd George equally shared responsibility regarding the invasion of Serbia and Rumania and affirmed that the Premier's view regarding Serbia was not shared by any weighty military authority in England. The theory of a single front was perfectly sound and the corollary of it was that the ally at one end of the line might best be helped by the maximum effort being exerted at the other end of the line. It was a sacred trust of the Allies to see that the future peace and security of Serbia and Rumania were adequately assured.

After alluding to Mr. Lloyd George's assumption of detachment regarding recent events in Russia and Italy, Mr. Asquith expressed the doubt whether a Council at Versailles last month would have affected the Russian situation. The Premier had regarded the good people of Paris with irrelevant rhetoric, was it not a fact that General Cadorna was full of confidence and anxiety on the eve of the German attack? Mr. Asquith declared that the Premier's reference to the Western Front suggested that the blood and bravery of the British and the Dominion troops had been squandered when strategically they could have been better employed. Never were operations more carefully concerted than those of F. M. Sir Douglas Haig on the Somme and the later stages of the French defensive at Verdun. He doubted whether any Allied Council, wisely guided, would have interfered with either of the two great offensives in the West in favour of more attractive adventures elsewhere. We had no reason to be ashamed of our war institutions. We had kept the seas free, expanded the army into many divisions and placed our arsenals and credits at the disposal of the Allies and so we would continue to the end. (Cheers)

Mr. Lloyd George's Reply.

Need of Greater Co-ordination Affirmed.

Mr. Lloyd George, replying, said that more important than anything said in Paris was to decide whether greater unity of control was needed and whether we were taking the right way to procure it. He affirmed that we had suffered by lack of co-ordination. Any criticism he had directed against the past was not directed against the staff or any Allied commanders. He had merely wanted certain illustrations showing that lack of co-ordination among the Allies had brought disaster. Lord Kitchener had once suggested a scheme for a general authority, but the speaker was utterly opposed to the appointment of a Generalissimo. Such a scheme would produce friction. Mr. Lloyd George believed that the United States would have preferred a council with executive authority, but he thought that circumstances at present did not demand this.

The new Council would actually and not merely nominally possess information which might be at the disposal of one of the Allied Staffs. Therefore a permanent Council was essential. Regarding the Italian front, it was most difficult to answer Mr. Asquith's questions. There was a good deal to be said about what General Cadorna said and what he thought we knew or believed or suspected. General Robertson could not press things in respect of another front but under the new council, he would have been in a position to do so. The fact that British and French troops had to rush to Italy to retrieve disaster must have affected operations on the Western Front. Hence our concern with the Italian Front was not because it was the Italian Front, but because it affected the Western Front also. Therefore, it had been decided that the mere machinery of liaison officers, the occasional meetings of Ministers, and the occasional meetings of the chiefs of staff were utterly inadequate and inefficient for purposes of real co-ordination.

You must have a permanent body constantly watching these things, advising upon them, and reporting to Government."

Naval Representation on War Council.

Mr. Lloyd George emphasized that the representation of the Navy was no after-thought. It was essential that all information regarding naval operations and co-operations should be known to these military advisers. That was a different thing from the establishment of a Naval Council to co-ordinate naval strategy. We were suffering from the lack of that at present. Anyone knowing what was happening in the Mediterranean knew there was a great deal to be said for such a Council.

Turning to his Paris speech Mr. Lloyd George said: Let me say at once I considered it carefully. I did it for a deliberate purpose. I have seen resolutions for unity and co-ordination. Where are they? You might as well throw them into the waste paper basket. Lord Kitchener started with these schemes in 1916. I have seen other schemes of M. Briand and Mr. Asquith. Somehow they have come to naught, because you have naturally the disinclination of independent bodies to merge their individualities in a common organisation. I was afraid this would occur again. We went to Rapallo with documents most carefully prepared and previously submitted to the Cabinet. (cheers). Substantially the document which was passed at Rapallo was the document prepared here. I have it in my pocket. (cheers). After referring to what he called the beautifully drafted document approved by a number of men, including distinguished soldiers, which has been carried by three Allied Conferences, he said "nothing happened". Simply the announcement in the newspapers that at last we had found some means of co-ordination. "There has been too much of this" (cheers). I made up my mind to take risks. I took them to rouse public sentiment not merely here but in France, Italy, and America; to see that this document became an act. I know nothing of military strategy but I know something of political strategy (laughter and cheers). And to get public opinion interested in the programme and convince the public of its desirability is an essential part of political strategy. That's why I made that speech and it has done it (loud cheers). I determined to deliver a disagreeable speech which would force everybody to talk about this scheme. They have talked about it in two or three continents. The result is that public opinion in America, Italy, France, and Britain is that the scheme is vital (continuous cheers).

Italy's Losses.

Proceeding, the Premier denied that he had blamed the British for what has happened. It was not a pleasant thing for him to remind Italy that she had lost 2,500 guns, but it was necessary. (Cheers) Otherwise the Rapallo agreement would not have been passed. I know very well what would have happened, he continued, and I did not want it to happen. I wanted this thing to be a reality.

All this talk about Eastern and Western front is utter balderdash. The field is north, south, east, and west, and our business is to put pressure on the enemy at every point of the compass and hurt him where we can. That's why we want a Central Council. We need all the experience and help we can get and our Allies' need still greater than ours at present.

We want victory and we will get it, but I do not want the whole burden to fall on Britain. Therefore I want an Inter-Allied Council, that will order the whole battlefield so that the whole resources of the Allies shall be thrown into the conflict, in order to bring pressure to bear on the enemy. (Cheers.)

Politicians Support Soldiers.

Mr. Lloyd George said he did not withdraw a single syllable of his Paris speech. He strongly and categorically asserted that no soldiers in any war had a strategic position less interfered with by politicians. Soldiers had never got more consistent and more substantial backing from politicians than they received in 1917. He did not mean backing in speeches. That was no substitute for shells. There had been only two occasions on which he had acted against the advice of soldiers in this war. One was with regard to a big-gun programme, when they thought he was manufacturing too many and they would be unable to man them and the second case was when he pressed upon the soldiers the appointment of a civilian to re-organise railways behind the lines. Policy and strategy were inextricably interwoven and those trying to separate them and foster disunion were traitors. Whether it was done for personal rancour or as a political enemy, it was equally treasonable. Are we, he said, to tolerate men in this country who from purely political and personal reasons disseminate distrust and jealousy of France in the breasts of Englishmen? We are here to stop that here and now.

The Only Danger.

Poor France, trampled upon for ever: bereaved of so many of her sons, her richest provinces torn from her, wants nothing except emancipation from the deadly menace that has threatened her for half-a-century. I do hope that whatever happens they will keep their hands, tongues, and pens from trying to foster suspicion, jealousy, and distrust between France and ourselves. If we act together, I do not fear what may happen. I see anxieties on the horizon. I have never concealed these things; it is better to tell people what is happening. But no anxieties can modify the conviction that only two things could defeat us. If the submarine menace had reached the freedom of the seas our hopes would have been shattered. But I have no further fear of the submarine. We are on its track. On Saturday we destroyed five of these pests (loud cheers). The only other danger is lack of unity. I will support every scheme that helps to real and lasting victory, that will bring peace to a bleeding world. (Loud cheers)

Sir E. H. Carson repudiated the suggestion that there was any whittling down in the proposals to secure closer co-operation. The agreement made would be rapidly adhered to as one of the most solemn undertakings entered into during the war.

Subsequently the debate lapsed. The feeling in the lobby is unanimous that the difficulty is over.

Triumph for the Premier.

LONDON, November 20.

The papers are practically unanimous that yesterday's debate was a personal triumph for Mr. Lloyd George who has rarely shown such persuasive power in dissipating all apprehension of a political crisis. His explanations of the working of the New Council have satisfied the House who doubted its practicability. Tributes are paid to Mr. Asquith's moderation.

TELEGRAMS.

Sir Edward Carson.

In Defence of Mr. Lloyd George.

LONDON, November 20.

At a luncheon at the Constitutional Club to-day Sir Edward Carson said:—We had just passed a worked up small crisis. The colleagues of premier had been supposed to be cyphers and dummies who had been struck obedient by the wild Premier. (Laughter). Nothing was further from the fact. (Cheers). Ministers were supposed to have been waging war on the great administration of our splendid army. A more wicked or more scandalous attempt to sow dissension in our midst at so grave and perilous a crisis was never known. The whole thing was a mischievous lie brought about by political machination, ignorance and suspicion. If there had been the slightest idea of Politicians interfering with Soldiers in the management of War he would not have remained a Member of the War Cabinet.

War to go on with Redoubled Effort.

LONDON, November 20.

PARIS.—In the Chamber M. Clemenceau said we intend to conduct War with redoubled effort with a view to obtaining better results.

America and Supreme War Council.

LONDON, November 19.

In the House of Commons Mr. Bonar Law stated that Government had been officially informed that President Wilson had selected Colonel House to participate in not only the Inter-Allied conference but the Supreme War Council with General Bliss as his military adviser.

Compulsory Rationing.

LONDON, November 20.

In the House of Lords, Lord Rhonda said response to voluntary rationing had been inadequate and if response was not better in the next few weeks compulsory rationing would be enforced. Maximum prices had greatly reduced profiteering.

Finland Appeals for British Help.

LONDON, November 20.

Lord Robert Cecil stated that Finland had appealed to the Britain for assistance in view of threatening famine. Government would most gladly do all it could but the position was not easy.

Unity of Allied Control.

Problem of a Single Command.

LONDON, November 20.

The military correspondent of the DAILY TELEGRAPH denies that Mr. Lloyd-George attempted last winter to place the British Army under the command of General Nivelle. He says that General Nivelle in January proposed that the British and French should pool their reserves for a tremendous blow at the German centre professing readiness to serve under a British generalissimo. The proposals after much waste of time were partially accepted at the Calais Conference, but were never carried out. The problem of single command for British and French armies is most difficult, but must now be solved. The only way of securing universal agreement on the subject of a single command is by free interchange of information, and of ideas of military leaders in the Supreme War Council.

No Cabinet Crisis Expected.

The "Daily Chronicle" says the critics who are pursuing disruptive tactics will be disappointed in to-day's debate. Nothing sensational, certainly not a crisis, need be expected.

An Allied Naval Staff.

Although the agreement, as read by Mr. Lloyd George in the House of Commons, did not mention the fact, there will be an allied naval staff also sitting at Versailles co-operating with the military staff. The first meeting of the War Council will probably be held next week.

Tribute from the Premier.

LONDON, November 20.

In the House of Commons Mr. Lloyd George, announcing Sir Stanley Maude's death, paid a tribute to his valuable services in Mesopotamia, where he took over supreme command when we were still under the stigma of the Kut failure. He overcame all difficulties hitherto paralysing our efforts and raised men's enthusiasm to the highest pitch. He achieved a series of victories and safeguarded our position in the East, and, in securing Baghdad after capturing it, displayed qualities of resource, decision, and enterprise, which marked him out as a leader of men and a commander of the first rank. The country mourns the loss of one of the most valiant of our sons.

Railway Strike Threatened.

LONDON, November 20.

Railway men of Cardiff District have decided to strike unless their wages are increased by a round weekly within a week.

Military Awards.

LONDON, November 19.

The "London Gazette" announces that the Military Cross has been awarded to Second Lieut. Norman Higginson, Indian Army Reserve of Officers, and that military medals have been awarded to Gannu Ghulam Mohammed and Nihal Singh of Hongkong and Singapore Battalion of Garrison artillery.

TELEGRAMS.

The Silver Agreement. Purchases to Stabilise the Rupee.

LONDON, November 19.
In connection with the Washington message regarding the control of the silver market (see November 18th) the New York correspondent of the "Financial News" states that Great Britain and America have agreed to purchase hundred million ounces of silver from American producers of which America will take forty million and Britain sixty million of which five million monthly will be for India to stabilise the rupee.

Tea to Copenhagen in a Chinese Steamer.

Attention of Government Drawn.

LONDON, November 20.
In the House of Commons Mr. Lough drew attention to the voyage of a neutral steamer "FIONIA" from Shanghai to Copenhagen with 355 thousand pounds of China tea and suggested that such quantities of tea should not be allowed to enter neutral countries adjoining Germany.

Guarantees Given.

Lord Robert Cecil replied that free entry of such goods into Denmark was not allowed. Goods were only permitted to proceed if Britain was satisfied that they were required for home consumption and guarantees against re-export from Denmark were given.

Canada

Canadian Elections.

LONDON, November 20.
OTTAWA.—Incomplete returns of nominations throughout Canada show seven supporters of Union Government and nine of Quebec. The followers of Sir Wilfrid Laurier have been elected with acclamation. Sir W. Laurier has been nominated for Quebec and Sir J. A. B. Macdonald for Ontario. In both provinces the Liberal candidates are being run.

Italy

The Present Situation.

Abandonment of Flava Line Probable.

LONDON, November 20.
Reuter's correspondent at the Italian headquarters telegraphing last night said that owing to the strength of the enemy effort, which was supported by constant reinforcements in men and armaments, it was probable that the Italians would for the present only be able to delay the invasion, but they would thus gain time, enabling preparations to be made for a counter-offensive. The abandonment of the Flava might be a painful necessity leading to the successful accomplishment of these preparations.

Defence Well Maintained.

New Phase to Begin.

LONDON, November 20.
A wireless Italian semi-official communique says:—By his attack on Montefiore and Montefiore the enemy has made contact at every point of the line on which the Italians have made a stand. The enemy masses are increasingly dense at several places and movements of artillery and columns are reported in various directions. A new phase is about to commence. Possibly the enemy intends to tempt fortune by a grand strategic undertaking with the intention of rapidly breaking the wings with a view to surrounding the Italians, or by slow methodical wearing-down actions or a series of hammer blows similar to Verdun. In any case serious losses must have convinced the enemy of the impossibility of the dissolution of the Italian army through lack of resistance. The Italian army is preparing to face the great and imminent struggle to which the enemy is bringing up enormous forces and material.

Prince of Wales in Italy.

Rome papers are only now allowed to announce the presence of the Prince of Wales on the Italian front which is causing everywhere the warmest enthusiasm. It is regarded as a new proof of the British sympathy and solidarity.

Russia

The Intercenine Struggle.

Maximalist Demands.

LONDON, November 20.
Reuter's Petrograd correspondent, writing yesterday said: A manifesto in large type printed on the front page of the "Workers' Gazette" demands the release of all political prisoners, cessation of political terrorism, restoration of the freedom of the press, inviolability of person and property, and the placing of sufficient armed forces at the disposal of the Government to preserve order. Food and forage are rapidly becoming exhausted owing to the destruction of the railways and general disorganisation. Officers of the Ministry of Finance refuse to hand-over to the Maximalists funds from the Treasury.

The Director and Vice-Directors of the State Bank were arrested, but subsequently released. The American Embassy has requested a train to convey two hundred American residents to Harbin.

Details of the Fighting.

A "Daily Telegraph" message from Petrograd says that the Bolshevik force which defeated Kornikoff's fifteen hundred Cossacks between Orsk and Tereknee killed numbered sixteen thousand. There was very heavy fighting at K. K. which changed hands several times. It is reported that Czech troops supporting the Government are now fighting at Kieff. General Kaledine's Cossacks con-

trol the Don region and have surrounded Kharkoff and Vornetz and captured Vozma, southwest of Moscow on which thirty thousand Cossacks are reported to be advancing.

Another telegram to the "Daily Telegraph" from Petrograd says that fighting at Moscow began on the 19th instant. The Government force consisted of three thousand Military Cadets and Students with three guns, numerous rifles and some maxims. Fifteen thousand of one hundred thousand soldiers of the garrison supported the Bolsheviks and the rest remained in barracks. The Military Revolutionary Committee secured fifteen guns with which it continuously bombarded the centre of the town. The casualties to be 14th instant were three thousand, chiefly peaceful civilians. Corpses lay for days in the doorways and on stairs. The Cathedral of the Assumption, the glory of the Kremlin was destroyed by bombardment and the church of St. Basil set on fire.

Government Troops Control Supplies.

A Stockholm message to the "DAILY CHRONICLE" says, General Kaledine's Cossacks occupying Donetsk coalfield are able to starve or freeze Petrograd. Genl. Kaledine at Kharkoff stopped two hundred wagon loads of food for Petrograd. The Military Dictatorship of Genl. Kaledine or of Genl. Kornikoff is expected.

A "Daily News" telegram from Petrograd says: At a meeting of representative Socialists convened by the Railway Union on Friday the delegate of the Frontal committee stated there were only three days supplies at the front which the army would be compelled to abandon owing to famine, unless transport improved.

Russian Situation Obscure.

Communication with British

Ambassador Resumed.

LONDON, November 20.
In the House of Commons Mr. Balfour stated that the situation in Russia was still obscure although it appeared that extremists were in complete control of Petrograd and Moscow. Telegraphic communication with Sir George Buchanan has been resumed.

Germany

Riots in Zurich.

LONDON, November 20.
ZURICH.—Six persons were killed in the rioting here on Saturday. Several battalions of infantry and two squadrons of cavalry arrived on Sunday to maintain order. A general strike is threatened.

America

No American Soldier Killed by Submarine Actions.

LONDON, November 20.
PARIS.—General Pershing interviewed stated that thanks to the efficacy of the protection of the British French and American Navies not a single American soldier being transported to France had been killed owing to Submarinism.

Nullifying Submarine's Effects.

Means Found.

LONDON, November 20.
WASHINGTON.—Mr. Daniels, Secretary for the Navy, referring to Mr. Lloyd George's statement that five submarines were sunk on Saturday affirmed that submarines have failed and will fail to accomplish their ends. Means have been found of nullifying to a large extent their effectiveness.

Japan

Japan's Assistance Only 100 Millions.

LONDON, November 20.
TOKYO.—In the statement made by Minister of Finance cabled on the 17th inst. the amount of financial assistance rendered by Japan to the Allies should read a hundred million sterling instead of a thousand millions. The mistake was due to a telegraphic error.

Western Front

LONDON, November 20.
This afternoon's French communique says:—On the right of the Meuse after an intense bombardment on Bezonvaux Chaume Wood front the Germans attacked north of Chaume Wood on a kilometre front. The attack was broken by our fire and only reached our advanced line over a very small area. Enemy detachments which gained a footing there were mostly driven out by immediate counter-attack.

LONDON, November 20.
A wireless German official communique says:—Between the coast and Beclaere firing has been of great intensity. Enemy made fruitless but repeated attacks north-east of Asiago.

LONDON, November 20.
The British communique says:—Oxford and Bucks men made a successful raid eastward of Fampouk. We drove off raiders eastward of Vytachete.

British Positions Improved.

Enemy Attack Repulsed.

LONDON, November 19.
Last night's British communique says:—We improved our positions slightly during the night northwestward of Passchendaele and repulsed an attack against certain advanced posts northeast of the Polygon Wood. Machine-guns, this morning, caught other parties approaching south-eastward of Poelcappelle and the majority were killed or taken prisoners. The enemy raised our trenches last night eastward of Gouzeaucourt. Three hostile machines were brought down on Sunday and one driven down. One of ours is missing.

Palestine Front

Turkish Losses in Palestine.

LONDON, November 20.
It is estimated that half the Turkish Army in Palestine has been lost.

The Capture of Jaffa & Ramleh.

Yeomanry's Deadly Charge.

LONDON, November 20.
Reuter's correspondent at the Egyptian headquarters wiring on the 18th instant described the capture of Jaffa and Ramleh. He said that the former was occupied by mounted troops who took three hundred prisoners. Lydda Ramleh is the centre of a fertile region which is extensively cultivated and which supports the teeming population. The flight of Turks was so precipitate that the town was undamaged. An affray at Abushushen on the 15th instant was a brilliant piece of work by the Yeomanry who charged the ridge and sabred the right and left in a deadly fashion. Four hundred dead were counted and three hundred prisoners were taken.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

Mr. Montagu's Mission

Two addresses.

DELHI, November 21.
H. E. the Viceroy and the Secretary of State received two addresses this evening. The address of the United Provinces Chamber of Commerce read by Rai Bahadur Bishamber Nath pointed out economic development as the most important of India's national needs and political reforms having intimate bearing on the solution of its economic problems. They urged the raising of the United Provinces to the Presidency Government, expansion of Executive and Legislative Councils with the responsibility of the Executive to the Legislative and advocacy of the members of the Executive Councils should be Indians and that there should be an elected majority in the Legislative Councils. The address of the All-India Ansir Kshatriya Maha Sabha advocated the creation of a Governorship in the Provinces with the grant of complete autonomy, state management of railways, free and compulsory primary education, raising of the pay of Indian auditors and higher military training of Indian youths, development of village self-government and cottage industries, protection of cows, land revenue settlement for sixty years and permanent settlement for the Punjab and western United Provinces as recognition of war services and also suggested legislation against usury. The Viceroy thanked the members and assured them their representations would receive consideration.

Interviews.

DELHI, November 20.
H. E. the Viceroy and the Secretary of State gave interviews to the following gentlemen to-day:—Babu Viaramjit Singh, Secretary, United Provinces Chamber of Commerce; K. K. Krishnaji, Board of Industries, United Provinces; Babu Ganga Ram, Babu Rash Behari Lal Mandel representing all India Kshatriya Maha Sabha; Babu Muri Singh, Babu Bhop Singh, representing Ansir Kshatriya Maha Sabha, United Provinces; the Hon'ble Mr. C. Y. Chintamani, Editor, of the "Leader" and Vice President of the United Provinces Chamber of Commerce.

Mr. Montagu's Visit.

The Transwal Indian Association's Telegram.

CALCUTTA, November 20.
The Congress Reception Committee received the following telegram from the Chairman, Transwal Indian Association, Johannesburg:—The Transwal Indians confidently hope the visit of the Secretary of State will be productive of results and will meet the just aspirations for Home Rule and will place on an equal footing with the Dominions, Indian subjects of the Empire and that political prisoners, Mahomed Ali, Shaik Ali and others, will be pardoned and released. Please convey the sentiments to the Secretary of State.

Remittance Receipts for Donations.

A Post Office Concession.

DELHI, November 20.
The Government of India have decided to permit the issue of remittance transfer receipts at par and without limit of amount by all treasuries in India for the remittance of donations to the (1) Honorary Treasurer of the Red Cross Fund and (2) Honorary Treasurer of the "Our Day" Fund of the Joint War Committee at the Alliance Bank of India, Limited, India.

Calcutta

The Round Table Conference.

Compartmental Autonomy.

A Calcutta Scheme.

CALCUTTA, November 20.
A joint European and Indian scheme of constitutional reforms is being circulated throughout India for presentation to the Secretary of State. It proposes the formation of a series of elected provincial assemblies in control of the commencement selected departments of Governmental business subject to periodic increase or curtailment according to the success or failure of the experiments in each case. The scheme includes the grant of a proportional share of the existing provincial revenues to these assemblies with specific powers to them to raise

TELEGRAMS.

additional taxation. Authority is reserved to the Government of India subject to the subsequent sanction of Parliament to recall the powers or in extreme instances to suspend assemblies in case of neglect or abuse occurring. Limitations are also imposed subjecting to sanction such legislation by an assembly as affects the interests of commerce, industries, land, Mahomedans or other minorities.

CALCUTTA, November 20.

The full text of the Joint European and Indian Memorial to the Viceroy and the Secretary of State already summarised is now issued here. Attached to it are important letters from Sir Hugh Bray, President of the Bengal Chamber of Commerce, Sir A. Birkmyre, President of the European Association, and Mr. C. R. Das the well-known Calcutta lawyer. Sir Hugh Bray in the course of his letter while declining to speak as representing the Chamber of Commerce says that as a private individual the proposals seem to him to offer a fair basis for a scheme of constitutional change which should mark a great advance on the road to representative Government for this country and should at the same time afford protection for the minorities who are at present feeling anxiety on the subject. Sir A. Birkmyre in the course of his letter says:—The note undoubtedly creates a new situation and calls for careful consideration of the European Association. He adds that he is endeavouring to arrange for a second conference in Calcutta for the discussion of the scheme if possible before Mr. Montagu's arrival here. Mr. Das says that all parties should co-operate and try and come to a common understanding.

The Bengal Council.

CALCUTTA, November 20.

At to-day's meeting of the Bengal Legislative Council the Government in reply to a question announced that the Government are appointing a strong provincial committee on which influential Indian opinion will be represented to consider the report to the Bengal Government upon the recommendations of the Public Services Commission regarding the Education Department.

In reply to a question by a non-official member the Government said that the number of Bengalee recruits was 1810 soldiers and 60 followers up to the 18th November. There had been some 2260 applications for enlistment in the Defence force.

In reply to a question by the Hon'ble Mr. Akul Chandra Bhatta the Government said that the allegations that police officers in many parts of Bengal were asking people to declare themselves opposed to the introduction of responsible Government and asking them not to sign and submit the memorial to Mr. Montagu was unfounded.

His Excellency the Governor in the course of his speech (well upon the revolutionary movement in Bengal.

A Widespread Conspiracy in Bengal.

Lord Ronaldshay delivered an important speech at the Bengal Legislative Council here to-day quoting a number of striking documents showing that there was in existence in Bengal a widespread conspiracy for the overthrow of the Government. His Excellency went on to say that it had been decided to submit the whole matter to a strong outside and wholly disinterested body for investigation and decision. One of the earliest acts of the Government of which he was the head had been to ask the Government of India to assist by appointing a committee of Indians and Europeans with a Judge of the High Court of England at its head to undertake this task and with the good offices of the Secretary of State the services of an eminent Judge of the King's Bench division had been obtained. An announcement might be looked for shortly giving the names of those who would serve with him.

Burma

Deepavali and Hindu Boys.

RANGOON, November 20.

On the occasion of Deepavali festival on the 14th November some thirty boys of different classes and creeds in a middle school at Shwegi in proclaimed that the school out to be closed as it was a gazetted holiday. Since there were no Hindu boys in the school the headmaster decided that the school should not be closed. In defiance of their teacher thirty out of 130 boys remained away for two days. They have been taken back pending the Director of Public Instruction's order.

Punjab

THE UNIVERSITY OF THE PUNJAB.

Lecture of Professor Radha Kamal

Mukerjee, M. A., P. R. S.

LAHORE, November 21.

Last evening Professor Radhakamal Mukerjee, M. A., P. R. S., delivered his lecture on the Communal system of industry at the University Hall. He described at the outset the various forms of agricultural co-operation that obtain in villages. In the co-operative enterprises of villages combining to dig well and even long inundation canals, in agricultural operations by means of "Rathes" or "Basirats" and the co-operative division of crops, in the communal organisation of agricultural and industrial labour, and in the mission and use of the common land for the collective good of the village, some of the highest ideals of agricultural and industrial co-operation have been actually realised in our economic life, while such successful forms of co-operation of the west, like co-operative credit, co-operative purchase and sale, co-operative dairying &c. will easily and profitably be assimilated into the organisation of our village communities. Co-operative credit exists in a primary and incipient form in the "Rathi" the distribution of the share of the produce according to the heads of oxen implies that the working capital (oxen, ploughs &c.) is advanced on the expectation of

the realisable assets of the co-operative enterprise. A more complex economic life and the growth of larger trade and commercial interests will be accompanied by the evolution of more complex forms of co-operative credit, co-operative purchase and sale from such incipient and vital structures as already exist. From his direct and personal investigations and observations, Prof. Mukerjee analysed also the dues and economic services of different classes of labourers organised in our village communities. He pointed out the lines of development in the future in the direction of agricultural and industrial unions, communal of their long stratifications, leading ultimately to larger federal unions of various types, economic social and administrative. Industrial organisations have been growing larger and larger on account of technical causes, but the tendency will, it is expected, sooner or later be arrested by the improvements of the use of electricity and the introduction of cheap and petty motors like oil, gas and water pressure engines.

State socialism or a bureaucratic organization of industry can secure an average mechanical efficiency, but it taps at the roots of individual initiative and enterprise. Syndicalism though it recognises an industry or a trade as a unit for purposes of Government has no safeguards against the exploitation of the community by the traders or producers. Co-operative economy and trades unionism also do not represent the complete integration of the industrial interests of the producer, the capitalist and the consumer which communalism represents. Communalism is a comprehensive industrial ideal capable of replacing the capitalistic system. A regional or functional unit, an industrial or an agrarian group, democratically organized in industry will carry on industrial activities, and there will grow out of these large federal industrial or agricultural unions which will meet the growing demands of expanding trade and business, with the industrial government not absolutist, and exploitative but democratic and federal rising layer upon layer from the lower communal stratifications on the broad basis of industrial democracy. Such a structure will be more stable and life maintaining than the capitalistic system of western industry which is like a pyramid built on an apex.

Bombay

Educational Improvements in Jamkhandi.

POONA, November 20.

Shrimant Sir Parashuram Rao Bhausaheb Patwardhan, Chief of Jamkhandi, has appointed an itinerant inquiry committee of seven persons to suggest educational improvements in his State. The Committee includes besides four State officials, Mr. A. V. Patwardhan, B. A., Poona, Prof. R. D. Ranade, M. A., of the Ferguson College, Poona, and Mr. B. B. Mahabal, Pleader, Jamkhandi. The Committee will begin work soon.

Depressed Classes Memorial To Mr Montagu.

BOMBAY, November 21.

Sir Narayan Chandravarkar, President Depressed Classes Mission Society of India in the course of a representation on their behalf to the Viceroy and the Secretary of State asking them to receive deputation of the depressed classes submitted for their Excellencies consideration the following resolutions among others passed at a meeting that they supported the Congress League scheme of reforms in the administration of India, that they demanded that the interests of the depressed classes should be adequately safeguarded in the reconstitution of the Legislative Councils by granting them the right to select their own representatives in proportion to their numbers, that they urged the adoption of free compulsory education as soon as possible and called upon the Indian National Congress to pass a resolution, at its forthcoming session urging the necessity, justice, and righteousness of removing the disabilities imposed by religion and custom on the depressed classes.

Deputation of the Social Reform Association.

A deputation of the Bombay Presidency Social Reform Association and the Aryan Brotherhood will wait upon the Secretary of State and the Viceroy, consisting of Sir Narayan Chandavarkar, Mr. K. Natarajan, Mrs. Yamunabai Pendharker and others. In their memorial after referring to the reluctance of Government to undertake legislation in social reform from fear of rousing popular discontent, points out that the opposition of the masses and a large number of educated Indians to the Civil Marriage Act, the Age of Consent Bill and the Post Puberty Marriage Bill was really due to the conviction that a non-representative Government consisting mostly of foreigners should not interfere with the social usages of the people. Therefore for the removal of social disabilities and the adoption of progressive social legislation the memorialists pray that a substantial and effective voice in the Government should be given to the people.

Indian Liberal Club's Representation.

The Indian Liberal Club, Bombay has submitted the following representation to His Excellency the Viceroy and the Secretary of State:—The present system of administration in India suffers from over-centralisation and is more or less out of touch with local conditions and is more or less out of touch with public opinion. The financial aspect of the problem of administration is presented by the difficulty felt by the finance Ministers of the Government of India, since 1861 of finding new sources of revenue for the growing needs of the country and its administration and of combating the tendency of departments towards extravagance of expenditure. In the Legislative sphere the Indian opinion is in a minority and when expressed has usually little or no effect. The higher services in the administration have been monopolised by the British on doubtful grounds. This bar should be removed. It is the educated Indians who can and do lead the masses and the masses, contrary to the allegations of the opponents of reform, have political sentiments and feelings. The failure of local self government is no argument against the country's fitness for autonomy. It is the bureaucratic system of administration which has materially prevented Local Self Government from becoming the success it might have been, if the inherent municipal genius of the people had been properly encouraged, instead of being retarded by official interference. Beginning with the administration at its bottom the

village must come in first for reform and organisations and measures should be taken to entrust the village and its officers with the management of revenue, pastures, cattle pounds, sanitation, police, village criminal justice, forest, excise, irrigation, under the supervision of the Mamlatdar and the District Collector. In District administrations reform should be in the direction of creating a bond of sympathy and co-operation between the various departments of the people, by creating a District Council presided over by the Collector and consisting of each of the head of each of the centralised departments of the district as ex-officio member, and an equal number of non-official members elected by the following constituencies: The landed classes, the District and Local Boards, the Municipality of the chief town of the district and all the other Municipalities of the District grouped into one constituency. The function of this council should be to deal with and decide upon all matters of policy affecting each department. In other respects the Congress-League scheme should be followed regard being paid to the evil effects of introducing communal representation, which should not be resorted to, if any other satisfactory way of securing a due representation of the backward classes in the councils should be found. In the place of the council of the Secretary of State of India, three well paid Secretaries under the Secretary of State should be appointed with a limited term of office, two of whom should be Indians, and the salary of the Secretary of State for India should be placed on the British estimates.

అండ్రియల్ సానములు విరివియగుట.

శ్రీకృష్ణుల యోజనము.

లండను, నవంబరు 20:— అండ్రియల్ లిట్టు ప్రకటించుచున్నాము:—పేషెంట్లను వాయుభాగమున నున్న వానిని సానముల నందుక విరివియొనర్చుకొంటిమి. పోలిస్ అరెస్టు కేజీలను వాయుభాగమున వైరులు ముట్టడింప వారల పారదోలితిమి. పోయల్-పియను చేసేమందిన వైరిపటాలములపై నేటి యడయమున మరఫ్ఫింగులు ప్రయోగింపబడెను. వైరిపటాల చాలమంది చనిపోయిరి. మరణించిన బంధించితిమి. గూత కోరున కీశాస్యభాగముననున్న మాకందకములను వైరిసేలు ముట్టడించినవి.

గత ఆదివారమున వైరివిమానముల వైరింటిన్ భస్మం మొనర్చితిమి. మా విమానముకటి గానవచ్చుట లేదు.

ఇటలీరంగ న్యవస్థ

పేషెంట్ల పిడుగు తటస్థపరచుచున్నాము.

లండను, నవంబరు 19:— ఇటలీవారి ప్రధానసానముల నుండిన రైటరువిలేఖకు డిట్టు రంత్రివార్త నంపుచున్నాడు:— అస్ట్రీ జర్మనీనైస్యములు విశేషమగు బలముతోడ ముట్టడించుచున్నది. ఈనైస్యములకు సహాయసేనలు సదా చేరుచున్నవి. తత్కారణమున ప్రస్తుతమునకు అస్ట్రీ జర్మనీసేనల దాడి నాపుకేముటకు మాత్రము పీటగలిగి యున్నది. ఇట్లు శ్రీకృష్ణుల నాపిసంధువలన లభ్యమగు కాలమును ఇటలీయులు ప్రతిముట్టడుల సన్నద్ధ మొనర్చుటయం దుపయోగింతురు. ఈ సన్నద్ధములు విజయప్రదములు గావలయున్న పేషెంట్ల విడువక తీరదు.

ఇటలీనైస్యముల రక్షణసామర్థ్యము.

సమరమున మాతనదకారంభము.

లండను, నవంబరు 20:— మాంటి ఫెర్మీర, మాంట్రొం బలను ముట్టడించినందువలన వైరులు రంగమునందంతట నిటలీవారి పంక్తిని దాకిరి. శ్రీకృష్ణసంఖ్య యధిక మగుచున్నది. నైస్యమునములు జరుగుచుండెనని పలువురు తెలియజేయుచున్నాడు. యుద్ధమున మాతనదకారంభము కానున్నది. ఇటలీవారి పార్శ్వసేనలకూల్చి ప్రధానసేన ముట్టజేయు సుద్దేశముతోడ పెద్దపెట్టున మమ్ము దాక యత్నించి యుండవచ్చును. లేక, పెద్దనరంగమునందువలన చిన్న చొరటముల నెన్నియు జరిపి మమ్ము నలసట నొందింప వచ్చును. ఏతరున యుద్ధము సాగింప వైరి నిశ్చయించియుండినను తాను పొందిన గాధమగు నవ్వములనుండి ఇటలీవారి నైస్యమును భేదిచుట సాధ్యమని జర్మనీయులకు ప్రభవయినది. యుద్ధమకరములను, నైస్యములను శ్రీకృష్ణులు విస్తారముగ నున్నచుండిరి. గనుక మున్ముం దారంభము కానున్న మహాసంగ్రామమునకై ఇటలీవారు సన్నద్ధమగుచుండిరి.

జర్మనీయుల వాయునావార్త.

లండను, నవంబరు 20:— జర్మనీవారి వాయునావార్త యిట్లు వివరించుచున్నది:— బీజీ పేకిని సముద్ర తీరమునకు నడుమను ఫిరంగులు విస్తారముగ కాలబడెను. పిషియాగో కీశాస్యభాగమున వైరు లొనర్చినయత్నములు విఫలమయ్యెనని.

పేలెస్టీనులో తురుష్కుల నష్టములు.

లండను, నవంబరు 19:— పేలెస్టీనున తురుష్కులకు సగముభాగము నష్టమైనదని తెలియవచ్చుచున్నది.

మిత్రమండలివారి అధికారైక్యత.

ప్రభుత్వము

మిత్రమండలివారి అధికారైక్యత.

ప్రభుత్వము.

ఆస్పత్రిగారు పాఠశాలను ఉపన్యాసమును ఖండించుట.

లండను, నవంబరు, 1916—పాఠశాలను నగరమునందు ప్రభుత్వము లాయకుజార్జి గారు నిర్వహించుచున్న పాఠశాలను ఉపన్యాసమును గూర్చి వేటి పద్ధతిపై పాఠశాల మొత్తము ఉపన్యాసమును చక్క జరిగెను. ఆస్పత్రిగారు విచారణ మొదలు నారంభించి మామూలు ప్రదేశమును సభాభవన మంతయు పూర్తిగ నిండిపోయెను. వెనెలూరు గారు రాజకీయజ్ఞుల కేలరీలో కూర్చుండిరి.

సభచాలింపగోరగా వాదన ప్రారంభమయ్యెను. ఆస్పత్రిగారు రెండు ఉపవాదనల జేసిరి. వాని ఖండించుటకందరికిని సాక్ష్యము కాదని వారి అభిప్రాయము మొదటిది. యుద్ధమున నేది జరిగినదియు నేది జరుగలేదనియు, నా కార్యభార మంతయు దొరకనుచువారిదయగు. రెండవది. మిత్రమండలి రాజకీయవేత్తలతో తరచుగ నత్యంతి పరిచయముతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల నడపుటావశ్యకము. అన్యోన్య సహకారము సాధ్యమైనంతి పరిపూర్ణముగ నుండుటయు నత్యంతివశ్యకము. అయినను నైనికాధికారులు తమ దొరకనుచువారికి పూచీదారులుగ నుండకుండుటను గాని మిత్రమండలివారిలో నే ప్రజలైనను తమ యధికారములకు దొరకనుచువారికి పూచీగానుండకుండుటను గాని తానుగర్హించుచున్నాడు. లాయకుజార్జి గారు పాఠశాలను నగరమునందు వాకావర్తమువారిని గూర్చి యేమియు జలుకలేదు. వారు యుద్ధకాలమును చాలవరకు చెజిరిరి. మిత్రమండలివారి యుద్ధగీయులను నైనికవర్తమువారికిని గల మనస్సుల నెవ్వరు బాపగలరని యతడు ప్రశ్నించెను.

“యుద్ధ మంతివర్తము వా” రని సర్ ఇ. హెచ్. కార్నెసు గారు చెప్పిరి.

ఆస్పత్రిగారు పిమ్మట నిట్లు చెప్పసాగిరి. ప్రస్తుతపు చర్చయొక్క ప్రధానోద్దేశము ప్రధానిగారు పాఠశాలను నగరమునం దిచ్చిన యుపన్యాసమును గూర్చి పలువురకు పలువిధముల గలిగిన సంభాషణలకై పూటలు. సర్వయూరు మేనియాలపై దండెత్తుటలో లాయకు జార్జి గారును కొంతవరకు బాధ్యులగుచున్నారు. సర్వయూరు గూర్చి ప్రధానిగారు చెప్పిన అభిప్రాయము ననేకమంది ఆంగ్లేయుల నైనికాధికారులు లొప్పుకొనజాలరు. ఒకేరంగమున ప్రబలతరముగ యుద్ధము మొనరించుటలన విశేషబాధము చేకూర్చగలదను మాట సుమొనరించుట కిందుకయు సంభాషణలేదు. ఒకానొక చుక్కలో నొక చివరను ప్రబలతరముగ యుద్ధము జేసిన నొకొక చివరను మిత్రమండలి నైన్యముల కెక్కువ బాధను చేకూర్చగలదనుట స్పష్టము. ఇకనుంచి సర్వయూరు మేనియాలకు స్వాంత్ర్య మొనగూర్చుటలను త్రగిసరితీసి నిశ్చయపరచుట మిత్రమండలి వారికి నిధిమైయున్నది.

ఇటీవల రున్న ఇటలీలలో జరిగిన అంతయు చిట్టాగములవలన గరిగినదను లాయకుజార్జి గారి అభిప్రాయమునకు వెర్రినీనున దొక సభ గావించిన రున్నాస్థి యందువలన నే మాత్రమైన బొగుపదగలదామని, తమ సంశయమును తెలిపిరి. అనవరములేని దాంబికోపన్యాసము నొసగిన ప్రధానిగారు పాఠశాలను పురవాసుల వీనులకు వింకొనగిరి. జర్మను తదిరించు సాయంకాలమునాటికి జనరలు కాడ్గూ గారు తమకు విజయము గలుగునని పూర్తిగ విశ్వసింపలేదా? పశ్చిమరంగమును గూర్చి చెప్పడు లాయకు జార్జి గారు ఇన్నిదినములనుండియు బ్రిటిషువలన చేయదశములు తమరక్తముల నేకధానగా ధానపోసిన ప్రబల ప్రయత్నము లన్నియు నిష్ఫలము లయ్యెనని నూచించిరి. సోమునదీ ప్రాంతమున జరిగిన యుద్ధము లందును అనంతరము వెర్దుమనద్ద పరామవారు గావించిన సంరక్షక సన్నాహము లందును శక్తివైస సర్ డగ్లసు హేగు గారి యుద్ధపు టే సైన్యములకంటె నెన్నడును ఎక్కుడు బుద్ధి కుశలతతో సమర సన్నాహములు గావించ బడలేదు. మిత్రమండలి వారి ఆంతిష్టాత్మిక సభ యే వైన ను మంచి బుద్ధి కుశలతతో నడుపబడిన

యెడల పశ్చిమరంగమునందు గావించబడిన మహా అనస్కంద సములు జరుగుచుండు సమయమున మరి యెచ్చటనో గొప్ప యుద్ధములు జరుగు మాత్రమున నాసభవా రాయనస్కందనముల కంతరాయముల గలిగింతురా యని ఆస్పత్రిగారు సంశయించుచున్నారు. తాము యుద్ధాగ్రము గావించిన సహాయముల కిప్పుడు విడిచి మొదల నవసరములేదు. తాము సముద్రములందందటికి నేర్చుకొనినవి. నైన్యము 70 పటాలములకు వరకు వృద్ధిపొందింది. తమ వాజులకు సమయ పూర్తిగ మిత్రమండలివారి యుపయోగాగ్రముంచినయు, అటులనే తాము చివరవరకు వినియోగింప సిద్ధముగ నున్నారనియు నతడు చెప్పెను.

లాయకుజార్జి గారి ప్రత్యుత్తరము.

లాయకుజార్జి గారు తమ యుపన్యాసమున నిట్లు చెప్పిరి పాఠశాలను నందు చెప్పినదానిలో నెల్ల ముఖ్యముగ రెండుసంగతుల జ్ఞాపక ముంచుకొనవలసియున్నది. సమర సన్నాహాగ్రత అనవరమా? కాదా? అనవరమైన నది చేకూరుటకు ధిగిన క్రన్నని మార్గమున నే మనము పోవుచున్నామా? లేదా? అన్యోన్యసహకారైక్యతలకొందమని మనము విశేషవత్సమును బొందితిమి. ఇదివరలో జరిగినదాని గూర్చి తమ విమర్శించి తన దేదీయు తమనైనికాధికారుల గాని మిత్రమండలి నైనికాధికారుల గాని ఖండింప నుద్దేశించ బడలేదు. అన్యోన్యసహకారైక్యత లేకుండుట మన కెట్లనర్థదాయక మైనదియు కొన్ని యుద్ధాపారణము లీరుబడెను. అధికారమును కేంద్రీకృతము జేయవలయునని కివచను ప్రభువుగా రొకప్పు డొకయోచన జేసిరి. అట్టిదాని నెలకొల్పుటకు తానెన్నడు నంగీకరింపజాలడు. ఏలనన నందువలన కలతలుగలుగుట స్పష్టము. కార్యనిర్వాహకాధికారము గల సభను నియోజించుట ఎక్కుడు బాధదాయకమని ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల వారు చెప్పుచున్నారు. కాని అట్టి ప్రయత్నమును కిప్పు డనవరము లేదని ఆతని యభిప్రాయము.

మిత్రమండలివారి నైనికాధికారులకు తెలిసిన సమాచార మంతయు నామమాత్రమున గాక యథార్థముగ నీక్రొత్త సభవారికి తెలిసియుండ గలదు. అందుచే నొక కాశ్యోత సభయుండు టెంతయు నావశ్యకము. ఇట లీరంగమునుగూర్చి ఆస్పత్రిగారి ప్రశ్నకుత్తరపు నొసగుట చాలకష్టము కాదోగ్నా గారు చెప్పినదానినిగూర్చియు, మనము తలచిన దానినిగూర్చియు, మేము తెలిసికొనిన దానిగూర్చియు, మేమే యే సంగతుల నమ్మిరి, వేరే ననుచుండిన మొదలగుదాని గూర్చియు చెప్పవలసినది విశేషముగ గలదు. మరియొకరంగమున లేనట్లుయుచున్న రీతిని జనరలు కాబ్బె ననే గారు సమరము నడిపింపజాలరు. కాని మాత్రవర్తసాధింపబడిన పిమ్మట వారటుల జేసియుండ గలరు. ఇటలీ విషయస్థితిని తొలగించు నిమిత్తము ప్రాన్సునందును ఫరాసు బ్రిటనుదేశముల చట్టికి బోవుటలన సాధారణముగ పశ్చిమ రంగమున కొన్ని వత్సములకు బాల్వవలసి యుండవచ్చును. అందుచే మనముపై దాలోచింప వలయు రంగతి అది ఇటలీరంగముగదా దానికేల సహాయము చేయవలెనని కాదు. దానికి సహాయము మొనరించుటలో పశ్చిమ రంగమున వత్సము సంభవించుచున్న దను సంగతిని మనము గ్రహింపవలసి యున్నది. అందువలననే నైనిక సుబుధము గల యుద్ధాగ్రములలో యంత్రము మాత్రమే పనిచేయుచుండుటయు, వంత్రులెప్పుడో “మాట మాట” సమానేశ మగుచుండుటయు అధికారవర్తనాయకులెప్పుడెప్పుడో సభల గావించుచుండుటయు, నీ గురినిశ్చయమగు సహకారైక్యతకు పనికిరావని ఇప్పుడు బాగుగ నిశ్చయింపబడినది. ఆరంగతుల నన్నిటిని నిరంతరము గ్రహించుచు, తగిన సలహాల మొసగుచు, దొరతనమువారికి నివేదించుచు నొక కాశ్యోతసంఘము నెలకొల్పబడవలయును.

యుద్ధసభ; వానికాస్రాతినిశ్చయము.

నావికులకు ప్రాతినిధ్య మొసగుబడవలయునని కడపట నాలోచింపబడలేదు. నాకలపలనను గూర్చియు నాటి సహాయమును గూర్చియు నింతర మీ సభవారికి తెలియుచుండుటావశ్యకము. నావికాయుద్ధమునందటి నడుపు నిమిత్త మొక నాకాసంఘము నెలకొల్పుటకును దానికిని చాల భేదముగలదు. అట్టిది లేకుండుటవలన నే మన మిప్పు డెంతియో

బాధనొందుచున్నాము. మధ్యధరా సముద్రమున నిష్పడేమి జరుగుచున్నదియు తెలిసినవారెల్ల అట్టిసంఘమును గూర్చి చాలవరకు తెలిసికొనగలరు. తమ పార్టీని ఉపన్యాసమునుగూర్చి వారిట్లు చెప్పిరి:— ఒక్కపర్యాయముగ నేను దానిని బాగుగ నాలోచించియె చెప్పితినిని తెలుపుచున్నాను. ఒకానొక కాశ్యము నుద్దేశించి నే నా యుపన్యాసము మొసగితిని. విశ్వము గూర్చియు, సహకారము గూర్చియు ననేక తీర్మానములు చేయబడియుండుటను నే నెఱుగుచును. అన్నియు నెక్కడనున్నవి. వాటివన్నిటిని మీరు “బుట్టవాఖులు” చేయవచ్చును. ఈయోచనలనన్నిటిని కివెనగుచు 1916-న సంవత్సరములో నారంభించిరి. బ్రయాంకుగారును, ఆస్పత్రిగారును తయారజేసిన ప్రజాభివలనాడ జూచితిరి. ఏదియో కారణమున వాటియన్నిటివలన నెట్టిలాభమును గలుగలేదు. ఒకేసంస్థాపనమునందు తమ వ్యక్తిత్వముల విడనాడి యేకీభవించుటకు సాధారణముగ నెవ్వరు మెప్పుకొనజాలరు గావున నే వాటిగతియట్లయ్యెను. ఇది వరకు నెక్కడ సంభవించునో యని భయమగు చున్నది. చాల బాగుకాకతతో నాలోచింపబడి ముందుగా మంత్రులగుటవారికి సమర్పింపబడిన ప్రజాభివలన ప్రముల బట్టుకొనియె మేము లే పల్పకి బోయియుంటిమి. (ఉత్సాహము) చాలవరకు రేపల్లొకడ నంగీకరింపబడిన ప్రజాభివలన ఇచ్చట తయారు చేయబడినదిగ నేయున్నది. ఇదిగో ఆకాశితము నాజేబులోనే యున్నది. (ఉత్సాహము) చక్కగ (వాయబడి నట్టియు, అనేకమంది యంగీకరించినట్టియు, నైనుటలు గూడ నంగీకరించి నట్టియు, ఇదివరకు మూడు యుద్ధసభల వారిచే నంగీకరింపబడి నట్టియు, ఈకాశితమును గూర్చి యంతివర కేమియు “పల్లెత్తుమాటయైన” వినరాలేదు. ఇట్టి సహకారైక్యతకు తగిన మార్గమును నేను గనిపెట్టియుట ప్రతికలలో ప్రకటించి నంతమాత్రమున “గోరంతలు కొండంతలు చేయబడెను.” (ఉత్సాహము) ఎట్టి యాపదలనైన బొంద నిశ్చయించుకొనియె నే నీ సహాయము జేసితిని. ఇచ్చట నే గాక ప్రాన్సు, ఇటలీ, ఆమెరికాలయందు సహితము జనాభిప్రాయమును హెచ్చరించి ఈ కాశితపు ఏర్పాటుల కాసనముల గావించవలయునను ఉద్దేశముననే నే నీ సహాయము గావించితిని. నైనిక యుద్ధ చాతుర్యమును గూర్చి నే నేమియు నెఱుగను గాని రాజకీయ యుద్ధచాతుర్యమును గూర్చి మాత్రము నాకు కొంచెము తెలియును. (నవ్వులు; ఉత్సాహము.) ఈ ప్రజాభివలన జనులు ఉత్సాహమును జూపవలయు నటుల జేయుటయు, దాని అవశ్యకత జను తెలుగునట్లు చేయుటయు రాజకీయయుద్ధమున చాల ప్రాముఖ్యము. అందులకే నే నీ యుపన్యాసము నొసగితిని. ఉపన్యాసము దాని పని చేసినది. గొప్ప (ఉత్సాహము) బలవంతమున నైన ప్రతివారు నీ ప్రజాభివలన తక్కించుట కయిచ్చుచు ఉపన్యాసము నీయ నిశ్చయించియె నే నీ యుపన్యాసము మొసగితిని. ప్రజలట్లే చెబుమాను ఖండములందైన దానిని గూర్చి విశేషముగ త్కరించిరి. బ్రిటను, ఆమెరికా, ఇటలీ, ప్రాన్సుల ప్రజాభివలన అన్యోన్య తలంపబడుటయే వీని ఫలితము. (చాల నేపటివరకు ఉత్సాహము).

ఇటలీ వత్సములు

తమ యుపన్యాసమును మరల నారంభించి తాను జరిగి పోయినదానిని గూర్చి బ్రిటిషువారిని నిందింపలేదని యతడు చెప్పెను. ఇటలీవారిని 2500 ల తుమారులు పోయినదని వారికి తెచ్చిట సంతోష దాయకముగ నుండెను. అయిన నటులజెప్పుటావశ్యకము. (ఉత్సాహము) తేవున్న రేపల్లొ ఒడంబడిక జరుగకయేయుండును. ఏమి జరుగగలదో నే నెఱుగుచును, గాని అటుజరుగుట నా కష్టములేదు. ఈరంగతి నిశ్చయము కావలెనని నా కోరిక. మూగ్యరంగము, పశ్చిమరంగములను ఈరంగముంతయు కేవల నుసంధ్యము. రంగమంతయు మొక్కటియే. ఉత్తరము, దక్షిణము, పూర్వము, పడమర. యుద్ధరంగమంతట ప్రతిస్థలమునందును శత్రుల కొత్తిడి గలిగించి వీలైనవంట నెల్లవారిని బాధించుటయే మన ముద్దేశ్యము. అందువలన నే కేంద్రీకృతసంఘ మొకటి ఆవశ్యకము. మన మిప్పు డెవ్వ వజ్రులందటియొక్క సహాయమును గావలయును. మిత్రమండలి వారికి ప్రస్తుతము మన సహాయముకంటె నెక్కుడు సహాయ మావశ్యకము.

మనకు విజయము కావలయును. మనము దానిబడ నెడము. అయిన నాభొరనుంతయు చున నెత్తిన బడుట నాకష్టము లేదు. అందులకే నేను మిత్రమండలివారి అంతిష్టాత్మిక సభ కారలయు ననుచున్నాను. ఆసభ యుద్ధరంగమంతటి మీద నధికారము గలిగియుండి శత్రుల కొత్తిడి గలిగించు నిమిత్తము మిత్రమండలివారిని సంపదల నుపయోగింప వాళ్ళాపింపగలదు. (ఉత్సాహము).

రాజకీయ వేత్తల వైదికులకు సహాయ మొనరించుట

తమవారసును ఉపన్యాసమునందలి ఒకమాటవైన తా మపసంహరింప గోరదు. ఎయిద్యమున నైన నేవైదికుల సంబంధమున నైన యుద్ధపుటేర్పాటుల నీపాటిరాజకీయవేత్తల ప్రవేశము లేకపోలేదు. 1917 వ సంవత్సరమునందు వైదికులకు రాజకీయవేత్తల లాసగింతి సహాయము నింకా కెన్నడునే యుద్ధమునకు వైదికులకు రాజకీయవేత్తలు చేసియుండలేదు. ఉపన్యాససహాయమును గూర్చి మాత్రమే యతడు చెప్ప లేదు. ఈ యుద్ధమున రెండు పర్యాయములు ఘాతమే తాను వైదికుల సలహాకు కృత్రీకముగ పనిచేసియుండెను. అందు మొదటిది పెద్దకుపాకుల ఏర్పాటులు. ఆ తుపాకు లెత్తి గంచ లేవంత 2 రుప్రక నన్నవరయు ఎందుకును ఉపయోగింపవనియు వైదికులు చెప్పిరి. యుద్ధరంగమునకు వెళ్ళి రెయిల్వే ఏర్పాటుల తేయుటకు వారు వైదికోద్యోగుల నియోగింపగలిగి తాను వైదికేతరుని నియోగించుట గంచవ సంభవ్యము. రాజకీయ విధానమును వైదిక విధానమును చట్టముగ మొదటినుండి చివరకును వెనకేయబడి ఏర్పాటులు గావించబడినవి. వారి నిపుడు పిడకయి నాచువారు, అట్టి పివాదముల నెంపొందింప నెంచువారును దేశద్రోహము చేయుచున్నారనటకు సంజేహములేదు. ఆత్మీయాధ్యక్షులు గాని రాజకీయవివక్షతను గాని అట్టిచర్య నెంచుటయ్యుగాదా దేశద్రోహమే యగు. ఈ దేశము కేవలము రాజకీయ, కృత్రిక కారణములను బట్టి ప్రాన్యగుగూర్చి అపనమ్మకమును, విరోధమును అంగ వ్రాసినయే త్రమున నాట జూచువారి కార్యముల నింక నెంతికాలము నునము కరింపగలము. అట్టి ప్రయత్నము నిచ్చట నింతిటితో మన మామీసేయవలయును.

ఒకే యుద్ధవ్రతము.

పాపము ప్రాప్తమై ఎప్పటికిని కాశ్యపముగ నణగ ద్రొక్కబడినది. అనేకమంది తనయుల గోల్పోయెను. అత్యంత భవనంతయులగు దాని భాగములు దానినుండి విడచియబడినది. నుమారు ఏమిది సంవత్సరములనుండియు తన్ను భయపెట్టుచుండిన మహావిప్రులనుండి విముక్తి నొందుట తన్ను నేరొకదాని నది ఎన్నడును వాంఛింపదు. ఏదియెట్లు జరిగినను, ప్రాన్యవక్తను మనకును మనః స్ఫుల గలిగించుట కామహాభావులు ప్రయత్నించుచున్నారని తాను నమ్ముచున్నాడు. మనకుందరము గలపి పనిచేసిన ఏదివచ్చినను నేను భయమొందను. కొన్నివార్షిక పవనమృతములు గలుగుచున్నవి. నేను దేనినిగూడ దాచను, ఏమి జరుగుచున్నదియు ప్రజలకు చెప్పట మంచిది. రెండు విధములను మాత్రమే మన మోడింపబడగలము. అన్యథా కాదను నిష్పత్తియును మాత్రమే మెట్టి యపనమ్మకములును మార్చివేయ గలవు. జలాంతర్గాములు సముద్రమున విచ్చలవిడి దిరుగుచు మన చేతులనుండి యధికారమునంతటి నూడబెరికి యుండిన మన మోడింపబడియుండుము. ఇకమీద జలాంతర్గాములను గూర్చి నా కేమియు భయములేదు. ఇప్పుడు దానినే మనము వెంటదించుచున్నాము. కేనివారమునాడు ఈ మహామారుల నైదింటిని తగులబెట్టితిమి. తక్కిన యొకటి అపాయము నిక మత్యము లేవండుట. దక్షధారల నోలలాడుచున్న ఈ ప్రంచమునకు కాశ్యోకాంతి నొసగు సంధిని గలిగించు యధాధిపతి పూర్వ విజయము నొందుట కెట్టివిధానమును జేసినను నే నొప్పుకొందును. (గొప్పయుత్సాహము.)

చేయబోవు ఏర్పాటులందు ఆనోద్యోగ సహకారమును సంపాదించుటలో నేనైన కలహములు గలుగ గలవను మాద నను ౨5 ఇ. హెచ్. కార్నసు గారు గర్హించిరి. త్వరతముగ గావించబడిన ఈ ఒడంబడిక యుద్ధమునందు గావించబడిన మహాపరిత్ర కార్యములం దొకటిగ పరణమింపగలను.

పిమ్మట చర్యముగి సెను. ఇంతటితో నీకప్తము ఒడ్డెక్కెని సభ్యులందఱును తలచుచున్నారు.

ఇనుపదారి పనివాండ్రు.

సమైక్యమందుట.

లండను, నవంబరు 19:— కార్మిక్ మండలమునందలి యనుపదారి పనివాండ్రు, వారము దినములలో శీతములు వారమునకు పానుచోప్పున హెచ్చింపని యెడల వారు కట్టుకట్టుదురు.

అయిదు జలాంతర్గాములు ముంపుబడుట.

లండన్, నవంబరు 19:— కేనివారమునాడు జలాంతర్గాము లయిదు ముంచివేయబడినవని లాయడు జార్జిగారు నేటిదిగమున చెప్పిరి.

తూర్పుఆఫ్రికా అధికారు లిట్లు ప్రకటించు చున్నాడు:— చీపాటాకు తూర్పుగను ఆగ్నేయమున నుండు శత్రు సంరక్షక దళము లచటినుండి తరిమివేయ బడినవి.

లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగము.

పత్రికాభిప్రాయములు.

లండను, నవంబరు 19:— నిన్నటిదినమున ప్రజాసభ యందు జరిగినచర్య ప్రధానమంత్రి విజయమును వ్యక్తపరచు వని పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. విషయస్థితి సంభవింప నేర దని లాయడుజార్జిగారు సభ్యులను నమ్మించిరి. ఇట్టి వాక్యా తుగ్యమును వీరెన్నడును జూపలేదు. క్రొత్తసంఘ ముపకరించు నా యని యిదివరలో సభ్యుల కనమాన ముండెడిది; గాని లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగమువలన ఆ యనమాన మడుగంటి నది. ఆస్పిష్ట్యగారి మితత్వమునుగూడ పత్రికలు కొనియాడు చున్నవి.

దేయిలి క్రానికలు.

కలల బుట్టింప యత్నించుచుండిన విమర్శకులకు నిన్నటిచర్య యాకాభంగముగ నుండును. చుంతివర్గ విషయ స్థితి యాదిగాగల యద్భుతము లెవ్వియు సంభవింప నేరవు. మిత్రమండలివారి నాకాదోద్యోగి వర్గము.

ప్రజల సభయందు లాయడు జార్జిగారు చదివిన సమాధాన పత్రమున వివరింప బడక పోయినను, వార్తలున్న నగరమున మిత్రమండలి వారి వైదిక యున్నతోద్యోగి వర్గమునకు నాకాదోద్యోగి వర్గ మొకటి సహకారముగట నిశ్చయము. ముందువారమున యుద్ధ సంఘ మహాసభా ప్రధాను సమావేశము జరుగును.

ఆంగ్లపరాసు నైవ్యములు

వైన్యాధిపత్యము

లండన్, నవంబరు 19:— గత శీతకాలమున ఆంగ్ల నైవ్యమును వెలిలు నేనాని యాధిపత్యము క్రింద నుంప లాయడు జార్జిగారు యత్నింపలేదు. ఆంగ్లేయులును పరాసు వాయు తమ దళముల నేక మొనర్చి జర్మనీయుల బలమును నెదురింపవలసినదనియు, ఆగత్యమైనచో ఆంగ్ల సేనాధిపతి యధికారమునకు లోబడి పనిచేయుటకు తమకెట్టి యద్వంతరమును లేదనియు గత జనవరి మాసమున జనరలు వెలిలుగారు. నూచిం చియుండిరి. కొంత కాలము మృదయైన పిదప కేలసభయందు పీఠసూచనము లామోదితమయ్యెను గాని సూచనముల నాచరింపలేదు. ఆంగ్లపరాసుదళముల కేక నైన్యాధిపతిని నియోగించునపుడ్య బహుకప్తమైనది గాని ఆ సమస్య నిపుడు పరిష్కరింపకపోయెను. యుద్ధసభయందు సేనానుల యభిప్రాయములను వినిగి దీసికొనుట యిట్టివైన్యాధి పత్య విషయమున మిత్రమండలి యంతయు యేకాభిప్రాయపడుటకు తరుణోపాయముని దేయిలి టెలిగ్రాఫ్. పత్రిక వైదిక విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

మాడ్ సేనాని మరణము

లండను, నవంబరు 19:— కొలదికాలమున నుండియు జబ్బుగనుండి మెసపొటేమియామందు ౨5 ప్లానిమాడ్ గారు మరణించి రని యుద్ధ కార్యాలయమువారు ప్రకటించిరి.

ప్రధానమంత్రి ప్రశంసించుట.

లండను, నవంబరు 19:— ౨5 ప్లానిమాడ్ గారు మరణించి రని ప్రజాసభయందు వెలువరించుచు లాయడు జార్జిగారు మాడ్ సేనానిని ప్రశంసించిరి. కుటుంబయద్ధ యపజయము నొంది యా అపజయపు కళంకము మాయకమున్న మాడ్ గారు మెసపొటేమియా రంగమున సర్వసేనాధిపత్యమును వహించి యమాల్వగును నేన నొనరించిరి. ఇదివరలో నీరంగముననుండి న చిత్తులనన్నిటిని జయించి ఈ సేనాని వైదికుల సమగ్ర త్యాహమును పెంపొందించెను. ఆశేకమగు విజయములనంది తూర్పుదేశములయం దాంగ్లసామ్రాజ్యమును భద్ర మొనరించెను. బాగ్దాదునుపట్టి పురరక్షణమున మాడ్ సేనాని వెలువరించిన యుద్ధపటుత్వ మాతని వేనోళ్ల కొనియాడుచు మొదటితరగతి వైన్యాధికారియని చాటుచున్నది. తూరభామణి యగు తనపుత్రు డొకడు మరణించెనని దేశము చింతిలుచున్న దని ప్రధానమంత్రి వచించెను.

జ్యూరిచిలో గలభాలు.

జ్యూరిచి, నవంబరు 19:— గత శనివారమునాటియల్ల రులో ఆరుగురు చనిపోయిరి. శాంతిని వెలకొల్పనిమిత్రము మరునాడు నేన లనేకములు వచ్చినవి.

సైనికులను బహుమానములు.

లండను నవంబరు 19:— రెండవ లెఫ్టినెంట్లు నార్మచ హిగ్గినను గారికి మిలిటరీక్రాసును, గన్నర్లు, గులాము మహమ్మదు, నిహాల్ సింగుగార్లు మిలిటరీ పతకములును బహుమాన మొనబడినవని లండను గజెట్టులో ప్రకటించబడును.

రమ్యా

రమ్యా వ్యవస్థ

రాజుబాబోడ నుత్తరప్రత్యుద్ధిగముల జరుపుట
లండను, నవంబరు 19:— వెట్రో గ్రాడు మాస్కో నగరములు ఆలివాదుల హస్తగతమై యున్నట్లు గానవచ్చుచుండి నను రమ్యా వ్యవస్థ సువ్యక్తముగ నుండలేదు. సర్ జార్జి బుక్ల నాగారితోడ తింత్రివార్తలు నడచుచున్న వని ప్రజాసభయందు బాల్బరు గారు చెప్పిరి.

అంతరికలహము.

మాక్సిమిలిట్సుల కోర్కెలు.

లండను నవంబరు 19:— వెట్రో గ్రాడు విలేఖకు డిట్లు తింత్రివార్త నిచ్చుచున్నాడు:— “కార్మికుల గజెట్టు” పెద్ద యత్నములతో నొక ప్రకటనపత్రమును వెలువరించుచున్నది. రాజకీయకై పిలను విడువవలసిన దనియు, పత్రికలకు స్వాతంత్ర్యము నొసగి వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునకు కెట్టి భంగమును కలుగకుండ జేయవలసిన దనియు, వ్యక్తుల యాస్తిని సంరక్షించి, పురమును శాంతిప్రదముగ నుంచుటకు మ్యూనిసిపాలిటీవారికి కొంత వైశ్యము నీయవలసిన దనియు వై పత్రము గోరుచున్నది. అల్లకల్లోలముగనుండి, యనుపదారుల దగ్ధ మొనరింపబడుటచేత ఆహారపదార్థములు షీజించుచున్నవి. ఆర్థిక మంత్రి వర్గోద్యోగులు మాక్సిమిలిట్సు పాతీకులకు కోశాగారమున నుండి ధన మొనరుచున్నారు.

స్టేటుబ్యాంకు డైరెక్టరు వైసు డైరెక్టరు ఆరెస్టు చేయబడిరి గాని పిమ్మట విడుదల చేయబడిరి. హార్మియనకు 200 మంది అమెరికాదేశీయుల దీసికొని పోవలసియున్నది గాన నొక రైలుబండిని దయచేయవలసిన దని అమెరికా రాజు బారివర్గము కోరెను.

యద్ధవివరములు

గాట్సినా, సోకోస్కా, సీలోలకు నడుమను కరెక్ స్పిగారి కోసకుర్దదళము నెదిర్చిన బోల్షీవిక్కు సేన యందు పరునారువేలమంది వైదికులు గలరు. కఫ్లో కొండ యుద్ధము జరిగెను. ఈ యుద్ధమున నిజయలక్ష్మి నిలుకడలేక యుండినను. దొరతనమువారిని సమర్థించు నైక్కు వైదికు లిపుడు కఫ్లోనాధికారులై యున్నట్లు తెలియవచ్చినది. కో సకుర్ద వైదికులు దాను ప్రదేశము నాక్రమించియున్నారు. ఈ వైదికులు కానిరాస్, వోనిట్సులను చుట్టవేసిరి. వెస్టానుబట్టిరి. ఈ ప్రదేశము మాస్కోకు వైర్మతిభాగమున నున్నది. ముప్పదివేల కోసకుర్దదళ మిస్థానమునకు బోవుచున్న దని వెట్రో గ్రాడునుండి దేయిలి టెలిగ్రాఫ్ పత్రికకు తంతివార్త వచ్చెను.

దేయిలి టెలిగ్రాఫు పత్రికకు వెట్రో గ్రాడునుండి వచ్చిన మరియొక తింత్రివార్త యిట్లు వివరించుచున్నది:— మాస్కో నగరమున 10-వ తేదీని యుద్ధ మారంభమయ్యెను. దొరతనమువారి సేనయందు మూడువేలమంది వైదికులుమాత్ర ముండిరి. ఫిరంగులు స్వల్పముగ నుండెను. కాని తుపాకులు విస్తారముండెను. బారకీములలోని లక్ష సేనయందును, పరు వైదుమండలమంది వైదికులుమాత్రము బోల్షీవిక్కులకు సహాయ మయ్యెను. తక్కిన వైద్యులంతయు బారకీములలోన నె నిలిచి పోయెను. వైదిక విప్లవ సంఘమువారు పరువైదు ఫిరంగులను సంపాదించి, వాటిని పురమధ్యభాగమునై గురిచేసిరి. 14-వ తేదీ వరకు మూడువేల మంది పౌరులు నష్టమైరి. చాల దినములవరకును కేవలముల పూడ్చి పెట్టక, ఎచ్చట వచ్చినవారచ్చట నె పడియుండిరి. ఈయుద్ధమున క్రైస్తవాలయములు రెండు దగ్ధమైనవి.

దొరతనపువైదికులు, సప్లయలు

కార్మికు సేనానియొక్క కోసకుర్దదళములు వో నెట్టు బాగ్దాదులయందున్నవి. వెట్రో గ్రాడుపురమున కాహారపదార్థములు చేరకుండ నీ సేనాని యొనర్చగలడు. వెట్రో గ్రాడు నగరమునకు బోవనున్న 200 బండ్ల యాహారపదార్థముల నీ సేనాని కార్మిక్ యొద్ద నాపివేసెను. కార్మిలాప్, కార్మికు సేనానులలో నెవ్వరో యొకరు వైదికవిరంతుకే ప్రభువగుదు రని ప్రాకోమునుండి దేయిలి క్రానికలుకు తెలియవచ్చెను.

దేయిలి మ్యూనుపత్రికకు వెట్రో గ్రాడునుండి వచ్చిన తింత్రివార్త యిట్లు వివరించుచున్నది:— రెయిల్వే యూనియనువారు గత శుక్రవారమున సాంఘికవాద ప్రతినిధులను సమావేశ మొనర్చిరి. యుద్ధరంగమున మూడుదినములకు పది సప్లయలుమాత్రము కలవనియు కలవునకు వెరచి వైదికు లీ యాహారపదార్థములను విడిచివేయు గాన వాహనముల నధిక మొనర్పవలసిన దని ప్రాంతీలు కమిటీల ప్రతినిధి చెప్పెను.

గోవావరిజిల్లా సంఘము.

ఈ సంఘమునకు 80 శాతంబరు తేదితో సంవత్సరమున మూడు నెలలలో జరిగించిన కార్యక్రమము నిచట వివరించుచున్నాము:-

పరామర్శ:- దాక్షిణ్య దాదాభాయి శాస్త్రిగారి మరణమునకు తమ సహాయమును తెలుపుట కీ సంఘమువారు శారుల బహిరంగపుర జరిపి తమ వివాదనూచాపు లేఖను హాసరేలియ 40 నిక్షేప వాచాగారివ్యాస శాస్త్రిగారి కు టుంబుమునకు బంపియుండిరి.

హిందూదేశ రక్షకవైఖ్య:- ఈవైఖ్యమున కీ పట్టుబడునుండి విద్యార్థులను ఇతరులను ప్రోత్సహించుచు పంపుటకు దొరతనమువారి యున్నోగీయులు చాలవరకు మానముద్ర వహించిరి. జిల్లాసంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకులు మేనేజరుకుమిటి మెంబర్లు మిషన్ హాయిస్కూలు (ప్రిన్సిపలు) హెడ్మెన్టరు సాధ్యమయినంత శ్రమపడిరి. జిల్లాసంఘము యొక్క ప్రెసిడెంటుగూ హాసరేలియ శ్రీ పోలవరము జమీందారుగారు యుఖ్యులుగ నీ విషయమున బ్రశంసనీయులు.

పట్టు పొగుడ:- (1) నీరు అందనిది. ఇతర అక్షేపణలు కలది అని మెరకలను రెండు విధములుగ విభజించి వాని నీటి దరఖాస్తులను గయరు మంజూరు చేసినను రయితు నీరు పెట్టుకొనిన యెడల పేనాల్టి యెట్లు విధింపవలయునో నిర్ణయించుచు ప్రిన్సిపలు నెలలో ఒకరికావడిన ప్రకటన జిల్లా సంఘము వారి విజ్ఞాపనలను పట్టి రద్దుపరచ బడెను. (2) అచలాపురము పేయరు సీమనకు వచ్చెచించిలపూడి తాండవ పల్లి భీమవల్లి గోపవరము గూడాల తాడికొన గ్రామములలో 8850 యకరముల మాగాణి మరుగుకాల్వల మరమ్మత్తు లేమిని సాగుబడి కీ యే దనగ్గరయి నందున, వారికి 1918 సంవత్సరమున నల్లనీటితో సాగుబడి చేసికొనుటకు ప్రత్యేకముగ నెలపు రెప్పించుచుని ఆగ్రామ రయితుల కోరికపైన జిల్లా కలెక్టరు గారికి వ్రాసియుంటిమి. (3) ఈజిల్లాలోని ఏడుపంటకాల్వలలో నీటి పంపకమును రయితులకు వదలిపెట్టి నారని నూపరింపెండింగు యింజనీరు గారిపేర వ్రాయగా, తాపేశ్వరంగ్రామ సహద్రులలో నుండేపంట కాల్వ 11 మెలు రిఫర్మాంగులందరై నైపుతూమకాల్వయును, కొమరగిరిపట్టణం సరిహద్దులలో చుంచుల కాల్వయున్న పంచాయితీ బోర్డుల కప్పించిలిమనియు, అవి యెట్లు పనిజరిగినో యెక్కిక్యాటి త్త ఇంజనీరుగారి రిపోర్టు లేకును రాలేదనియు జవాబునిచ్చిరి.

ఈ కాల్వల మరమ్మత్తు కా బోర్డులవానికి సాలుకు రు 25 లు రు 95 ల చొప్పున మరుసగా నిచ్చుటకు నిర్ణయించిరి. పంట కాల్వలలోనికి క్రమమయిన నీటిని వదలినప్పుడు రయితులకు రిమిషన్ ఏమియు నీయబడదని తెలియజేసిరి. (4) కాకి నాడ తాలూకా యిలాకా కరప మొదలయిన గ్రామముల వారు తమకు పంటకాల్వలు మరుగుకాల్వలు మరమ్మత్తులు లేక 15 సంవత్సరములనుండి యిబ్బంది పడుచున్నామని కలెక్టరుగారికిని ఇంజనీరు ఇలాకావారికిని మార్వారా విన్నవించిరి.

దానికి మొదటి సర్కిలు నూపరింపెండింగు ఇంజనీరు గారు క్రిందిరీతిని జవాబువంపిరి: అర్రీలలోని పంటకాల్వలు జమీందారికాల్వలు కాని, డి. పి. డబ్లియువారి కాల్వలు కాకపోవుటవల్ల వేసుకట్టి జాయింటు తనిఖీమొదలు కొని వానికి తూరలు వేయించి మరమ్మత్తు చేయుటకు మాకు అన కాకము లేకపోయెను. ఆ కాల్వలను గవర్న మెంటువారు తీసి కొనుటకు ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. తుల్యభాగ మరుగు కాల్వయొక్క ముఖభాగమున సముద్రముకడ పని జరుగుచున్నది. గొర్రెపూడి ఆక్విడక్టు మొదలు మట్టలసారెం కంటెన రకు నా మరుగుకాల్వ మరమ్మత్తును గురించిన యస్టిమేట్లు చీపు ఇంజనీరుగారు నా మధ్య తిరుగుచున్నవి. ఆక్విడక్టు నై నున్న మరుగుకాల్వల మరమ్మత్తును గురించి యెస్టిమేట్లు ఇండియా గవర్న మెంటువారి కాంక్ష నిమిత్తము పంపబడినవి.

లోకలుఘండు:- (1) కోటిఫలి బోడగట్ల రేవునద్ద ఇబారా దార్లు చాలినన్ని రేవుపడవల నుంచుటలేదని, దానివల్ల రవాదారి జనముకు కలుగుచున్న కష్టమును నష్టమును డిస్ట్రీబ్యూట్ల వ్రెసి డెంటుగారికి తెలుపగా, ఎన్ని వార లిచటనుండిన సదుపాయము గనుండునో తెలియపరచుచు మా సంఘమువారి సడగగా కోటి పల్లి రేవున నాలుగు నావలు ఒక బల్లకట్టు, బోడగట్ల రేవున నీళ్ల గల ఒకబల్లకట్టు నుంచినయెడల సునఖ్యలకు పశువు లకు సుకరముగ నుండునని జవాబు నిచ్చితిమి. (2) అనప

నుండి మళ్లులపూడివరకు గ్రామలోడ్లు లేని యిబ్బందిని గురించి యాగ్రామవాసులు పంపించుచున్నట్టి డిస్ట్రీబ్యూట్ల ఇంజనీరువారిచేరవ్రాయగా వారాప్రదేశమును చూచి పెద్దాపురము తాలూకాలోగ్గు వాటి రు 2000 లకు ఎస్టిమేటును పంపిరి. (3) నడవదురు గ్రామము క్రిక్కిరిసి యున్నందున చూడవలగ నివేదనలు నిప్పించుటకు గురించి పెద్దాకాన్వెన్ డిక్ట్యూటి కలెక్టరు గారిని కోరితిమి. (4) గవర్న మెంటువారు దరమిరాను బారీచేసిన నిబంధనల ననుసరించి, తాలూకాలోగ్గు మెంబర్ల ఎన్నికకు క్యాండిడేట్లు వోబల్లులకు విభజనచేయుచు రెండు బాబితాలు తయారుచేయ నక్కరలేదని, వోటల్లజాలి తా చాలునని కాకినాడ పెద్దాపురము డి జనులు ఆఫీసర్లకు మేము తెలుపగా చా వాప్రకార మెక్కినట్టికనే నెడలులో ప్రయతించిరి. రెండుపట్టిక లుండవలె నని వారు మొదట ఆభి ప్రణాళిపడిరి.

ఆభ్యర్థి:- దండరా పంతుగదివములలో నీ జిల్లాలోని మూనిసిపలు పట్టణములందు గ్రామము క్రిందకుటర ప్రతి దినము సాక్షంకాల మారుగంటలకు కిల్లు సారాయను కాబులు లను మాయుటను గురించి గతరెంపత్సమున కలెక్టరుగారిపేర వ్రాయగా, మా యుక్తరము తనకు యుక్తకాలమున చేరలేదనిరి. ఈసందర్భము జూలై నెలలో వీనిని గురించి జిల్లాకలెక్టరుగారిపేర మరల వ్రాసితిమి. రెండు నెలలైనను వారివద్ద నుండి యేర్పదముయ: జవాబు రావడంన కేవలంబరునెలలో రివిన్యూబోర్డువారిపేర నీ విషయమును విన్నవించి వారి యుక్తవ్యులను కోరితిమి. బహుశా విషయము విచారణలో నుండవచ్చును.

ఎరువులు:- ఈ నుండలములోని రయితులకు ఎరువు చేపలయెరువు మొదలగు ఎరువులకు సులభముగను చౌక గను అందచేయుటకు పరపతి సంఘము నొక వాని స్థాపించుట కును, ఎరుకలను జిల్లాలోని వానియెరువు నివసనే రయారచేయుటకు వలయు యంత్రమును స్థాపించుటకును, మంధ కోణ క్యనసాయ సంఘమువారిలోను నీడామంగలము పర పతి సంఘమువారిలోను ఇండ్రీమీను డైరక్టరుగారిలోను, జిల్లాలోని కొందరు చక్రకులతోను అనకాపల్లి ఆగ్రికల్చరు అసిస్టెంటు డైరక్టరుగారిలోను సుర్ర ప్రత్యుత్తరముల జరిపి దాని గావలయు సంజాయిషీచరియు నిర్ణయచేసితిమి, అట్టి పరపతి సంఘస్థాపనమును గురించి గిల్లలమామిడాడలో అక్టోబరునెల 4 తేదీని రాయచండ్రపురము కాకినాడ తాలూకాల రయితులసభ జరిగినట్లు బాంధ్రపత్రికలో విడివరకే ప్రచురింపబడెను.

డిప్యూటీమేజర్:- అచలాపురమున జరిగిన 11-వ మండల సభలో నియమింపబడిన డిప్యూటీమేజర్ మెంబర్ల నెప్పుడు కలెక్టరుగారు కలుసుకొందుకో యింకను తెలియపరచలేదు. ఈ కలెక్టరుగారికి బదిలీయగునని ఎదంతికలదు. తుదకు డిప్యూటీమేజర్ లేకపోవు ననుభయము కలుగుచున్నది.

దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావు బాయింటు సెక్రటరీ.

Seeds & Plants. నానావిధ చెట్లు దినుసులు. మెడల్లు పొందిన నేలం గ్రేవ్ మామిడి చెట్లు పలు విధమైన చెట్లునునులు యింక అనేక విధము లయిన మొక్కల దినుసులు నీరు కానుకూరలు నాలుకానుకూరలు విత్తనములు వరకునుగ విక్రయింపబడును. కావలసిన వారు అర్హజ్ఞా స్థాంపుపంపితే, పటముతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాటాగు పంపుతాము. నాలులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను. ఎస్. కె. ఐ. కాదర్ మీరాసాహెబు. విత్తనములు, మొక్కచెట్లకుదు. మహారాష్ట్రపత్రిక, నేలం. (959)

సావంతుని వనోపధిసారసవర్ణిణి. అపరిమితపు రక్తముకలన జనించు బాధ్యములకు కిరీటునువంటి వంతు. భూభూమి, మంచులను, గంజెములను పుండ్లను, ప్రాతనోష్ణులను ఆస్తి విధములవలన గలుగు చర్యభాగములను పోగొట్టును. మిక్కిలి శక్తివంతమైన క్రతువు శారీ (25) భగవద్గీతాసారపట్టా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోయము, గవాజమైనను మధ్యమచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను నాగొట్టును. 31 రుమునందలి పాదరసదోషములను, పలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును సుధ్రుపరచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగజేయును. 15 రోజులవర ముండిటకు 4 పొన్నుల బుడ్డిలో అమ్మబడును. ప్రాప్తియరు:- సి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడ. నెం 2 బొంబాయి Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2, BOMBAY.

పుష్పాల్ (పుష్పములతో తయారైన తిలనూనె) బహుశా దొంగకు తలనూనె వంటిదిగాదు. పుష్పాల్ తలనూనె చాల శ్రేష్ఠమైనది. దీనికి మించినది లేదు. బుడ్డి 1-కి రూపాయి. Bengal Chemical & Ph. Works, Dacca. S. KTI, S. C. MULLICK, 91, Upper Circular Road, CALCUTTA. 908

సంగీత సుధాంబుధి. ఇందు సంగీత లక్షణములును, ప్రథమాభ్యాస పద్ధతులును, వానుకయం దున్న అనేక రాగములకు ఆసోహజ్జాది క్రమములను, తాళయ్య, దీక్షితులు, భామాకాన్యూలు, ఘనం సీనయ్య, కున్నకుడి క్షయ్య, ముబ్బయ్యయ్య, గోవిందసామయ్య, గర్భపురి వాసులు, పురందరవిఠలు, నారాయణాద్రియు, శరం గంబాడి పంచనాదయ్య, సహజినరావు మొదలగు సుమారు 85 పూర్వప్రసిద్ధ నాగ్గేయకారక విరచితంబులైన వర్ణములు, కీర్తనలు, జావళ్లు మొదలగునవియును, శతాబ్ద రుచ్యమైన హిందుస్థానీలు, పాగ్నీలు, యింగ్లీషునోట్లు, తిల్లానా మొదలగు (Delicious Miscellany) లలిత మిశ్రమములును, స్వర తాళములతో అందరికి సులభముగ గ్రాహ్య మగునట్లుల వ్రాయబడియున్నవి. ఇందు పీణ, మార్మోరియం చక్రపటములతో యున్నది. మంచి గ్లేసు కాగితములో ముద్రితమై మేలులైనను చేయబడినది. ... నెల రూపు 3-0-0. యం. ఆది అందు కంపెనీ, (911) 39, చిన్నతంబిపేధి, మదరాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మశిథి. కష్టముల సద్యాకమును పుటించిన శాస్త్రీయ చర్మ గ్రంథకర్త:- డా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి.ఏ. చిన్ననైజా చిక్కినిగ్రంథము నెల రు. 0-8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము సోమబాపు 212, మదరాసు.

సావంతుని వనోపధిసారసవర్ణిణి. అపరిమితపు రక్తముకలన జనించు బాధ్యములకు కిరీటునువంటి వంతు. భూభూమి, మంచులను, గంజెములను పుండ్లను, ప్రాతనోష్ణులను ఆస్తి విధములవలన గలుగు చర్యభాగములను పోగొట్టును. మిక్కిలి శక్తివంతమైన క్రతువు శారీ (25) భగవద్గీతాసారపట్టా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోయము, గవాజమైనను మధ్యమచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను నాగొట్టును. 31 రుమునందలి పాదరసదోషములను, పలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును సుధ్రుపరచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగజేయును. 15 రోజులవర ముండిటకు 4 పొన్నుల బుడ్డిలో అమ్మబడును. ప్రాప్తియరు:- సి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడ. నెం 2 బొంబాయి Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2, BOMBAY.

(Tissue Remedies) పార్థివపదార్థ చికిత్సాచంద్రిక

100 సంవత్సరముల నుండి జర్మనీ ప్రాంతములలో అనేక ఆసుపత్రులందును, గృహములందును వ్యాధిచికిత్సలోను టిశ్యురెమెడీస్ అను ఆధునికముగా, ప్రమాదరహితము నగు వైద్యకాస్త్రము ఇంగ్లాండు ఆపేరికాలయము గూడ వ్యాపించి, క్రమముగ నునదేశము దేశములలో నాడుకల నున్నది. ఈ మందులను ముఖ్యము వాడుచున్న ఆసుపత్రులుగలవు. అనేకమంది డాక్టర్లు సమస్త వ్యాధులకు నీమందులనే వాడుచున్నారు. ఈ వైద్యమంతయు 12 మందులయందు నిమిడియున్నది. ఈ 12 మందులు చూడదూషమున నుండును. వేల మిక్కిలి స్వేచ్ఛముగా నునదేశములోనే అనేకవార్లు విక్రయింపబడుచున్నవి. ఈ వైద్యకాస్త్ర సహాయమున నులభ్యముగ సమస్త వ్యాధులను నయము చేసికొనవచ్చును. డాక్టర్లతోను, వైద్యులతోను, ఆసుపత్రులతోను అన సర ముండదు. నున తెలుగు జిల్లాలలో ఇంగ్లీషు సేస్పిన్ వారి నేతలు తమ కుటుంబములలో నీ మందులను సమస్త వ్యాధులకు వాడుకొనుచు, ఇతరులకు కూడ వైద్యసహాయము చేయుచున్నారు. ఇటువంటి ఆసుపత్రులగు గృహవైద్యకాస్త్రము నులభ్యముగ పొందవచ్చును. చంటిపిల్లలు, గర్భిణీ స్త్రీలు, వృద్ధులు మొదలగువారికి కూడ నీ మందు లను వాడుటకు ప్రత్యేకముగ పరీక్షించి వ్యాధి అనారోగ్యములను మందున వాడవచ్చును. ఈ వైద్యకాస్త్రమంతయు నిదనములో నింగ్లీషు భాషలోనే యున్నది. ఆంధ్రుల యువయౌగము అద్భుతముగ నీ గృహవైద్యకాస్త్ర మిప్పుడు ఆంధ్రములో వచనరూపమున నులభ్యమై యున్నది. ఈ గ్రంథము చేతనున్న వారు తమ దేశాలోగ్యమున కాకాకుకొనుచు, ఇతరులకు నేమలకు వైద్యసహాయము చేయ కత్తీగల్గియుండురు. ఈ వైద్యకాస్త్రము ఆనందించిన వైద్యులయొక్క వృత్తి జీవితమునందును, ధననంత నీ వైద్యకాస్త్ర సహాయ మతో నీడల కనేకులకు వైద్యసహాయము చేయవచ్చును. క్రమముగ ఆంధ్రదేశమందు ప్రతి కుటుంబములో నిగ గృహవైద్యము వ్యాపించుటకు "పార్థివపదార్థచికిత్సాచంద్రిక" అను నీ గ్రంథము తోడువును. దీని కల రు. 2-0-0. ఈ మందులు నూ పద్ద విక్రయింపబడును.

మేనేజరు, సరస్వతిని కేతనము,

మచిలీపట్టణము, కృష్ణాజిల్లా.

(388)

'శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు'.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

పై విచారణాధికారులు : మెసర్స్ ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం, కరి, చోళ్లు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱుకు, అరిటి మొదలగు ముఖ్యము, ఖమ్మి, పయిల్లమున్న, దుంప, ఫలవృక్ష ములకున్న, మొక్క తీగకడై రాలకున్న సంపూర్ణ ఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి తాలూకు భూములవట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి అయాభూముల గుణాగుణములను అను సరించి తయారుచేయుచున్నారు. "శాస్త్రోక్త ఎరువు" అను మాసాంతర ప్రత్తికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబి, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీందార్లకు ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైశేషిక ప్రత్తికనున్న ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములనున్న ఈక్రీంద నడిపారించియుండు వైవిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

మీ బాయిలరు

విశేషకాలము పనిచేయవలెన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామెర్బెర్గ్"ను యవయోగింపవలయును. దాని నివయోగించిన బాయిలర్లు త్రువ్వపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక మెల్లటిట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రువ్వ పట్టుకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామెర్బెర్గ్ యవయోగింపచో సులభతరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండు ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యవయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజంట్లకే వ్రాయవలయును.

శీ గాలనులుగల రము 1-కి రు 26-0-0

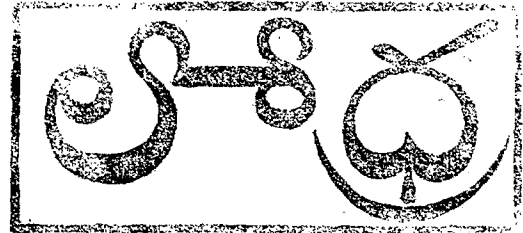
డి రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తహలపెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

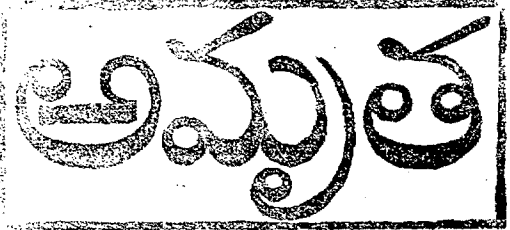
(పై కామెర్బెర్గ్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రికపేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

అకిధ ముఖ్యముగా అకిధి కావించుట అకాలబహిష్టి, మెలబాహి గాన, విత్తులుగానుపోవుట, దుసుమతోగము, సంతాపహీనత్వ, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధు లను కుదుర్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 3-0-0.

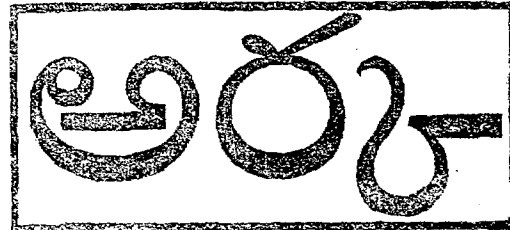
చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తమృత్తి ప్రానకము. ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ కము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ ప్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సత్తుక, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 3-0-0.

చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారిణి

బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, 166 9, బందరుపేది, మద్రాసు.

ప్రాచీన: సిక్కిరావాడు అండ్ నెల్లూరు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము. ఈ లేహ్యము రక్తమునకు శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి శాశ్వతముఖము నొసంగును. 219 ఆరోగ్యమున కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును. ప్రస్తుతము శాకాభక్షణము అను పుస్తకమునకు వ్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్రి, ఆతంకనిగ్రామ ఔషధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

జీ వి త చ రి త్ర ము లు.

1. మహాదేవగోవింద రాణిదే వల 0-8-0
  2. రాజ తీర్థస్వామి ఎం. ఏ. 0-8-0
  3. నివేదితసోదరి (932) 0-8-0
  4. హర్షింజితభువు 0-8-0
  5. విదవ జాగ్రితకవర్తి 0-8-0
- ఈ ర గ్రంథములను నొకేపర్యాయము కొనువారికి పి. పి. ఖర్చులను మేమే భరించి పంపెదము. ఎం. ఆర్. కృష్ణారావు అండుకో, నెల్లూరు.

K. B. JOSHI & Co.,

321, Hornby Road Fort, BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deeps wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

